

Oulun normaalikoulu

Oulu University Teacher Training School

2015 – 2016

toimintakertomus

Oulun normaalikoulu

Oulun yliopiston harjoittelukoulu

Lukuvuoden 2015–2016
toimintakertomus

Oulun normaalikoulu

Oulun normaalikoulun perusaste (1–6) Koskela

Tullimiehentie 8
90560 Oulu
Kanslia puh. 0294 484691

Oulun normaalikoulun perusaste (1–6) Linnanmaa

Yliopistokatu 48
90570 Oulu
Kanslia puh. 0294 483768 ja 0294 483750

Oulun normaalikoulun perusaste (7–9) ja lukio

Kaitoväylä 7
90570 Oulu
Kanslia puh. 0294 483770 ja 0294 483771

<https://norssiportti.oulu.fi/>

Johtava rehtori

Kari Kumpulainen
puh. 0294 483772
kari.kumpulainen@oulu.fi

Perusasteen rehtori

Seija Blomberg
puh. 0294 484690
seija.blomberg@oulu.fi

Perusasteen apulaisrehtori (1–6)

Hannu Juuso
puh. 0294 483765
hannu.juuso@oulu.fi

Perusasteen apulaisrehtori (7–9)

Pasi Hieta
puh. 0294 483773
pasi.hieta@oulu.fi

Lukion rehtori

Eija Kumpulainen
puh. 0294 483774
eija.kumpulainen@oulu.fi

Toimitusryhmä:

Seija Blomberg
Pasi Hieta
Hannu Juuso
Jyrki Kauppinen
Eija Kumpulainen
Minna 't Lam
Kirsi Peltonen

Toimituksen avustajat:

Heli Heikkinen
Kirsti Merilä
Riitta Pekkala
Silja Saarijärvi

Kansi:

Markku Lang; kannen kuva Minna 't Lam

Paino:

Juvenes Print

Sisällysluettelo

Perusasteen (1–6) Koskela henkilökuntaa	7
Perusasteen (1–6) Linnanmaa henkilökuntaa	9
Perusasteen (7–9) ja lukion henkilökuntaa	11

1. Yleistä ja yhteistä **14**

Lukuvuoden päättyessä	15
Osmo Lappalainen in memoriam	17
Eeva-Leena Laakso (ent. Saukkonen) in memoriam	18
Marjatta Kaikkonen eläkkeelle	19
Anja Lindh eläkkeelle	19
Jarmo Mustikka eläkkeelle	20
Reijo Väisänen eläkkeelle	21
Viljo Vänskä eläkkeelle	21
Opetusharjoittelun ohjaajakoulutus: ”On ihanaa vain oppia kaikesta siitä, mitä yhdessä jaamme”	22
Opetusharjoittelu luokanopettajakoulutuksessa	24
Aineenopettajakoulutuksen kuulumisia	25
Timo Kovanen – Vuoden 2016 harjoittelunohjaaja	25
Unesco-toimintaa Oulun normaalikoulussa	26
Pekka Haaviston vierailu Oulun normaalikoululla	28
Tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden edistäminen Norssissa	29
Thaimaa-yhteistyö jatkui	31
Vilkasta tutkimus-, kokeilu- ja kehittämistoimintaa	32
Matemaattisten aineiden saralla tapahtuu	34
Oppimiseen tarvitaan sopivasti tukea, vastuuta ja tilaa – lehtori Heikki Kontturin väitöstutkimus	35
Future Classroom Network – koulun toimintakulttuuria muotoilemassa	35

2. Perusaste **37**

Yhtenäisestä perusopetuksesta yhteisölliseen peruskouluun	38
Voiko kaiken kielentää?	40
Kehittämiskouluverkosto Majakka	41
DIYLab-hankkeen koulutyöskentelyssä kokeiltiin uusia pedagogisia ratkaisuja	42
Koskelan ja Linnanmaan 5a-luokkien Eurooppa-projekti	44
FNBE- ja Google-pilotti	44
Oulun normaalikoulun kerhotoimintaa lukuvuonna 2015–2016	46

2.1 Perusasteen luokat 1–6 Koskela **49**

Kotoisan Koskelan kolmas kouluvuosi	50
Vanhempaintoimikunta Kimppa	51
Pikkuparlamentin terveiset	52
Koulukuoro	52
Jokavuotisia liikuntatapahtumia Koskelan koululla	53
Koskelan alueen pihatapahtuma	54
Koskelan 6. luokkien leirikoulu	54
YKK – Yhdistyneet Kirjakaapit Koskelassa	55
Teaching Finnish pupils only in English: It works.	56

2.2 Perusasteen luokat 1–6 Linnanmaa **57**

Koulu muutoksessa	58
-------------------	----

Vanhempaintoimikunta Vanttuut	59
Oppilaskuntatoiminta on demokratiataitojen harjoittelua käytännössä	60
STOP koulukiusaamiselle KiVa-koulussa Linnanmaalla	62
INTO – Innovatiivinen ja taitava oppija mukaan HundrED - 100 Koulua -hankkeeseen	63
Linnanmaan alakoulun kuoro	63
Leirikoulutoiminta alaluokilla Linnanmaan yksikössä	64
Koulukirjaston kuulumisia	64
Työmme kirjastovirkailijoina	65
Koodaus tulee: valmiina - nyt!	66
Koodaus on opintojen äiti	67
2.3 Perusasteen luokat 7–9	68
Yläkoulun kansliasta	69
Yläkoulun oppilaskunnan kuulumisia	71
KiVa Koulu -toiminta yläkoulussa	73
TUKEMO-hankkeen loppuvaiheita	73
Vuosi yrittäjänä	74
Nuorten parlamentti	74
Cambridge 11.–15.4.2016	75
Taiteen vuosi	78
3. Lukio	80
Sähköinen lukuvuosi	81
Lukion opiskelijakunnan hallituksen toimintakatsaus	82
TOMAS-hanke Oulun normaalikoulun lukiossa	83
Virtaa ylioppilaskokeeseen ja lukio-opiskeluun	83
Ranskalainen viikko	84
Antiikkikurssi siirtyy historiaan	86
Lukion SLAM-projekti	87
4. Oppilas- ja opetusharjoittelijaluettelot	89
Perusasteen vuosiluokkien 1–6, Koskela oppilaat 2015–2016	90
Perusasteen vuosiluokkien 1–6, Linnanmaa oppilaat 2015–2016	91
Perusasteen vuosiluokkien 7–9 oppilaat 2015–2016	93
Lukion opiskelijat 2015–2016	95
Opetusharjoittelijat 2015–2016	97
Stipendit ja hymypatsaat, Koskela	99
Stipendit, Linnanmaa vuosiluokat 0–6	100
Tiedotuksia	101

Perusasteen (1–6) Koskela henkilökuntaa

Vasemmalta lukien

Eturivi:

Erja Pohjolainen, Outi Laitinen, Outi Takalo, Kerttuli Saajoranta, Riitta Pekkala, Hanna Heikkinen, Anitta Oinas

Toinen rivi:

Marja Kosola, Marianna Junes, Matti Mikkonen, Elina Laine-Leiviskä, Seija Blomberg, Helena Nissilä, Anu Malm, Marianne Tallqvist, Marja Koskivirta

Kolmas rivi:

Tuula Jokinen, Terho Granlund, Jani Polvinen, Timo Palmu, Mika Ruikka, Markku Juopperi, Sari Huusko

Lehtorit ja päätoimiset tuntiopettajat

Blomberg Seija, PkO, FM, KL, FT, perusopetuksen rehtori
Granlund Terho, PkO
Haapamäki Tytti, KM, TaM, tekstiilityö
Heikkinen Hanna, FM
Junes Marianna, KM
Juopperi Markku, KM
Koskivirta Marja, KM, MO
Kosola Marja, KM, EO
Laine-Leiviskä Elina, LTO, KM
Laitinen Outi, KM
Malm Anu, KM
Mikkonen Matti, KM, AMK medianomi
Nissilä Helena, KM
Oinas Anitta, KM
Palmu Timo, PkO, EO
Pohjolainen Erja, KM
Polvinen Jani, KM
Ruikka Mika, KM
Saajoranta Kerttuli, PkO, EO
Takalo Outi, LTO, KM
Tallqvist Marianne, KM

Sivutoimiset opettajat

Bettini Lucia, roomalais-katolinen uskonto, italian kieli
Dinh Heidi, vietnamin kieli
Iidle Abdiaziz, somalin kieli
Kallio Maija, KM, ortodoksiuskonto
Saukkonen Aili, FM, venäjän kieli
Slewa Jaklin, assyyrian kieli

Muu henkilökunta

't Lam Minna, FM, suunnittelija, oppimisympäristöt (1.1.2016 alkaen)
Huusko Sari, koulunkäynninohjaaja (1.8.2015–13.3.2016)
Jokinen Tuula, koulunkäynninohjaaja (1.8.–25.10.2015 ja 1.1.–30.6.2016)
Marttinen Seppo, virastomestari
Pekkala Riitta, koulusihteeri
Pekkarinen Mari, koulunkäynninohjaaja (26.10.–31.12.2015 ja 14.3.–30.6.2016)

Perusasteen (1–6) Linnanmaa henkilökuntaa

Vasemmalta lukien

Eturivi:

Anja Lindh, Elisa Väänttilä, Outi Tiainen, Mervi Sirén, Raija Haapalahti, Mari Pekkarinen, Sanna Kajjalainen, Raija Kärkkäinen, Aila Hartikainen

Toinen rivi:

Auli Halme, Kirsti Merilä, Laura Salmela, Mervi Kemppainen, Pasi Kurttila, Pekka Tokola, Jaana Anttonen, Vuokko Kangas, Auli Siitonen, Erkki Pekkala, Merja Kivelä, Marja Kosola, Kirsti Karhumaa, Marjatta Kaikkonen

Kolmas rivi:

Kaisa Marjamaa, Kaisu Kangas, Hannu Juuso, Eero Hietapelto, Heikki Kontturi, Viljo Vänskä, Anne Korkeakoski, Markku Veteläinen

Lehtorit ja päätoimiset tuntiopettajat

Anttonen Jaana, KM, KTO
Haapalahti Raija, PkO, KM, EO
Halme Auli, KM
Hartikainen Aila, KM
Hietapelto Eero, KM (vv. 1.2.–10.5.2016),
sij. Rautio Timo, KM
Juuso Hannu, PkO, KT, perusasteen apulaisrehtori
Kaijalainen Sanna, KM
Kaikkonen Marjatta, PkO, FM, KT (eläkkeelle
1.12.2015)
Kallio Maija, KM
Kangas Kaisu, LTO, KM
Kangas Vuokko, FK, KM
Karhumaa Kirsti, PkO, KM
Kempainen Mervi, PkO, KM, Terveystieto ao
(vararehtori 1.1.2016 alkaen)
Kivelä Merja, KM (1.1.2016 alkaen)
Kontturi Heikki, KM, KT (vv. 26.10.–20.12.2015),
sij. Rautio Timo, KM
Korkeakoski Anne, FM
Kosola Marja, KM, EO
Kurttila Pasi, KM
Kärkkäinen Raija, KM
Marjamaa Anna-Kaisa, KM
Pekkala Erkki, PkO, KM
Salmela Laura, KM
Siitonen Auli, KM
Sirén Mervi, KM, MO
Tiainen Outi, KL (vv. 17.8.–31.12.2015),
sij. Kivelä Merja, KM
Tokola Pekka, PkO, KM
Veteläinen Markku, KM (31.12.2015 saakka)
Vänskä Viljo, PkO, KL (eläkkeelle 1.3.2016)
Vänttilä Elisa, FM

Muu henkilökunta

't Lam Minna, FM, suunnittelija, oppimisympäristöt
(1.1.2016 alkaen)
Huusko Sari, koulunkäynninohjaaja
(14.3.–31.7.2016)
Jokinen Tuula, koulunkäynninohjaaja
(26.10.–31.12.2015)
Lindh Anja, FM, KL, amanuenssi, kirjasto (eläkkeelle
1.10.2015)
Merilä Kirsti, toimistos sihteeri
Pekkarinen Mari, koulunkäynninohjaaja
(1.8.–25.10.2015 ja 1.1.–13.3.2016)
Turpeinen Harri, virastomestari
Väisänen Reijo, virastomestari (eläkkeelle 1.11.2015)

Sivutoimiset opettajat

Bettini Lucia, roomalais-katolinen uskonto, italian
kieli
Dinh Heidi, vietnamin kieli
Harju Saana, islamuskonto
Hautasaari Tiia, KM, historia (1.3.–4.6.2016)
Serova Irina, venäjän kieli

Perusasteen (7–9) ja lukion henkilökuntaa

Vasemmalta lukien

Eturivi:

Anna-Leena Ahlfors-Juntunen, Hanna Mansikka, Hanne Kokko, Tea Huttula, Teija Hirvonen, Riikka Kiiveri-Raappana, Heli Heino, Timo Kovanen, Marjaana Kauppinen

Toinen rivi:

Heikki Mikkola, Lasse Kemppainen, Hellevi Kupila, Liisa Vilppola, Eija Kumpulainen, Leena Jauho, Katrimaija Lehtinen-Itälä, Sirkku Leppilahti, Pasi Hieta, Janne Marjamaa, Harri Lehtola, Lari Lahti, Anu Törmi, Sirpa Määttä, Jarmo Mustikka

Kolmas rivi:

Elina Asikainen, Matti Ojakoski, Matti Hasari, Markku Kuorilehto, Kari Kumpulainen, Tuomo Talala, Eero Ijäs, Jari Honkanen, Ilpo Karjalainen

Neljäs rivi:

Hannele Siljander, Mikko Puolimatka, Jyrki Kauppinen, Tytti Haapamäki, Laura Lampinen, Eija Paasi, Merja Marjakangas, Terhi Ylöniemi, Katja Leinonen, Salla Päivärinta, Ari Heimonen, Erkki Matala-aho, Janne Henriksson, Esko Kemppainen

Lehtorit ja päätoimiset tuntiopettajat

Ahlfors-Juntunen Anna-Leena, FK, englanti
 Eskola Sari, FM, äidinkieli ja kirjallisuus, suomi toisena kielenä
 Hasari Matti, FM, matemaattiset aineet, tietotekniikka
 Haapamäki Tytti, KM, TaM, kuvataide, tekstiilityö
 Heimonen Ari, FT, matematiikka
 Heino Heli, FM, saksa (vv. 26.10.–20.12.2015) sij. FK Anne Metso-Mikkonen
 Hieta Pasi, FM, perusasteen apulaisrehtori, historia, yhteiskuntaoppi, uskonto
 Honkanen Jari, FM, historia ja yhteiskuntaoppi
 Huttula Tea KM, EO, erityisopetus
 Ijäs Eero, FM, matemaattiset aineet, tietotekniikka
 Jauho Leena, FL, ranska, englanti ja italia
 Karjalainen Ilpo, LitM, liikunta
 Kauppinen Jyrki, FM, englanti
 Kempainen Esko, FM, biologia ja maantiede
 Kempainen Lasse, FL, äidinkieli ja kirjallisuus (vv. 5.10. – 20.12.2015) sij. FM Aino Nuortimo
 Kiiveri-Raappana Riikka, KM, kotitalous, käsityö ja terveystieto
 Kokko Hanne, FM, opinto-ohjaus
 Kovanen Timo, FM, musiikki
 Kumpulainen Eija, FM, lukion rehtori, matematiikka
 Kuorilehto Markku, FL, TM, historia, yhteiskuntaoppi ja uskonto
 Kupila Hellevi, FL, matematiikka
 Lang Markku, KM, TaM, kuvataide (vv. 1.8.2015–4.6.2016) sij. KM, TaM Laura Lampinen
 Lapinoja Kari Pekka, FK, KT, uskonto, psykologia ja filosofia
 Lassila Aune, LitK, liikunta ja terveystieto
 Lehtinen-Itälä Katrimaija, FM, historia ja yhteiskuntaoppi
 Lehtola Harri, FM, äidinkieli ja kirjallisuus
 Leinonen Katja, FM, matemaattiset aineet
 Leppilahti Sirkku, FM, äidinkieli ja kirjallisuus
 Mansikka Hanna, FM, matemaattiset aineet
 Marjakangas Merja, FM, englanti, ruotsi
 Marjamaa Janne, KM, tekninen työ
 Matala-aho Erkki, FM, matematiikka ja fysiikka
 Mustikka Jarmo, KM, tekninen työ (eläkkeelle 1.9.2015)
 Määttä Sirpa, FM, biologia ja maantiede
 Ojakoski Matti, FM, historia ja yhteiskuntaoppi
 Paasi Eija, FM, biologia ja maantiede
 Peltonen Kirsi, FM, äidinkieli ja kirjallisuus, elämäntutkimustieto, suomi toisena kielenä
 Päivärinta Salla, FM, kemia ja fysiikka

Raappana Sinikka, FM, KL, englanti (vv. 11.8.–11.10.2015) sij. HuK Mikko Puolimatka
 Santalo Juha, FM, ruotsi
 Siljander Hannele, TM, KM, uskonto, psykologia ja filosofia
 Sivonen-Sankala Virpi, FM, englanti ja ranska (vv. 11.8.–30.11.2015) sij. fil.yo Janne Henriksson
 Talala Tuomo, FM, matemaattiset aineet (vv. 1.9.–30.11.2015) sij. fil.yo Antti Eronen
 Törmi Anu, KM, opinto-ohjaus
 Vaaraniemi Pekka, FM, matemaattiset aineet
 Wedman Juha, FM, biologia, maantiede ja terveystieto
 Vilppola Liisa, KM, erityisopetus
 Ylinampa Timo, FM, ruotsi
 Ylöniemi Terhi, KM, kotitalous ja terveystieto

Sivutoimiset opettajat

Bettini Lucia, roomalaiskatolinen uskonto
 Harju Saana, FM, islamin uskonto
 Kallio Maija, KTM, ortodoksiuskonto

Muu henkilökunta

’t Lam Minna, FM, suunnittelija, oppimisympäristöt (1.1.2016 alkaen)
 Heikkinen Heli, toimistosihiteeri
 Kauppinen Marjaana, laboratoriomestari
 Korhonen Leo, erikoislaboratoriomestari
 Lahti Lari, koulunkäynninohjaaja
 Mikkola Heikki, atk-suunnittelija
 Paakkola Olli, siviilipalvelusmies (7.3.2016 alkaen)
 Saarijärvi Silja, koulusihiteeri

Oulun normaalikoulun johtokunta

Nurmivuori Marjut, johtokunnan puheenjohtaja, varalla Veteläinen Juha (Oulun kaupunki)

Taskinen Pirkko, varalla Tuominen Katja (lukio, huoltaja)

Keskitalo Salla, varalla Hulkkonen Annukka (Linnanmaa 1–6, huoltaja)

Ollikainen Kari, varalla Kuokkanen Janne (Koskela, huoltaja)

Jämsä-Uusitalo Vaili, varalla Saukkonen Riikka-Maria (Linnanmaa 7–9, huoltaja)

Saajoranta Kerttuli, varalla Veteläinen Markku (opettajat 1–6)

Lehtinen-Itälä Katrimaija, varalla Kiiveri-Raappana Riikka (opettajat 7–9 ja lukio)

Merilä Kirsti, varalla Saarijärvi Silja (muu henkilökunta)

Komulainen Jyrki, varalla Salakka Markku (Kasvatustieteiden tiedekunta)

Takalo Susanna, varalla Essi Vuopala (Kasvatustieteiden tiedekunta)

Sivonen Jari, varalla Lepistö Kirsi (Humanistinen tiedekunta)

Strömberg Petteri, varajäsen Ryhänen Emma (lukio, opiskelija)

Kääriäinen Kalle, varajäsen Emilia Orava (7–9 oppilas)

Yhteiset palvelut

Linnanmaa

Kouluruokailu

Kouluruokailusta on vastannut Fazer Food Services Oy. Henkilökunta: ravintolaesimies Taina Pikkuaho, kokki Katri Kanste, ravintolatyöntekijät Kaisa Rätty ja Heidi Ojantakanen, kassatarjoilijat Helena Parkkinen, Sirkka Pernu.

Oppilas- ja opiskelijahuolto

Koulupsykologi- ja koulukuraattoripalveluista vastaa Oulun kaupungin sivistys- ja kulttuuripalveluiden oppilashuoltoyksikkö. Perusasteen koulupsykologina on toiminut Sanna Kärmeniemi ja koulukuraattorina Sirpa Poussu. Lukion koulupsykologina on toiminut Tiina Haverinen ja koulukuraattorina Paula Koskinen.

Siivous- ja kiinteistöhuolto

Siivouksesta ja kiinteistöhuollosta on vastannut syyslukukaudella Coor Service Management LP Oy ja kevätlukukaudella Wash palvelut Ky.

Terveydenhuolto

Terveydenhuollosta on vastannut Oulun kaupungin terveyskeskus. Koululääkärinä on toiminut terveyskeskuslääkäri Kati Alakärppä sekä terveydenhoitajana perusasteella Teija Hirvonen ja lukiossa Katriina Juntunen.

Koskela

Kouluruokailu

Kouluruokailusta on vastannut Fazer Food Services Oy. Jakelupisteenhoitajana on toiminut Kaisa Sarkkinen.

Oppilashuolto

Koulupsykologi- ja koulukuraattoripalveluista on vastannut Oulun kaupungin sivistys- ja kulttuuripalveluiden oppilashuoltoyksikkö. Koulukuraattorina on toiminut Sirpa Poussu ja koulupsykologina Sanna Kärmeniemi.

Siivous- ja kiinteistöhuolto

Siivouksesta on vastannut SOL Palvelut Oy ja kiinteistöhuollosta Coor Service Management LP Oy.

Terveydenhuolto

Terveydenhuollosta on vastannut Oulun kaupungin terveyskeskus. Koululääkäreinä ovat toimineet terveyskeskuslääkärit Janne Liimatainen ja Anssi Hakula. Kouluterveydenhoitajana on toiminut Kirsti Myllyniemi.

1. Yleistä ja yhteistä

Lukuvuoden päättyessä

Syksyn 2015 tilastojen mukaan Oulun normaalkoulussa opiskeli lukuvuonna 2015–2016 yhteensä 1085 oppilasta ja opiskelijaa, joista 846 perusasteella ja 239 lukiossa. Perusasteen oppilasmäärä kasvoi edellisvuodesta 32 oppilaalla, kun taas lukiossa vähennystä oli viisi opiskelijaa. Oppilasmäärillä mitattuna olemme edelleen Suomen suurin yksittäinen yliopistollinen harjoittelukoulu. Henkilökuntaa koulussamme oli kaikkiaan 120, joista päätoimisia 107 ja sivutoimisia 13. Lukuvuoden alussa kouluun rekrytoitiin kolme uutta koulunkäynninohjaajaa. Osana pitkäjänteistä työyhteisön kehittämistä useita opetustehtävien vakansseja vakinaistetaan 1.8.2016 alkaen.

Ohjattu opetusharjoittelu on merkittävä osa harjoittelukoulun toimintaa. Opetusharjoittelijoiden määrässä ei viime vuosina ole tapahtunut suuria muutoksia, mutta Oulussa alkavan erityisopettajakoulutuksen myötä määrät lisääntyvät kuitenkin jonkin verran. Kalenterivuonna 2015 Linnanmaan vuosiluokilla 1–6 ohjattiin 213 luokanopettajaksi opiskelevaa ja Koskelan alakoululla ohjattavia oli 153. Kaikkiaan luokanopettajaharjoittelijoita oli 366. Aineenopettajien kandidaattivaiheen harjoittelussa ohjattiin noin 130 opiskelijaa ja maisterivaiheessa saman verran. Yhteensä ohjatun opetusharjoittelun eri jaksoja suorittaa harjoittelussa vuosittain noin 600 opiskelijaa. Opetusharjoittelun ohjaamisesta valtakunnallisesti kerätty palaute on Oulun normaalkoulun osalta ollut aivan erinomaista. Ohjaavien opettajiemme korkeasta tasosta kertoo jotain myös se, että Suomen opettajaksi opiskelevien liitto SOOL ry valitsi vuoden opetusharjoittelun ohjaajaksi musiikin lehtori Timo Kovasen. Pari vuotta sitten samainen titteli tuli myös koulullemme.

Henkilökuntamme akateeminen jatkokoulutus on aktivoitunut ilahduttavasti viimeisten vuosien kuluessa. Keväällä 2016 saimme juhlia lehtori Heikki Kontturin väitöskirjatutkimusta. Tämän lisäksi kaksi opettajaamme on väitöskirjatyönsä loppuvaiheessa, ja ilahduttavasti myös lisää on tulossa. Tiedeperustainen opettajankoulutus näyttäisi ainakin koulumme osalta vahvistuvan hyvää vauhtia. Harjoittelukoulu tukee henkilökuntaan kuuluviensa akateemisia jatko-opintoja resurssien sallimissa rajoissa.

Noin kolmen vuoden intensiivisen työn tuloksena Oulun normaalikoulun perusasteen uudistettu opetussuunnitelma hyväksyttiin koulumme johto-

kunnassa 26.4.2016. Perusasteen rehtori Seija Blomberg kirjoittaa opetussuunnitelman esipuheessa seuraavasti: "Perusopetuksen opetussuunnitelmaprosessi on ollut monivaiheinen, innostava ja vähän ahdistavakin, mutta ennen kaikkea se on sisältänyt runsaasti pedagogista keskustelua, intohimoista väittelyä ja yhteisten perusopetusta ohjaavien arvojen etsintää. Samalla se on yhdistänyt koulun eri yksiköitä ja niiden toimintakulttuureja toisiinsa sekä mahdollistanut lukuisat vuoropuhelut eri opettajaryhmien, oppilashuollon asiantuntijahenkilöiden, huoltajien, oppilaiden, opettajankouluttajien ja opettajaksi opiskelevien kesken." – Noihin sanoihin on helppo yhtyä.

Myös lukion opetussuunnitelma uudistui. Opetushallitus päätti 27.10.2015 lukion opetussuunnitelman perusteista nuorille tarkoitettua lukio-koulutusta varten. Napakan uudistuksen johdosta Oulun normaalikoulun lukion uudistettu opetussuunnitelma hyväksyttiin johtokunnan kokouksessa 17.5.2016. Muutokset olivat huomattavasti perusastetta maltillisempia.

Harjoittelukoulun talous oli verraten vakaalla pohjalla. Yliopistojen rahoitukseen kohdistuneiden leikkausten myötä myös harjoittelukoulun opettajankoulutustehtävään suunnattu rahoitus laski, mutta vähennys kyettiin kompensoimaan kasvaneilla oppilasmäärillä sekä täydentävän rahoituksen hankkeilla. Taloutemme ylijäämä vuodelta 2015 oli 111 356 euroa. Positiivisen tuloksen seurauksena harjoittelukoulu pystyi jakamaan kannustuspalk-

kioina neljälle työntekijälle kahden viikon palkan. Yliopiston linjausten mukaisesti kannustuspalkkioiden saaneiden nimiä ei julkisteta. Johtavan rehtorin kannustuspalkinto sen sijaan on julkinen. Vuoden 2015 johtavan rehtorin kannustuspalkinnon saivat lehtorit Hellevi Kupila, Outi Takalo, Markku Juopperi sekä Blended Learning Team, johon kuuluivat Mervi Kempainen, Anne Korkeakoski, Kaisa Marjamaa, Pasi Kurttila, Erkki Pekkala ja Vikke Vänskä. Palkinto myönnetään tunnustuksena poikkeuksellisen aktiivisesta ja menestyksekkästä työstä. Palkintosumma 3 x 500 euroa tulee käyttää normaalikoulun henkilökunnan osaamisen ja/tai työssä viihtyvyyden edistämiseen.

Oulun yliopisto mittaa henkilökunnan työhyvinvointia joka toinen vuosi toteutettavalla laajalla kyselyllä. Tulokset osoittavat, että viimeisen kahden vuoden kuluessa Oulun normaalikoulu on mennyt selkeästi parempaan suuntaan kaikilla kyselyyn liittyvillä osa-alueilla. Monilta osin mitattu työhyvinvointi ylittää yliopiston keskiarvon. Työhyvinvointi on meidän kaikkien yhteinen asia, joten vaalitaan sitä jatkossakin, kukin omalta osaltamme.

Keväällä 2016 pitkäaikainen kasvatustieteiden tiedekunnan dekaani professori Riitta-Liisa Korkeamäki luopui dekaanin tehtävästään. Kiitos, Riitta-Liisa, todella merkittävästä työstäsi harjoittelukoulun kehittämisessä, ensin osana opettajakuntaamme ja myöhemmin dekaanina! Uusi dekaani, professori Eila Estola, aloitti tehtävässään 1.4.2016. Eilan kanssa yh-

teistyö alkoi upeasti ja varmasti näin myös jatkuu.

Parhaat nuoret yrittäjät vuodelle 2016 valittiin Nuori Yrittäjäyys -hankkeen järjestämässä finaalisissa Helsingissä. Perusasteen paras yritys oli Oulun normaalikoulun oppilaan Lotta Kempaisen Kht Liefde NY, jonka tuote on käsintehty keppihevosek. Kyseessä on omaperäinen idea, josta olemme ylpeitä koko koulu!

Täydennyskoulutus ja koulutusvienti sen osana jatkuivat. Monet opettajakuntamme jäsenet toimivat asiantuntijoina ja kouluttajina lukuisissa tilaisuuksissa Suomessa. Koulussamme vieraili monia merkittäviä yhteistyökumppaneita muun muassa Englannista, USA:sta, Portugalista, Kiinasta ja Thaimaasta. Koulumme pääsi mukaan Google for Education -pilottikokeiluun. Olimme myös aktiivisia Majakka-verkoston toimijoita, ja allekirjoittanut jatkoi Opetushallituksen kutsusta läheistä yhteistyötä Bill & Melinda Gates -säätiön kanssa opettajankoulutuksen kehittämiseksi. Hundred-hankkeen koostamien sadan parhaan pedagogisen käytänteen joukkoon koulustamme mahtui kaksi hanketta.

Oulun normaalikoulun johtokunta kokoontui lukuvuonna 2015–2016 yhteensä neljä kertaa. Johtokunnan jäsenet olivat aidosti kiinnostuneita koulun kehittämisestä, ja keskustelut heidän kanssaan olivat antoisia. Erityiset kiitokset Marjut Nurmivuorelle, hän teki erinomaista työtä johtokunnan puheenjohtajana. Suuri kiitos hedelmällisestä yhteistyöstä myös kaikille Oulun yliopiston toimijoille, erityisesti oman emotiedekuntamme kasvatustieteiden tiedekunnan henkilökunnalle.

Ammattitaitoinen ja hyvin koulutettu henkilökunta on tärkein voimavaramme. Keväällä 2016 kaikki opettajamme laativat ammatillisen kehityssuunnitelman, jota käytetään pohjana täydennyskoulutuksen suunnittelussa. Tavoitteena on, että jokainen opettajamme on saanut riittävän laajan, ajanmukaisen ja sisällöltään korkeatasoisen koulutuksen voidakseen toimia ohjatun opetusharjoittelun ohjaajana.

Suuret kiitokset yhteistyöstä koulumme rehtoreille, opettajille sekä muulle henkilökunnalle! Kiitos myös loistaville oppilaillemme ja heidän huoltajillemme sekä tietysti upeille opetusharjoittelijoillemme. Hyvää lukuvuoden päätöstä kaikille!

Toukokuussa 2016

Kari Kumpulainen, KT

Oulun yliopiston harjoittelukoulun johtava rehtori

Osmo Lappalainen in memoriam

Oulun normaalikoulun pitkäaikainen historian ja yhteiskuntaopin yliopettaja ja lehtori, opetusneuvos Osmo Lappalainen kuoli vaikeaan sairauteen 83-vuotiaana 27.8.2015.

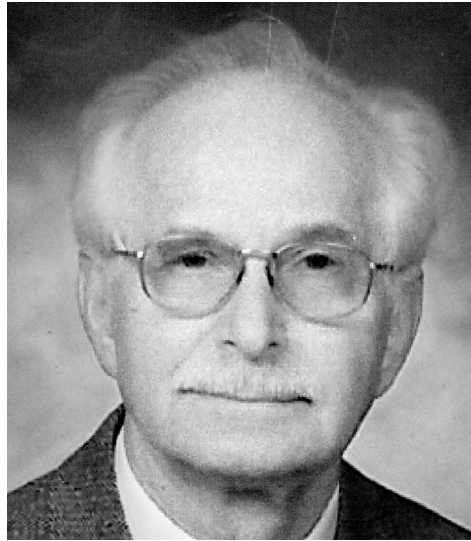
Osmo oli syntynyt Rantasalmella kuusilapsisen maanviljelijäperheen nuorimpana. Lapsuusvuosista hän kertoi parhaiten mieleensä jääneen sota-ajan: karjalaiset siirtolaiset lehmineen, kotitilalla työskennelleet venäläiset sotavangit ja koulukaupungin Savonlinnan pommitukset.

Ylioppilastutkinnon ja armeijan jälkeen nuori mies lähti Sulkavalle va. kansakoulunopettajaksi, koska tuolloisen opettajapulnan takia paikkoja oli runsaasti tarjolla. Opetustyö miellytti, ja Osmo haikautui Turkuun kansakoulunopettajien poikkeuskoulutukseen. Vuonna 1957 hän sai viran Turusta ja jatkoi työn ohella historia-aineiden opiskelua Turun yliopistossa. Ylioppilaskunnan tanssiaisissa Osmo tapasi loimaalaisen sairaanhoitajan Ritvan. Tuosta tapaamisesta alkoi 60 vuotta kestänyt yhteinen elämänpolku. Perheeseen syntyi kolme lasta: Vesa, Sami ja Annamari.

Valmistuttuaan filosofian kandidaatiksi Osmo auskultoi Turun normaalilyseossa ja jäi sinne historian ja yhteiskuntaopin tuntiopettajaksi. Vuonna 1965 häntä pyydettiin Ouluun hoitamaan normaalilyseon historian ja yhteiskuntaopin yliopettajan virkaa. Vuonna 1974 virka muuttui samojen aineiden lehtorin viraksi, kun Norssi liitettiin yliopiston yhteyteen. Ennen eläkkeelle jäämistä vuonna 1992 virkavuosia oli ehtinyt kertyä kaiken kaikkiaan lähes 40.

Osmo oli koko elämänsä ajan poikkeuksellinen energiapakkaus, joten oli luonnollista, että hän opetustyössä kiinnostui myös koulun ja opetuksen kehittämisestä. Aktiivinen ja nykykäsitteellä innovatiivinen opettaja pantiin merkille, kun Suomessa alettiin toteuttaa peruskoulua 1970-luvulla. Kouluhallitus pestasi hänet valtakunnalliseksi historian ja yhteiskuntaopin kouluttajaksi tuottamaan opetusmateriaalia ja kouluttamaan lääninkouluttajia. Sen jälkeen Osmo toimi itsekin pitkään lääninkouluttajana. Siinä touhussa tulivat tutuksi kaikki Oulun läänin kunnat ja historian opettajat.

Vuonna 1970 urkeni Osmolle uusi ura, josta tuli pitkä ja valtakunnallisestikin ainutlaatuinen. Hänet kutsuttiin Otavalle tekemään historian ja yhteiskuntaopin oppikirjoja. Niitä Osmo teki seuraavat 36 vuotta, ja ISBN-luetteloon kertyi yli 100 nimikettä.

Vuonna 2008 hän kertoi saaneensa tiedon, että sellaisia kirjoja, joissa hänen nimensä on kannessa, on painatustodistusten mukaan painettu Otavassa yli 3,7 miljoonaa kappaletta. Oppikirja- ja opetusansioista Osmolle myönnettiin opetusneuvoksen arvonimi 1982. Suomen Tietokirjailijat ry:n oppikirjapalkinnon hän sai 2006.

Harjoittelukoulu-uransa aikana Osmo koulutti Turun ja Oulun norssissa satoja historian ja yhteiskuntaopin opetusharjoittelijoita. Ohjaajana Osmo oli samanlainen kuin opettajanakin: tahdikas, osaa-va, vaativa ja tarkka. Harjoittelija esimerkiksi oppi, että ”tykissä on putki, ei piippu” ja että oppilaiden tuli ”lukea läksy, ei lukasta”. Osmo seurasi ja kehitti innokkaasti aineensa didaktiikkaa ja julkaisi 1982 alan perusteoksen *Historian ja yhteiskuntaopin didaktiikka* yhdessä Matti J. Castrénin ja Olavi Nöjdin kanssa.

Kollegana Osmo oli monessa suhteessa primus inter pares: hänellä oli kokemusta, tietoa, taitoa ja tahtoa. Hänen tavaramerkkinsä eli hyvä tyylijäisy säilyi eläkkeelläkin, sillä Osmon käydessä silloin tällöin Norssissa häntä tuntemattomat kyselivät: ”Kuka on tuo tyylikäs ja hyväkäyttöksinen vanha herra?” Osmolla oli aikoinaan tapana ottaa asioihin kantaa hyvin suoraan ja voimakkaasti. Pienessä porukassa ja kahden kesken hänestä kuitenkin kuoriutui ilkkurinen savolaispoika, jolla riitti mukavia tarinoita.

Osmon harrastustoimintakin oli laajaa. Hän oli hyvin liikunnallinen; lempilajeja olivat lentopallo,

uinti, tennis ja hiihto. Osmo oli eläkevuosiin saakka norssin pököpalloporukan kantavia voimia. Matkailu oli Ritvan kanssa yhteinen harrastus. 1960-luvun lopulla Osmo kutsuttiin mukaan LC Oulu/Pokkitörmän toimintaan. Hän oli siitä lähtien ”aktiivisista aktiivisin” leijona. Osmo teki yhdessä Ritvan kanssa lionsliikkeessä pitkään merkittävää kummilapsityötä.

Vaikka Osmolla oli ”monta rautaa tulella”, hän oli pohjimmiltaan aina opettaja. Näin hän kertoi itse asiasta LC Oulu/Pokkitörmän verkkojulkaisussa 2008:

Tärkein työ on kuitenkin ollut opettaminen. Olen koko ajan tykännyt olla oppilaiden kanssa eikä luokkaan menoa ole tarvinnut pelätä. Asioihin on paneuduttava, jotta tietää mitä puhuu ja tekee. Eikä opettaminen ole samojen asioiden toistoa, vaan jokainen tunti ja luokka ovat erilaisia. Oppilaista ja opettamisesta on pidettävä, sillä oppilaat näkevät kyllä millä mielellä opettaja työtään tekee.

Matti Ojakoski

Eeva-Leena Laakso (ent. Saukkonen) in memoriam

L ehtori, filosofian ja kasvatustieteen maisteri Eeva-Leena Laakson elämäntaival päättyi Turussa 30.3.2015. Eeva-Leena oli syntynyt Parikkalassa 24.8.1935.

Eeva-Leena toimi biologian ja maantieteen opintojensa jälkeen vuodesta 1960 lähtien opettajana Vantaalla, Helsingissä ja Oulussa. Oulun normaalilyseon ja normaalikoulun palvelukseen hän tuli 1970-luvun alussa ja teki koulussamme ansiokkaan elämäntyön opettajana, opetusharjoittelun ohjaajana ja didaktiikan opettajana. Eläkkeelle Eeva-Leena siirtyi 1.8.1995.

Monet oppilas- ja opetusharjoittelijasukupolvet sekä työtoverit muistavat räiskyväluonteisen Eeva-Leenan tehokkaana ja vaativana mutta samalla oppilaitaan, opetusharjoittelijoitaan ja koko normaalikoulun työyhteisöä kannustavana ja innostavana opettajana. Usein Eeva-Leena korosti oppilaiden kasvattamisen ja ymmärtämisen suurta merkitystä hyvien opiskelutulosten saamisessa. Iloissa ja suruissa näkyi hänen avoimuutensa ja karjalaisuutensa. Eikä hän peitellyt yksityiselämänsäkään murheita lähimmiltä työtovereiltaan.

Kokeilu- ja kehittämishankkeet ovat aina olleet osa normaalilyseoiden ja normaalikoulujen työtä. Tähän työhön Eeva-Leena osallistui aktiivisesti ja ammattitaitoisesti. Monia hyviä ideoita ja paljon tarmoa hän toi erityisesti normaalikoululla 1990-luvulla aloitettuun, ja edelleenkin ajankohtaiseen, oppiaineiden väliseen integraation ja opetuksen eheyttämisen kokeiluun.

Värikkäänä esiintyjänä ja asiansa hallitsevana opettajana Eeva-Leena oli kysytty kouluttaja monissa opettajien täydennyskoulutustilaisuuksissa. Hän toimi myös lähes kymmenen vuotta oppiaineidensa lääninkouluttajana. Ammattitaitoaan biologian

ja maantieteen opettajana ja opetusharjoittelun ohjaajana Eeva-Leena piti yllä ja syvensi monilla täydennyskoulutuskursseilla ja ulkomaisilla opintomatkoilla. Työn ohessa hän suoritti myös kasvatustieteiden maisterin tutkinnon. Ansioistaan hänet palkittiin Valkoisen ruusun ritarimerkillä.

Ulkomaanmatkat ja rakas kesäpaikka Parikkalassa antoivat sisältöä ja virkistystä myös eläkepäivinä.

Erkki Vilpa ja Antero Tenhunen

Marjatta Kaikkonen eläkkeelle

Lehtori, kasvatustieteen tohtori Marjatta Kaikkonen jäi eläkkeelle 1.12.2015.

Marjatta valmistui Oulun yliopistosta peruskoulun luokanopettajaksi vuonna 1975, filosofian maisteriksi vuonna 1976 ja suoritti kasvatustieteen tohtorin tutkinnon Lapin yliopistossa vuonna 2000.

Opettajaksi valmistumisensa jälkeen Marjatta työskenteli yhden lukuvuoden liikunnan ja kuvataidon tuntiopettajana Lassinkallion lukiossa. Tämän jälkeen hän siirtyi Oulun yliopiston palvelukseen, aluksi opettajankoulutuslaitoksen tuntiopettajaksi ja sen jälkeen vuonna 1977 luokanlehtoriksi Oulun normaalikouluun, jossa tehtävässä Marjatta on työskennellyt eläköitymiseensä asti. Työuransa ohessa Marjatta osallistui lukuisiin oman alansa täydennys- ja jatkokoulutuksiin koti- ja ulkomailla sekä julkaisi runsaasti niin kasvatustieteen tieteellisissä kuin muissakin julkaisuissa.

Opettajauransa aikana Marjatta erikoistui yhdysluokkapedagogiikkaan opettaen 3–4-yhdysluokkaa ja ohjaten sen puitteissa tapahtuvaa opetusharjoittelua yhtäjaksoisesti lähes 40 vuotta. Myös kuvataide, kirjallisuus, terveystieto ja erityisesti ympäristökasvatus olivat lähellä Marjatan sydäntä. Kotiseurakkaana ihmisenä Marjatta suuntasi lukuisat oppilaiden ja heidän huoltajiensa kanssa tehdyt ret-

ket ja leirikouluut Koillismaalle, Hossan värikallioille, Nurmekseen tai Oulangan kansallispuiston jylhiin maisemiin.

Marjatta Kaikkoselle on myönnetty Oulun yliopiston ansiomerkki 4.12.2008, Valtion virkaansiomerkki 30-vuotisesta valtion palveluksesta (XXX) 28.11.2008 ja Suomen Leijonan ritari- ja ansiomerkki 6.12.2009.

Hannu Juuso

Anja Lindh eläkkeelle

Kirjastoamanuenssi, kasvatustieteen lisensiaatti Anja Lindh jäi eläkkeelle 1.10.2015.

Anja tuli Norssiin määräaikaiseksi kirjastoapulaiseksi 1.10.1982, juuri samaan aikaan kuin Linnanmaan alanorssin uusi koulurakennus valmistui. Tämän jälkeen Anja työskenteli 80-luvulla kasvatustieteiden tiedekunnassa mm. tutkimusassistenttina, tutkijana ja amanuenssina. Vuodesta 1988 lähtien eläköitymiseensä asti Anja työskenteli kirjastoamanuenssin tehtävässä Linnanmaan alanorssilla.

Anjan työpanos koulussamme on ollut merkittävä. Hän on vastannut koulukirjastosta, sen päivittäisestä hoidosta ja pedagogisesta kehittämisestä yhdessä kirjastotyöryhmän kanssa. Tuloksena on syntynyt mm. uusi, lapsiystävällinen luokitusjärjestelmä ja koko kirjaston uudelleen organisointi, lukudiplomit ja ohjatut kirjastotunnit yhteistyössä luokanopettajien kanssa.

Oppikirjatilaukset, opiskelijavalinnat, Unesco-koulutoiminta, juhlien ja tapahtumien järjestäminen sekä aktiivinen osallistuminen erilaisissa rooleissa ja

roolihahmoissa ovat muita esimerkkejä Anjan monipuolisesta osaamisesta ja osallistumisesta päivittäiseen koulutyöhön. Anja on ollut korvaamaton henkilö useissa opetussuunnitelmien uudistusprosesseissa ja erilaisissa julkaisutoiminnassa. Monien

kokoomateosten toimittajana Anja on tehnyt arvokasta työtä koko Suomen harjoittelukouluverkoston näkökulmasta.

Anja Lindhille on myönnetty Suomen Leijonan

ansioristi 6.12.2005 ja Oulun yliopiston ansiomerkki 27.1.2011.

Hannu Juuso

Jarmo Mustikka eläkkeelle

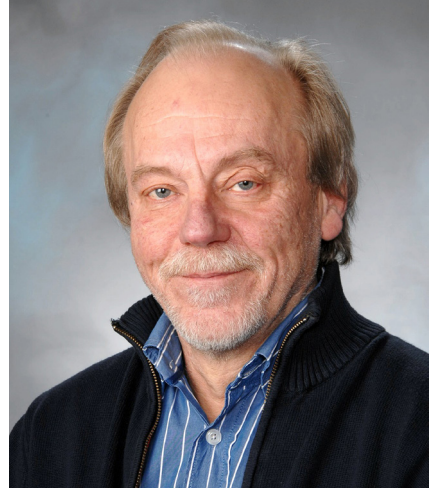
Teknisen työn ja teknologiakasvatuksen lehtori, KM Jarmo Mustikka sai ensimmäisen kosketuksen opettajan tehtäviin toimiessaan Utajärven peruskoulussa lehtorina ja luokanopettajana luvuonna 1974–1975. Työ tuntui mielenkiintoiselta, ja vuonna 1979 hän valmistui luokanopettajaksi. Valmistumisen jälkeen Jarmo työskenteli Haukiputaan kunnan koululaitoksessa moninaisissa opettajan tehtävissä. Käsistään taitavana ihmisenä Jarmo haikautui teknisen työn aineenopettajakoulutukseen ja valmistui teknisen työn aineenopettajaksi vuonna 1998.

Oulun yliopisto tuli Jarmolle tutuksi jo Haukiputaan vuosina. Hän opetti kasvatustieteiden tiedekunnassa teknistä työtä sekä aineen- että luokanopettajaopiskelijoille. Vuonna 1999 hän sitten siirtyikin Oulun normaalikouluun teknisen työn opettajaksi, ja kun tehtävä vuotta myöhemmin vakinaistettiin, lisättiin tehtäväkuvaan myös teknologiakasvatus. Tästä tehtävästä Jarmo jäi eläkkeelle syksyllä 2015.

Yhteistyö kasvatustieteiden tiedekunnan kanssa jatkui aktiivisena Jarmon koko työuran ajan. Yläkoulun kahdeksaluokkalaisten kanssa toteutettu projekti on jäänyt rehtorinkin mieleen hyvänä esimerkkinä yhteistyöstä tiedekunnan kanssa.

Tultuaan kouluun Jarmo aloitti teknisen työn tilojen uudistamisen, joka jatkuu vielä seuraajan toimesta Jarmon jäätyä eläkkeelle. Erityisen lähellä Jarmon sydäntä olivat työturvallisuuteen liittyvät asiat, joiden suhteen tapahtuikin vuosien kuluessa aimo harppaus. Jarmo toimi pitkään myös työsuojeluvalltuutettuna ja vastasi näin osaltaan henkilökunnankin työhyvinvoinnista.

Oppilaat, heidän oppimisensa ja hyvinvointinsa olivat Jarmon työn keskiössä. Jarmon tunneilla työskenneltiin innostuneesti ja keskittyneesti, eivätkä monet oppilaat edes huomanneet, jos rehtori pistäytyi luokassa kesken tunnin. Monipuoliset työt ja uudet tietokoneavusteiset menetelmät saivat oppilaat innostumaan käden taidoista. Taito- ja taideaineiden opettajien hyvä yhteistyö näkyi etenkin kuvataiteen ja teknisen työn välillä. Jarmo hoiti myös luokanvalvojan tehtävät suurella sydämellä, ja op-

pilaiden oli helppo tukeutua opettajaansa vaikeina aikoina.

Jarmon merkittävä työpanos näkyi opettajuuden ohella myös hänen toimiessaan oppimisympäristötiimin puheenjohtajana. Hän todella paneutui tähän tehtävään, ja se myös näkyi koulussa. Tiimin toimesta hankittiin esimerkiksi koulun ensimmäiset älytaulut vuosia sitten.

Jarmo oli aktiivisesti mukana järjestämässä koulun yhteisiä tilaisuuksia, suunnittelemassa niihin ohjelmaa sekä rakentamassa tarvittavaa rekvisiittaa. Jarmon käden jälki näkyi näin lukemattomissa juhlissa, teemapäivissä ja muissa tapahtumissa.

Jarmo ei kuitenkaan ole jättänyt meitä kokonaan. Ainakin ensimmäisenä eläkeläistalvena hän on tarvittaessa toiminut teknisen työn opettajan sijaisena. Toivottavasti hän jaksaa ja ehtii kiireiltään jatkaa tätä, sillä tekniseen työhön on hankala saada muualta näin pätevää sijaista!

Eija Kumpulainen

Reijo Väisänen eläkkeelle

Oulun normaalikoulun (Linnanmaa 1–6) virastomestari Reijo Väisänen jäi eläkkeelle 1.11.2015.

Reijo tuli Oulun yliopiston kasvatustieteiden tiedekunnan palvelukseen joulukuussa 1974. Harjoittelukoulu sijaitsi tuohon aikaan vielä Kasarmintiellä samassa kiinteistössä tiedekunnan kanssa. Oulun normaalikoulun palvelukseen Reijo siirtyi vanhemmaksi vahtimestariksi kesäkuussa 1985. Työnimike muuttui virastomestariksi vuonna 2002. Reijo on tehnyt poikkeuksellisen pitkän, lähes 41 vuotta kestäneen työuran Oulun yliopistossa.

Siirryttyään Norssiin, Reijo on kehittänyt ammatitaitoaan hankkimalla esim. tietotekniikan ja median sekä verkkoviestinnän koulutusta. Taitavana valokuvaajana Reijo on vuosien varrella tallentanut kuvina ja videoina lukuisia koulumme juhlia ja tapahtumia.

Reijo Väisäselä on myönnetty Oulun yliopiston ansiomerkki 4.12.2008 ja Tiedeyhteisön kultainen 30-vuotisansiomerkki 19.2.2014.

Hannu Juuso

Viljo Vänskä eläkkeelle

Lehtori ja pitkäaikainen rehtori, kasvatustieteen lisensiaatti Viljo "Vikke" Vänskä jäi eläkkeelle 1.3.2016.

Vikke valmistui Jyväskylän yliopistosta vuonna 1975, ensin kasvatustieteen maisteriksi ja vielä samana vuonna peruskoulun luokanopettajaksi. Valmistumisensa jälkeen Vikke toimi aluksi luokanopettajana Pyhäsalmen ala-asteella, josta siirtyi vuonna 1977 luokanlehtoriksi Kajaanin normaalikouluun ja tämän jälkeen Oulun normaalikouluun 1.8.1979.

Yhdysluokkapedagogiikka ja erityisesti historian opetus olivat Vikelle hyvin tärkeitä. Vikke opetti oppilaita ymmärtämään menneisyyttä yksittäisen ihmisen näkökulmasta. Tämä mikrohistoriallinen, ihmisläheinen tarkastelutapa, konkretisoitui Viken opetuksessa esimerkiksi erilaisina draamatekniikoina ja sai myös paljon aineksia Viken sukututkimusharrastuksesta. Koulutyön ulkopuolella Vikke on koko työuransa ajan osallistunut myös aktiiviseen järjestötoimintaan esimerkiksi Suomi-Unkari Seuran pitkäaikaisena puheenjohtajana.

Pedagogina Vikke teki pitkän ja ansiokkaan työuran paitsi opettajana myös Oulun normaalikoulun rehtorina. Tässä tehtävässä hän toimi vuodesta 1995 aina vuoteen 2011, yhteensä siis 16 vuotta. Vuosien

saatossa työtoverit oppivat tuntemaan Viken vastuuntuntoisena, reiluna, ystävällisenä ja ahkerana esimiehenä.

Viljo Vänskälle on myönnetty Suomen Leijonan ritarimerkki 6.12.2005, Oulun yliopiston ansiomerkki 4.12.2008 ja Valtion virka-ansiomerkki 30-vuotisesta valtion palveluksesta (XXX) 27.11.2009.

Hannu Juuso

Opetusharjoittelun ohjaajakoulutus: ”On ihanaa vain oppia kaikesta siitä, mitä yhdessä jaamme”

Työhyvinvointi, opettajan ammatillinen kehittyminen ja opettajien täydennyskoulutus ovat asioita, joista keskustellaan julkisuudessa ja opetusalan eri foorumeissa. Oulun normaalikoulun heikohkot työhyvinvointitulokset syksyllä 2013 ohjasivat harjoittelukoulun johdon miettimään, miten koulussa voitaisiin lisätä työntekijöiden hyvinvointia ja samalla edistää opettajien osaamista ja ammatillista kehittymistä. Oulun normaalikoulu isona työyhteisönä mahdollistaa henkilökunnan omista tarpeista lähtevän systemaattisen täydennyskoulutuksen. Opetusharjoittelun ohjaajakoulutuksen suunnitteluun saatiin apua ja tukea yliopiston hallintopalveluista kehittämisspäällikkö Mailis Aaltoselta, joka suunnitteli ja ideoi yhdessä rehtoreiden kanssa alkavaa ohjaajakoulutusta ja tutustutti meidät ohjaajakoulutuksen vastuukouluttajaksi lupautuneeseen Matleena Mäenpäähän. Ohjaajakoulutukselle asetettiin kunnianhimoiset tavoitteet: koulutuksen tulee olla tutkimusperusteista, riittävän pitkäkestoisista, voimaannuttavaa ja siinä hyödynnetään konsultatiivista työtettä. Ohjaajakoulutus käynnistyi helmikuussa 2015 ja päättyi toukokuussa 2016. Koulutukseen hakeutui 20 Oulun normaalikoulun opettajaa ja heistä muodostettiin kaksi konsultatiivista pienryhmää.

Ohjaajakoulutus rakentui neljästä kokopäivän kestävästä lähitapaamisesta ja yhdeksästä konsultatiivisesta pienryhmätapaamisesta. Koko koulutusryhmän yhteisissä lähitapaamisissa käsiteltiin ohjausalan tutkimuksia ja yleisestikin ohjaukseen keskeisesti kuuluvia teemoja, kuten konsultatiivista ohjausta, ammatillisia ohjaus- ja vuorovaikutustaitoja sekä työhyvinvoinnin yhteyttä vuorovaikutustaitoihin. Professori Kirsi Pyhälto ja koulutusdekaani Jyrki Komulainen puhuivat opettajaksi opiskelevien merkittävistä oppimiskokemuksista opetusharjoittelussa sekä ammatillisesta kasvusta ja kehityksestä ohjatussa harjoittelussa. Koulutuksen päätöstopaamiseen saatiin vieraaksi KT Heikki Kontturi. Koulutus päätettiin teemaan, joka liittyi oppimisen itsesääntelyyn ja sen kehittymisen tukemiseen opetusharjoittelussa. Nämä koko koulutusryhmän yhteiset lähipäivät olivat hyvin vuorovaikutuksellisia ja intensiivisiä päiviä, joissa jaettiin ajankohtaista tutkimustietoa ja tarkasteltiin aiheita oman työn näkökulmasta.

”On terapeutista ja opettavaista kuunnella, seurata ja oppia omaa työtä koskevia, konkreettisia asioita”

Lähitapaamisten välissä kokoonnuttiin yhdeksän kertaa konsultatiivisissa pienryhmissä, joiden toiminta-ajatus ja sisällöt vaihtuivat koulutuksen eri vaiheissa. Kevään 2015 aikana toteutettiin ohjauskeskusteluharjoitukset, jotka perustuivat konsultatiiviseen ohjaukseen ja sen ennalta määriteltyyn rakenteeseen ja rooleihin. Dialogiin perustuvien harjoitusten tarkastelun kohteena oli yksi ohjaaja sekä hänen ja ohjattavan välinen vuorovaikutus. Muut koulutukseen osallistuvat toimivat havainnoitsijoina tehden muistiinpanoja ohjausvuorovaikutustilanteista ja valmistautuen antamaan palautetta ohjaajana toimivalle opettajalle. Vertaisten lisäksi palautteenantoon osallistui pienryhmien vastuukouluttaja ja ohjaajan roolissa toiminut henkilö. Koulutettavat saivat kevään päätteeksi yhteisen palautteen ja asettivat uudelle tulevalle lukuvuodelle omat ohjaustaitoihin liittyvät tavoitteensa.

Ohjauskeskusteluharjoitukset koettiin jännittävänä, mutta samalla myös tärkeänä oman toiminnan kehittämisen kannalta. Aito kuunteleminen ei ollut aina helppoa vaan se vaati keskittymistä ja tarkkaavaisuutta. Eräs koulutettava totesikin, että ”kuuntelijan rooli on tosi vastuullinen, ettei täytä keskustelua vain omilla kokemuksillaan.” Ohjauskeskusteluharjoitukset koettiin myös vahvistavan positiivisella tavalla henkilön omaa ohjaajaidentiteettiä.

”Niin on ollut kiire koulussa, ettei olla juuri ehditty jutella...”

Syksyn 2015 alussa koulutuksessa siirryttiin ohjauskeskusteluharjoituksista konkreettiseen vertaistyöskentelyyn, jossa pääosaa esitti osallistujien ohjaustyöhön liittyvät henkilökohtaiset ja ajankohtaiset kysymykset ja kokemukset. Näitä teemoja käsiteltiin yhdessä pienryhmän kanssa luottamuksellisessa ilmapiirissä.

Konsultatiivisissa pienryhmissä jaettiin ohjauskokemusten myötä konkreettisia vinkkejä ja hyväksi todettuja ja koettuja ohjaamisen käytänteitä. Pienryhmissä kokemusten jakamisen lisäksi pohdittiin myös erilaisia ohjaustyöskentelyn kehittämiskohteita.

ta. Erityisesti yhteisohjaaminen nousi keskusteluun useissa eri vaiheissa ohjaajakoulutusta. Se jäikin elämään yhtenä keskeisenä kehittämiskohteenä tulevaa uutta lukuvuotta ajatellen.

Pienryhmien keskusteluteemat saattoivat poiketa joiltakin osin toisistaan, joten vastuukouluttaja otti tehtäväkseen laatia yhteiseen hyvään tarkoitettua muistion *"Arjen hyvät käytänteet opettajaopiskelijoiden ohjauksessa"*. Muistiota täydennettiin pitkien koulutusvuotta ja siihen liitettiin yhteisesti ja yleisesti kuvattuja ohjaamisessa tärkeänä koettuja teemoja. Arjen hyvät käytänteet -muistiosta löytyy kuvauksia mm. siitä, kuinka toimia erilaisissa ohjausvuorovaikutustilanteissa, miten palautetta voi antaa, millaisia ohjauskäytänteitä ohjaavilla opettajilla on tai miten hankalissa ohjaustilanteissa voisi toimia.

Kaiken kaikkiaan konsultatiiviset pienryhmät rakentuivat luottamuksen ja kunnioituksen ympärille, jotta keskustelua voitiin käydä mahdollisimman avoimena ja rehellisenä. Sitä kautta päästiin kuulemaan osallistujien aitoja omakohtaisia kokemuksia, joita voitiin reflektoida omaan vastaavaan tapaan toimia. Tämän tyyppinen ilmapiiri parhaimmillaan toi rohkaisua kokeilla uutta ja osallistujat saivat tukea niihin ratkaisuihin ja päätöksiin, joiden edessä yksin oli ollut epäilevä, mutta myös saatiin vahvistusta siitä, miten on tilanteissa toiminut.

Pienryhmätyöskentelyissä koettiin voimaantumista, kiireettömyyttä ja rauhallisuutta. Ne tarjosivat ajan ja paikan keskustella omien kollegoiden kanssa. Niissä jaettiin omia ohjauskokemuksia ja niistä saatiin poimittua itselle ohjaamiseen konkreettisia työvälineitä. Niiden myötä tarjoutui tilaisuus myös oman ohjaustoiminnan kehittämiseen, sillä ne toimivat parhaimmillaan myös oman toiminnan tarkastelun kohteenä.

"Tulin tänne aika kuormittuneena ... Koin, että tämä iltapäivä oli keidas ajankäytön ongelmien ja liiallisen kiireen keskellä. Täällä on ollut tilaisuus rauhoittua ja jakaa kokemuksia"

Ohjaajakoulutukseen osallistujien palaute koulutuksesta on ollut kannustavaa, kiittävää ja rohkaisevaa. Kevään 2016 kehityskeskustelujen yhteydessä opettajat ovat miettineet omaa ammatillista kehittymistään. Oulun normaalikouluun kaivataan omaa täydennyskoulutusstrategiaa, jonka pohjalta koulussa voidaan suunnitella omille työntekijöille ja mahdollisesti myös tiedekunnan ohjaaville opettajille suunnattua täydennyskoulutusta.

Seija Blomberg ja Matleena Mäenpää

Opetusharjoittelu luokanopettajakoulutuksessa

Luokanopettajakoulutuksen harjoittelu on toteutettu lukuvuonna 2015–2016 vuosiluokilla 1–6 normaalikoulun Koskelan ja Linnanmaan yksiköissä. Opetusharjoittelun koulutyöskentelyjaksot ovat tavoitteiltaan ja sisällöiltään erilaisia. Opetustapah-tuman suunnittelussa ja toteutuksessa vastuu kasvaa koulutyöskentelyjaksosta toiselle siirryttäessä. Opiskelijoiden pedagogiset ja ainedidaktiset teoriaopinnot sekä opetuksen käytäntö liitetään toisiinsa koulutyöskentelyjaksoissa.

OKT Orientoivan koulutyöskentely -jakson aikana opiskelijat seuraavat nimikkoluokkansa toimintaa sekä suunnittelevat ja toteuttavat pieniä opetustuokioita.

KKT Kandidaattivaiheen koulutyöskentely -jaksossa perehdytään oman opetuksen suunnitteluun ja toteutukseen ja opetuksen perusasioihin sekä tutustutaan normaalikoulun opetussuunnitelman aihekokonaisuuksiin. KKT-jakso toteutetaan ryhmä-, pari- ja yksilöharjoitteluna siten, että jokainen opiskelija osallistuu 20 oppitunnin toteutukseen.

MKT Maisterivaiheen koulutyöskentely -jaksossa opiskelijat suunnittelevat ja toteuttavat laajempia opintokokonaisuuksia sekä perehtyvät sivuaineitensa opetukseen ja ottavat yhä kokonaisvaltaisempaa vastuuta luokasta ja opetuksesta sekä osallistuvat kodin ja koulun yhteistyön eri muotoihin. Myös oppilasarviointiin osallistuminen on viimeisen harjoittelun tavoitteena. MKT-jaksossa opiskelijat osallistuvat luentosarjaan oppilashuollosta. Opiskelijoi-ta on perehdytetty luennoilla ja harjoituksissa myös uuden opetussuunnitelman (2016) perusteisiin sekä oppilashuoltoon. Erityisen tarkastelun kohteena oppilashuollossa on kolmiportainen tuki ja oppimissuunnitelmat sekä näiden konkretisoituminen kotiluokassa.

Opetusharjoittelijoita Koskelassa ja Linnanmaalla lukuvuonna 2015–16

Syksy 2015

Viikot 34–42	MKT 56 opiskelijaa
Viikot 41–42	OKT 61 opiskelijaa
Viikot 44–51	KKT 57 opiskelijaa
Viikot 44–51	MKT 27 opiskelijaa
Viikot 47–50	ERKO 2 opiskelijaa

Kevät 2016

Viikot 2–3	OKT 44 opiskelijaa
Viikot 2–3	OKT/ erityisped. 18 opiskelijaa
Viikot 2–9	MKT 25 opiskelijaa
Viikot 4–9	KKT 39 opiskelijaa
Viikot 11–20	MKT 35 opiskelijaa
Viikot 11–18	MUKO 16 opiskelijaa
Viikot 12–14	ERKO 1 opiskelijaa

Opetusharjoittelun uusia tuulia

Syksyllä 2015 alkoi kasvatustieteiden tiedekunnassa uusi erityispedagogiikan tutkinto-ohjelma. Ky-seiseen koulutukseen valitut opiskelijat suorittivat ensimmäisen orientoivan harjoittelunsa Koskelan yksikössä tammikuussa 2016.

Kevään 2016 aikana molemmissa yksiköissä järjestettiin uuteen opetussuunnitelmaan pohjautuva monialaisten oppimiskokonaisuuksien pilottikokeilu. Se toteutettiin yhteistyössä MKT-harjoittelijoiden ja luokanlehtoreiden kanssa.

Kuluvaa lukuvuotta on värittänyt tulevan harjoitteluopetussuunnitelman työstäminen luokanopettajakoulutukseen. Prosessin alkuunpanijoina toimivat perusasteen rehtori Seija Blomberg, professori Kirsi Pyhältö ja harjoittelukoordinaattori Vesa-Matti Sarenius. Jatko-työstäminen on tapahtunut Linnanmaan ja Koskelan yksiköiden harjoittelu-koordinaattoreiden toimesta. Maaliskuun 30. päivä 2016 molempien yksiköiden opettajakunta sekä kasvatustieteiden tiedekunnan yliopisto-opettajia kokoontuivat yhdessä pohtimaan uuden harjoitteluopetussuunnitelman sisältöjä ja tavoitteita. Uusi harjoitteluopetussuunnitelma otetaan käyttöön syksyllä 2017.

Auli Halme ja Erkki Pekkala, harjoittelun koordinaattorit, Linnanmaa

Markku Juopperi ja Outi Takalo, harjoittelun koordinaattorit, Koskela

Aineenopettajakoulutuksen kuulumisia

Kuluneen lukuvuoden aikana on tehty yhteistyös-
Ksää kasvatustieteellisen tiedekunnan ja ainelaitosten kanssa uutta aineenopettajakoulutuksen opetussuunnitelmaa. Se astuu voimaan vuoden 2018 alussa. Tulevana lukuvuonna ja seuraavana syksynä on siis viimeistä kertaa käytössä sekä kandi- että maisterivaiheessa nykyinen opetussuunnitelma.

Nykyisessä opetussuunnitelmassa ohjattua harjoittelua on yhteensä 17 opintopistettä, joista 12 opintopistettä suorittivat maisterivaiheen harjoittelijat jo syyslukukaudella. Kandiharjoittelijat puolestaan ovat suorittaneet kevätlukukaudella 5 opintopisteen perusharjoittelun ja ainedidaktiikka 3 -kurssin. Kaikkia ohjatun harjoittelun opintojaksoja on uudistettu harjoittelijoilta saadun palautteen pohjalta. Perusharjoittelun jälkeen kandidivaiheen opiskelijat suorittivat vielä toukokuussa 3 opintopisteen valinnaiset opinnot, joita tarjosivat kasvatustiede, didaktiikka ja Norssi hyvässä yhteishengessä.

Kandidivaiheen ohjatun harjoittelun on suorittanut tänä keväänä noin 120 eri oppiaineen opiskelijaa. Maisterivaiheen harjoittelijoita oli syksyllä puolestaan noin 130. Vielä voimassa olevan opetussuunnitelman mukaisesti tämän kevään kandidit tulevat jatkamaan pedagogisia opintojaan maisterivaiheen ohjattuun harjoitteluun heti kohta koulun alettua elokuussa.

Opetusharjoittelijoilta on koottu palautetta valtakunnallisella eNorssin kyselyllä. Kyselyssä ohjattu harjoittelu sai erinomaista palautetta. Tämä osoittaa, että ohjatun harjoittelun kehittämiseksi tehty työ on ollut onnistunutta ja että koordinaattoreiden ja rehtoria avustavien opettajien työryhmän on hyvä jatkaa ohjatun harjoittelun kehittämistä edelleen valittuun suuntaan. Kehittämiskohteiksi saaduista palautteista voidaan todeta muun muassa maahanmuuttajaoppilaiden opetukseen ja erityisopetukseen liittyviä asioita.

Aineenopettajakoulutuksen koordinaattoreiden yhteistyö eri toimijoiden kanssa on sujunut erinomaisesti menneinä vuosina. Tavoitteellista kehitystyötä ohjatun harjoittelun eteen jatketaan tulevana lukuvuonna uusien koordinaattoreiden johdolla. Kaiken kaikkiaan myös tulevan opetussuunnitelmauudistuksen myötä voimme täällä Norssissa entistä paremmin keskittyä päätehtäväämme pedagogisten opintojen aineenopettajakoulutuksessa eli ohjatun opetusharjoittelun järjestämiseen ja kehittämiseen.

Sari Eskola ja Hellevi Kupila

aineenopettajakoulutuksen koordinaattorit

Timo Kovanen – Vuoden 2016 harjoittelunohjaaja

Suomen opettajaksi opiskelevien liitto SOOL valitsi Vuoden harjoittelunohjaajan ensimmäisen kerran keväällä 2013. Tuolloin Vuoden harjoittelunohjaajaksi valittiin lehtori Erkki Pekkala. Jo toisen kerran lyhyen ajan sisällä valinta osui Oulun normaalikouluun, kun Timo Kovanen valinta Vuoden 2016 harjoittelunohjaajaksi julkistettiin SOOLin liittokokouksessa 17. huhtikuuta. Timo työskentelee musiikin opettajana ja musiikkikasvatuksen opiskelijoiden harjoittelunohjaajana yläkoulun ja lukion puolella.

Opiskelijoiden mukaan Timo on rohkaiseva ja ammattitaitoinen ohjaaja, jolla on paljon annettavaa niin oppilaille kuin harjoittelijoillekin. He kiittävät myös Timon loogisuutta, rauhallisuutta ja konkreettisten neuvojen määrää. Onnea, Timo!

Unesco-toimintaa Oulun normaalikoulussa

Oulun normaalikoulu on yksi maamme vajaasta 80:stä Unesco-koulustatuksen saaneesta koulusta. Koulumme kuuluu myös Pohjois-Suomen Unesco-kouluverkostoon, Polarikseen, jonka tämän lukuvuoden teemana on Rauha kasvaa. Tähän liittyen Pekka Haavisto avasi koulujemme Rauhan ja suvaitsevaisuuden viikon, jota vietettiin 7.–11.12.2015.

Koulumme edustajat ovat osallistuneet monenlaisiin tapahtumiin ja seminaareihin. Esimerkiksi ASPnet-seminaarissa koulumme olivat edustettuina usean opettajan voimin. ASPnet-kouluverkosto on maailmanlaajuinen. Yhteistyökoulut osallistuvat Unescon tavoitteiden edistämiseen tarkoitukseen valmistaa lapset ja nuoret kohtaamaan maailman haasteet.

Kaikkien Oulun normaalikoulujen kesken pidettiin Unesco-tapaaminen, jossa oli mukana sekä oppilas- että opettajajäseniä. Unesco-tiimi laati myös toiminnan vuosikellon, jotta toiminnan säännöllisyys saadaan taattua. Jokaiseen tapahtumaan pyritään ottamaan mukaan oppilasjäseniä jo suunnitteluvaiheessa.

Yhteistyö Polaris-koulujen kanssa

Yhteistyö Pohjois-Suomen Unesco-koulujen välillä jatkui Polaris-hankkeessa. Marraskuussa pidettiin Kellon koululla Polaris-tapaaminen, johon normaalikoululta osallistui useampi opettaja. Päivien ohjelmaan kuului muun muassa entisen norssilaisen Tytti Isohookana-Asunmaan puheenvuoro aiheesta Paikallisuus pohjana kansainvälisyydelle – kellolainen identiteetti. Tärkeää oli myös, että opettajat pääsivät vaihtamaan keskenään ajatuksia, kokemuksia ja ideoita. Oulun normaalikoulu saa kunnian järjestää Polaris-koulujen syystapaamisen 2016, johon osallistuu myös oppilasjäseniä.

Osallistumista, auttamista ja muuta toimintaa

Unesco-kouluna olemme järjestäneet jo usean vuoden ajan monenlaisia avustuskeräyksiä, joiden tuotolla on autettu maailman köyhiä maita ja kotimaan avun tarvitsijoita. Syksyllä osallistuimme sekä Linnanmaan ala- että yläkoulun puolella Suomen Punaisen Ristin nälkäpäivään. Koskelan yksikössä järjestettiin syksyllä perinteisen pihatapahtuman yhteydessä hyväntekeväisyyskävely, jolla kerättiin rahaa nepalilaisen Plan-kummilapsemme tukemiseksi.

Koskelan yksikössä vietettiin kansainvälisyysviikkoa viikolla 42 lukuvuoden teemamaanosan, Etelä-Afrikan, merkeissä. Viikon aikana luokat käsitelivät teemamaanosaa erityisesti käsityön ja musiikin mutta myös muiden oppiaineiden tunneilla. Viikko huipentui koko koulun yhteislaulutilaisuuteen, jossa oppilaat lauloivat ja musisoivat kansainvälisten sävelten tahdissa.

Yläkoulussa järjestettiin taksvärkkipäivä lokakuussa. Päivän tuotto oli ennätysellinen 4340 euroa. Avustusrahat käytettiin ulkomaille kahden kummilapsen koulutuksen rahoitukseen Senegalissa ja Las Hormiguitas -keskuksen tukemiseen Nicaraguassa. Lähialueen avustukset menivät Oulun Tyttöjen ja Poikien Talojen toiminnan tukemiseen sekä oppilaskuntien valitsemiin kohteisiin. Koulun henkilökunta toi tavara- ja vaateavustuksia Hope ry:lle. Päivän aikana koulussa olleet oppilaat lajittelivat tavarat käyttötarkoituksen mukaan, ennen kuin ne luovutettiin järjestölle.

Koulujemme rauhan ja suvaitsevaisuuden viikkoa vietettiin joulukuussa. Talossamme oli vierailijoita eri järjestöistä, kuten vastaanottokeskuksesta, Planista, Amnestysta, Tyttöjen ja Poikien Talosta ja Matagalpa-seurasta. Luokat tekivät erittäin hienoja Rauhankäsi-julisteita, joista saimme nauttia yläkoulun ruokalassa koko lukukauden lopun. Koskelan yksikössä kaikkien oppilaiden kädenjäljet sekä ajatuksia rauhasta taltioidtiin Rauhan puu -teokseen. Viikon aikana myös käynnistettiin Rauhan kirja -projekti, jossa luokat koostivat sähköisen kirjaseinän. Se sisältää oppilaiden runoja, ajatelmia, tarinoita ja taideteoksia rauhasta. Vielä keväällä 2016 Koskelassa äänestetään parhaasta Rauhan kirjasta ja voittajaluokka palkitaan.

Maaliskuussa pidettiin seitsemäsluokkalaisten tapahtuma, jonka tarkoituksena oli lisätä suvaitsevaisuutta ja toisista välittämistä. Tämän ajatuksen pohjalta osallistuimme myös toukokuun Liikuta minua -tapahtumaan, jossa autoimme vanhuksia Raatin kentälle osallistumaan vanhusten olympialaisiin.

Unesco-toimikunnan puolesta

Hellevi Kupila, Timo Ylinampa, Hanna-Maija Heikkinen

Unesco Linnanmaan alakoulussa

Koulumme Unesco-toiminnan ideoinnissa ovat mukana myös oppilaat. Tätä varten on koulussamme valittu ensimmäiset Unesco-oppilaat syksyllä 2014. Oppilaskuntaa käsittelevässä tekstissä esitellään Unesco-oppilaiden toimintaa lukuvuonna 2015–2016.

Polaris-kokous pidettiin Kellossa 19.11.2015. Kokoukseen osallistuivat Mervi Kemppainen, Anne Korkeakoski ja Mervi Sirén. Kokouksessa suunniteltiin lukuvuoden aihepiirejä ja täsmennettiin teemoja: paikallisuutta pohjana kansainvälisyydelle, uusia OPSeja, Unesco-koulujen rahoitusta ja turvapaikkahakijoiden tilannetta.

14.–15.4. osallistuimme Unesco/Polaris-verkoston kevättapaamiseen, joka järjestettiin Laanilan koululla Oulussa. Linnanmaan alakoulusta osallistuivat Anne Korkeakoski ja Mervi Kemppainen.

Huhtikuun 14. päivänä osallistuimme Koulun oma yhdenvertaisuussuunnitelma -työpajaan, kuulumme Globettajat-verkoston kuulumiset ja saimme evästystä Gilbert Olliverin esityksestä Global citizen: How we brought the world into the classroom in Laanilan lukio. 15.4. tutustuimme muun muassa yläkoulussa toimivan valmistavan luokan toimintaan. Oppilaat kertoivat itsestään sekä eri aineiden opiskelusta. Saimme nähdä myös luokassa käytettävää opetusmateriaalia, josta suuri osa on saatu lahjoituksina eri kouluilta.

Lisäksi päivän aikana suunnitelimme tulevaa toimintaa Polaris-verkostolle. Tapaamiseemme osallistuivat videoyhteyden avulla opetusneuvos Paula Mattila Helsingistä ja Unesco-toiminnasta vastaava

Davide Storti Pariisista. Päivän päätti mielenkiintoinen paneelikeskustelu, jossa maahanmuuttajina Suomeen tulleet ihmiset kertoivat elämästään uudessa maassa. Keskustelua johti Vuolle-opistossa opettava Aili Saukkonen. Anne Mustakangas-Mäkelä Tyttöjen ja Poikien Talosta / Vuolle-opistosta kertoi meille kulttuuri- ja sukupuolisensitiivisyydestä ja opiston toiminnasta yleisesti.

Linnanmaan alakoululla on pitkä perinne Unicef-kävelyn toteuttamisessa yhtenä Unesco-koulun toimintamuotona. Tänä lukuvuonna kävely järjestettiin toukokuun 13. päivänä viime vuosien tavoin Schools for Asia -kampanjan tukemiseen. Unicef-kävelyn ideana on yhdessä liikkumalla auttaa lapsia pääsemään kouluun 11:ssä Aasian maassa. Unicef-kävelyn tuotolla rakennetaan kouluja, hankitaan tarvittavia välineitä ja koulutetaan opettajia. Unicef auttaa kyseisiä maita saamaan pysyviä muutoksia lasten elämään vaikuttamalla lisäksi koulutusrahen- teisiin ja hallintoon.

Unicef-kävelyyn liitettiin tänä vuonna KiVa Koulu -ohjelman sisältöjä. 1.–4.-luokkien oppilaat keräsivät lahjoitussummaansa liikkumalla omana ryhmänään opettajan johdolla koulun lähiympäristöön merkatuilla rastipisteillä. 5.–6.-luokkien oppilaat osallistuivat Unicef-tapahtumaan pyöräillen, mikä liittyy valtakunnalliseen Pyörällä kouluun -päivään. Tempauksessa kerättiin varoja ohjeiden mukaisesti pyöräillen KiVa-rasteilla. Huoltajille lähetettiin tietoa ja ohjeistus päivän toteutuksesta ja lahjoitussumman keräämisestä oppilaskohtaisesti.

Unicef-päivä huipentui taikuriesitykseen Linnanmaan alakoulussa.

Vitokset eurooppalaistumisessa

5c-luokka osallistui 19 muun eurooppalaisen koulun kanssa eTwinning tree -projektiin. Lukuvuoden aluksi jokainen koulu istutti oman koulunsa alueelle puun. Istuttamisella kunnioitettiin yhteisesti luontoa sekä eTwinning-toiminnan kymmenvuotisjuhlaa. Istuttaminen videoitiin ja jaettiin muiden osallistujien kesken.

Projektin seuraavassa vaiheessa jokainen partneri valitsi omalta alueeltaan yhden merkittävän puun. 5c-luokka tutustui Taskilassa olevan Suolamännyn tarinaan, vieraili puun luona ja kirjoitti mielikuviustarinan siitä, mitä puu on vuosien varrella nähnyt tai tuntenut. Kuvataidetunneilla puusta piir-

rettiin myös kuva. Mikaelin tarina valittiin yhteisesti käännettäväksi, ja sen rinnalle Eurooppaa kiertävään kirjaan valittiin Hetan piirtämä puu. Käsin kirjoitettu kirja on myöhemmin tarkoitus skannata ja jakaa sähköisesti kaikille osallistujille.

Pääsiäisen aikaan hankkeessa jaettiin pääsiäisaskarteluideoita Skypen välityksellä. Projekti integroitiin erinomaisesti 5. luokan äidinkielen sekä maantieteessä Euroopan maantiedon opiskeluun. Lisäksi useampi oppilas pääsi vuoden aikana kääntämään tekstejä englannista suomeen ja toisin päin.

Alakoulun puolesta

Mervi Kempainen, Anne Korkeakoski, Heikki Kontturi ja Raija Kärkkäinen

Pekka Haaviston vierailu Oulun normaalikoululla

Kansanedustaja, ulkoministerin erityisedustaja Rauhavälityksessä Pekka Haavisto vieraili Oulun normaalikoululla maanantaina 7.12.2015. Samalla hän avasi koulujemme Rauhan ja suvaitsevaisuuden viikon, jota vietettiin 7.–11.12. Haavisto puhui kaikissa yksikössämme rauhasta, omasta rauhantyöstään sekä yleensä arjen rauhantyöstä. Lisäksi oppilaat olivat valmistelleet hänelle kysymyksiä vastattavaksi. Peruskoulun oppilaat olivat muun muassa kiinnostuneita siitä, kuinka vanha Pekka Haavisto on, mistä aineista hän piti koulussa ja miksi hän halusi presidentiksi. Lisäksi oppilaita kiinnosti, onko Haavisto kiusannut koskaan toisia. Rauhaan liittyviä kysymyksiä olivat esimerkiksi seuraavat: Mitä Haavisto tekee rauhan edistämiseksi? Miten me norssilaiset voimme parhaiten edistää rauhaa?

Lukiolaisia kiinnosti muun muassa tietää, miten tärkeänä Pekka Haavisto näkee Unescon toiminnan ja missä rauhantyötä tarvitaan eniten. Lisäksi lukiolaiset halusivat kuulla, onko rauhantyötä huomioitu opetussuunnitelmassa tarpeeksi. Haastattelun kruunasi loppukysymys: "Lapsissa ja nuorissa sanotaan olevan tulevaisuus. Millaisen ohjeen haluaisit meille antaa, jotta maailmasta tulisi rauhallisempi ja sitä kautta parempi paikka elää meille kaikille?"

Oppilaat olivat valmistelleet Haavistolle monenlaisia ohjelmaa. Lisäksi joukko Unesco-oppilaita ja oppilaskunnan edustajia sai tilaisuuden keskustella Haaviston kanssa henkilökohtaisesti lounaan ja iltapäiväkahvihetken yhteydessä.

Oli erittäin hienoa saada Pekka Haavisto vieraaksemme ja huomata, että koulujemme tekemät rauhaa edistävät teot huomataan. Lisäksi hänen

Pekka Haavisto vangitsi nuoren yleisönsä Koskelan yksikössä kertomalla käytännön rauhantyöstään eri puolilla maailmaa.

puheenvuoronsa kiinnosti kovasti oppilaita ja henkilökuntaa. Uskomme, että vierailu sai meidät kaikki, ainakin hetkeksi, uskomaan ja luottamaan tulevaisuuteen, jossa meillä jokaisella olisi turvallista elää.

Hanna-Maija Heikkinen ja Hellevi Kupila

Tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden edistäminen Norssissa

Kulunut lukuvuosi on sisällynyt tavoitteellista toimintaa ja konkreettisia toimenpiteitä tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden edistämiseksi. Työtä on tehty monella saralla ja erilaista toimintaa hedelmällisesti yhteen nivoen muun muassa *Glokaalinorssi-hankkeessa*, *tasa-arvo- ja yhdenvertaisuustyöryhmässä* sekä *koulutuksellisen tasa-arvon yhteistyöhankkeessa*.

Koulutuksellista tasa-arvoa tukemassa

Opetus- ja kulttuuriministeriö linjaa Koulutuksen ja tutkimuksen kehittämissuunnitelmassa vuosille 2011–2016 yhdeksi tavoitteeksi koulutuksellisen tasa-arvon edistämisen. Suunnitelmassa korostetaan erityisesti tarvetta toimenpiteille koulujen ja alueiden, sukupuolten sekä etnisten taustojen tuottamien erojen kaventamiseksi, sekä viimekädessä niiden poistamiseksi kokonaan. Eriarvoistuminen ja eriytyminen alkavat jo varhaisessa vaiheessa ja rakentuvat moninaisesti osaksi koulun elettyä arkea. Samalla ne tuottavat turvattomuutta ja lisäävät muun muassa konfliktien ja ristiriitojen mahdollisuuksia koulussa. Yhtenä osana tavoitteellista tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden edistämistä on Norssilla tehty lukuvuoden aikana yhteistyötä myös Oulun yliopiston Nais- ja sukupuolentutkimuksen kanssa Opetus- ja kulttuuriministeriön koulutuksellisen tasa-arvon edistämiseen suunnatun erityisavustuksen puitteissa.

Toimintamme taustalla on ollut ajatus siitä, että eriarvoistumisen purkamisen ja siihen puuttumisen tulee perustua yhteistyöhön ja osallisuuteen. Tasa-arvoa ja syrjimättömyyttä tulee edistää kouluissa aktiivisesti osana opetusta, kasvatusta ja koulujen kulttuuria. Opettajat tarvitsevat työssään välineitä tunnistaa eriarvoistumista tuottavia tekijöitä ja toimia ongelmien ilmetessä tehokkaasti ja yhteisöllisesti, lasten ja vanhempien osallisuutta ja osallisuuden vahvistumista tukien. Hankkeessa onkin keskitytty erityisesti kodin ja koulun yhteistyön kehittämiseen kartoittamalla yhteistyön haasteita ja samalla kehittämällä uudenlaisia toimintatapoja yhteistyön vahvistamiseksi. Tästä yhden käytännön esimerkin tarjoaa Glokaalinorssi-hankkeen puitteissa toteutettu Koskelan koulun maahanmuuttajataustaisten lasten vanhemmille suunnattu vanhempainkoulu. Hankkeen näkökulmana tasa-arvon ja syrjimättömyyden edistäminen edellyttää pitkäjänteistä ja suunnitelmallista toimintaa, joka on

lukuvuoden tuloksena kirjattu nyt myös Norssin ensimmäiseen omaan tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelmaan.

Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuustyöskentelyä koko Norssissa

Norssissa on kuluneen lukuvuoden aikana laadittu kaikkien koulumme perusasteen yksiköiden toiminnan kehittämiseen tähtäävä tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma. Suunnitelmamme liittyy Oulun yliopiston vastaavaan suunnitelmaan, jossa yliopisto sitoutuu edistämään tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta sekä ehkäisemään syrjintää kaikessa toiminnassaan. Suunnitelma liitetään toiminnalliseksi osaksi syksyllä käyttöön otettavaa opetussuunnitelmaa ja sitä päivitetään 1–3 vuoden välein.

Tasa-arvolain mukaan opetusta tai koulutusta järjestävän on huolehdittava siitä, että tytöillä ja pojilla ja naisilla ja miehillä on samat mahdollisuudet koulutukseen ja ammatilliseen kehitykseen ja että opetus, tutkimus ja oppiaineisto tukevat tasa-arvolain tarkoituksen toteutumista. Tasa-arvoa edistetään koulutuksessa ja opetuksessa lasten ikä ja kehitys huomioon ottaen. (Tasa-arvolaki 5 §)

Kun tasa-arvon käsite viittaa arkikielessä useimmin sukupuolten väliseen tasa-arvoon, yhdenvertaisuus laajentaa tasa-arvon käsitettä. Yhdenvertaisuus tarkoittaa perustuslain kuudennessa pykälässä kaikkien kansalaisten tasa-arvoista kohtelua, kaikkien yhdenvertaisuutta lain edessä ja sitä, ettei ketään saa ilman hyväksyttävää perustetta asettaa eriarvoiseen asemaan henkilöön liittyvän syyn perusteella. (Perustuslaki 6 §) Henkilöön liittyviä syrjintäperusteita voivat olla esimerkiksi ikä, alkuperä, kansalaisuus, kieli, uskonto, vakaumus, mielipide, poliittinen toiminta, ammattiyhdistystoiminta, perhesuhteet, terveydentila, vammaisuus, seksuaalinen suuntautuminen ja muu henkilöön liittyvä syy. (Yhdenvertaisuuslaki 8 §)

Perusasteen oppilaat ja osa huoltajista on osallistunut suunnitelman tekoon eri tavoin. Yläkoulun oppilaat ovat vastanneet oppilaskunnan edustajien laatimaan tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta koskevaan kyselyyn, jonka perusteella on kartoitettu näiden asioiden nykytilaa koulussamme. Nykytilan tarkasteleminen antaa pohjan käytännön toimenpiteille ja tulevaisuuden suunnitelmille. Oppilaat ovat saaneet toimintapäivän aikana visioida myös Unelmakouluun tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden

näkökulmasta. Seitsemäsluokkalaiset huoltajineen ovat saaneet tietoisikun teemasta valinnaisainepäivän yhteydessä ja heidän ajatuksiaan ja ehdotuksiin on kerätty posterityyppisesti näkyviin suunnittelutyön avuksi.

Vanhempainkoulussa osallisuutta ja yhteistyötä maahanmuuttajavanhempien kanssa

Koskelan yksikössä järjestettiin keväällä 2016 vanhempainkoulua maahanmuuttajavanhemmille, ja projekti tavoitti vanhempia jopa kahdestatoista perheestä ja seitsemästä eri kulttuuritaustasta. Koskelan kansainvälisyystiimi suunnitteli ja toteutti viisi tapaamiskertaa, joissa käsiteltiin tulkkien välityksellä keskeisiä koulunkäyntiin liittyviä teemoja, kuten yhteistyötä koulun kanssa, maahanmuuttajien terveydenhuoltoa sekä koulutusta Suomessa. Tapaamisissa pyrittiin myös kartoittamaan aiheita, joissa vanhemmat kokevat tarvitsevansa tukea – maahanmuuttajavanhemmat toivoivat erityisesti tietoa koulun kerhotarjonnasta, Wilman käytöstä sekä koulun turvallisuudesta ja kotitehtävistä.

Vanhempainkoulussa kävivät vierailemassa myös rehtori Seija Blomberg, koulukuraattori Sirpa Poussu, KIMPA:n edustajat Tanja Sauvola ja Kari Ollikainen, kouluterveydenhoitaja Kirsti Myllyniemi harjoittelijansa kanssa sekä Koskelan alakoulun ja Linnanmaan yläkoulun entinen oppilas Maria Hommy. Asiapitoisen ohjelman lisäksi vanhemmat pää-

sivät tutustumaan toisiinsa henkilöbingon avulla, keskustelemaan omista kokemuksistaan, kokeilemaan iPadien käyttöä Kahoot-pelin parissa sekä musisoimaan yhdessä musiikinopettajan johdolla. Koulutuksellisen tasa-arvon edistämisen hankkeen tiimoilta Suvi Pihkala ja Tiina Eilittä keräsivät tutkimusmateriaalia vanhempainkoulun toteuttamisesta ja osallistujien kokemuksista vanhempainkoulun sekä maahanmuuttajaoppilaiden ja -vanhempien yhdenvertaisuuden kehittämistä varten.

Jotta maahanmuuttajataustaiset vanhemmat olisivat yhdenvertaisessa asemassa muiden vanhempien kanssa, kodin ja koulun väliseen viestintään täytyy kiinnittää erityistä huomiota. Tiedottamisessa on tärkeä huomioida sekä viestien tavoitettavuus että kielellinen selkeys. Kaikkiin kodin ja koulun välisiin tapaamisiin pyydetään tarvittaessa mukaan tulkki. Myös maahanmuuttajataustaisten oppilaiden opetuksessa ja arvioinnissa on tärkeä ottaa huomioon kielitausta ja kehittyvä suomen kielen taito. Arvioinnissa kiinnitetään erityistä huomiota oppilaan tilanteeseen sovitettuihin, monipuolisiin ja joustaviin arviointitapoihin.

Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuustyö jatkuu koulusamme suunnitelman pohjalta tulevina lukuvuosina. Etenemme pienin mutta määrätietoisin askelin kohti Unelmakouluamme!

Suvi Pihkala, Merja Marjakangas, Helena Nissilä ja Hanna Heikkinen

Thaimaa-yhteistyö jatkui

Kasvatustieteet ja opettajankoulutus ovat yksi Oulun yliopiston vahvoja aloja. Oulun alueella kasvatusalan koulutusvientiverkoston ydin muodostuu kasvatustieteiden tiedekunnan, Oulun normaali-koulun, Oulun kaupungin sivistys- ja kulttuuripalveluiden (SIKU), alueen koulujen sekä Täydentävien opintojen (TOPIK) välisestä yhteistyöstä.

Verkoston jäsenet edustavat verkostossa omaa ydinosaamistaan ja välittävät ja vaihtavat keskenään koulutusvientiin liittyvää informaatiota sekä kehittävät ja toteuttavat koulutuspalveluita yhteistyössä asiakkaan kanssa. Verkostomainen lähestymistapa tekee mahdolliseksi palveluiden tuottamisen kokonaisratkaisuna. Verkoston kautta voidaan tarjota usean toimijan yhteistyönä kokonaisnäkemys suomalaisesta koulutusjatkumosta esi- ja alkuopetuksesta aina yliopistokoulutukseen saakka tavalla, jossa teoria ja käytäntö limittyvät saumattomasti toisiinsa.

Hyvä esimerkki verkoston toteuttamasta koulutusviennistä on jo vuonna 2014 alkanut verkostomainen yhteistyö thaimaalaisen BMA organisaation kanssa (Bangkok Metropolitan Administration) opettajien ja rehtoreiden täydennyskoulutuksessa.

Vuonna 2015 yliopistolla, Norssilla ja Oulun eri kouluissa vieraili kaksi ryhmää: ensimmäinen ryhmä

17.–19.8.2015 ”Teacher Supervisors and School Directors” (21 henkilöä) ja toinen ryhmä 24.–26.8.2015 ”Upper Secondary Teachers in Science and Mathematics” (20 henkilöä). Keväällä 2016 toteutuivat vastaavat vierailut työpajoineen: ensin bangkokilaisten koulujen rehtorit ja tarkastajat 21.–23.3.2016 ja sitten opettajat 4.–6.4.2016.

BMA on vierailuillaan hakenut parhaita käytänteitä ja pedagogisia malleja opetussuunnitelmansa kehittämiseksi. Erityistä painoarvoa oli LUMA-aineissa. BMA on onnistunut erittäin hyvin soveltamaan saamiaan kokemuksia Bangkokin alueella mm. koulujen opetussuunnitelmien uudistamisen kautta. BMA ja koulut ovat raportoineet yhteistyön aikana tehdystä kehitystyöstä useammassa kansainvälisessä seminaarissa. Yhteistyö jatkuu edelleen vuonna 2016.

Juha Pohjonen

Kehityspäällikkö

Täydentävien opintojen keskus

Oulun yliopisto

Bangkokilaiset vieraat seuraamassa maaliskuussa 2016 Aila Hartikaisen ja Auli Siitosen tuntia Noppa-solussa Linnanmaan alakoululla. Kuva Minna 't Lam.

Vilkasta tutkimus-, kokeilu- ja kehittämistoimintaa

Pedagoginen tutkimus-, kokeilu- ja kehittämistoiminta (TutKoKe) on jatkunut vilkkaana. Yhteistyötä on tehty Oulun yliopiston kasvatustieteiden tiedekunnan, Suomen harjoitteluverkoston ja muiden yliopistojen kanssa. Monitieteisenä yliopiston kouluna Oulun normaalikoululla on laajat yhteistyöverkostot ja se toimii oivallisena tutkimusympäristönä. Koulun tehtävänä on luoda edellytyksiä tutkimukselle tieteenalasta riippumatta. TutKoKe-toiminnan yksi tärkeimpiä tehtäviä on ollut tutkimuksellisen mielenkiinnon lisääminen.

Monet opettajat ovat jatkaneet jatkotutkimuksiaan eri tieteenalojen väitöskirjojen tai muiden tutkimuksien parissa julkaisten artikkeleitaan useissa kansainvälisissä ja kotimaisissa tieteellisissä julkaisuissa (JUFO 1–3). Jotkut opettajat tutkijoina ovat verkostoituneet kansainvälisesti merkittäviin tutkimusryhmiin. Lehtori Heikki Kontturi väitteli helmikuussa kasvatustieteen tohtoriksi. Tällä hetkellä omaa väitöskirjaansa valmistele useita koulun lehtoreita. Jatkotutkimusta on tehty useimmiten tutkimusvapaalla ja apurahalla. Lisäksi opettajat ja muu henkilöstö on osallistunut erilaisiin kokeilu- ja kehittämisprojekteihin.

Oppimisympäristöjen kehittäminen sekä tutkimusorientoitunut ohjaus ja opetusharjoittelu ovat keskeisiä tutkimuskohteita. Monet kotimaiset ja ulkomaiset vierailijat ovat olleet kiinnostuneita koulumme oppimiseen liittyvistä ratkaisuksista. UBIKO-solu ja TUKEMO-oppimisympäristö ovat esimerkkejä hyvin toimivista toteutuksista.

Koulun henkilökuntaa osallistui Tampereen normaalikoulun ja Helsingin yliopiston Viikin normaalikoulun järjestämiin eNorssin-seminaareihin syksyllä 2015 ja keväällä 2016. TutKoKe-symposium toteutettiin Tampereen eNorssi-seminaarin yhteydessä. eNorssin syysseminaarin ja TutKoKe-symposiumin yhteydessä julkaistiin eNorssi-verkoston juhlakirja Yhdessä kohti tulevaa, eNorssi 2000–2015.

TutKoKe-koordinaattorit kokoontuivat tapamisissa Tampereella, Jyväskylässä ja Helsingissä. Näissä tilaisuuksissa keskusteltiin muun muassa TutKoKe-toiminnan ja eNorssin seminaarien tulevaisuudennäkymistä, julkaisutoiminnasta sekä tulevien seminaarien ja symposiumien ohjelmista. Lisäksi käsiteltiin valtakunnallisen, opiskelijoille suunnatun ohjauksen uudistamista. Uusi palautejärjestelmä otetaan käyttöön syksyllä 2016.

Kokoontumisien yhteydessä TutKoKe-työryhmä suunnitteli JUFO-luokiteltua tieteellistä julkaisua.

Lukuvuoden aikana on toimitettu harjoittelukouluverkoston yhteistä sähköistä TutKoKe-toimintaa esittelevää Sirius-lehteä. Tässä on ilmestynyt myös Oulun normaalikoulun henkilökunnan kirjoittamia kuvauksia kehittämis- ja tutkimustoiminnastaan.

Julkaisutoimintaa lukuvuonna 2015–2016

- Blomberg, Seija & Knight, Bruce Allen (2015). Investigating novice teacher experiences of the teaching dynamics operating in selected school communities in Finland. - *Improving Schools* 18 (2), 157–170. <<http://dx.doi.org/10.1177/1365480215576176>>
- Bruun, Jarno; Hieta, Pasi; Mälkönen, Saara; Kokkonen, Ossi & Laurila, Mika (2016). eVaikuttaja I: Alakoulun yhteiskuntaoppi. Sanoma Pro. Helsinki.
- Bruun, Jarno; Hieta, Pasi; Mälkönen, Saara; Kokkonen, Ossi & Laurila, Mika (2016). eVaikuttaja II: Alakoulun yhteiskuntaoppi. Sanoma Pro. Helsinki.
- Bruun, Jarno; Hieta, Pasi; Mälkönen, Saara; Kokkonen, Ossi & Laurila, Mika (2016). Vaikuttaja I: Alakoulun yhteiskuntaoppi. Sanoma Pro. Helsinki.
- Bruun, Jarno; Hieta, Pasi; Mälkönen, Saara; Kokkonen, Ossi & Laurila, Mika (2016). Vaikuttaja I: Alakoulun yhteiskuntaoppi, opettajan materiaali. Sanoma Pro. Helsinki.
- Bruun, Jarno; Hieta, Pasi; Mälkönen, Saara; Kokkonen, Ossi & Laurila, Mika (2016). Vaikuttaja II: Alakoulun yhteiskuntaoppi. Sanoma Pro. Helsinki.
- Cantell, Hannele; Jutila, Heikki; Laiho, Harri; Lavonen, Jari; Pekkala, Erkki & Saari Heikki (2015). DigiPisara 3. Sanoma Pro. Helsinki.
- Cantell, Hannele; Jutila, Heikki; Laiho, Harri; Lavonen, Jari; Pekkala, Erkki & Saari Heikki (2015). ePisara 3: Ympäristöoppi, opetusmateriaali. Sanoma Pro. Helsinki.
- Cantell, Hannele; Jutila, Heikki; Laiho, Harri; Lavonen, Jari; Pekkala, Erkki & Saari Heikki (2015). ePisara 3: Ympäristöoppi, oppilaan verkkotehtävät. Sanoma Pro. Helsinki.
- Cantell, Hannele; Jutila, Heikki; Laiho, Harri; Lavonen, Jari; Pekkala, Erkki & Saari Heikki (2015). ePisara 3: Ympäristöoppi, kokeet. Sanoma Pro. Helsinki.
- Cantell, Hannele; Jutila, Heikki; Laiho, Harri; Lavonen, Jari; Pekkala, Erkki & Saari Heikki (2016). DigiPisara 4. Sanoma Pro. Helsinki.
- Cantell, Hannele; Jutila, Heikki; Laiho, Harri; Lavonen, Jari; Pekkala, Erkki & Saari Heikki (2016). ePisara 4: Ympäristöoppi, kokeet. Sanoma Pro. Helsinki.

- Cantell, Hannele; Jutila, Heikki; Laiho, Harri; Lavonen, Jari; Pekkala, Erkki & Saari Heikki (2015). ePisara 4: Ympäristöoppi, opetusmateriaali. Sanoma Pro. Helsinki.
- Cantell, Hannele; Jutila, Heikki; Laiho, Harri; Lavonen, Jari; Pekkala, Erkki & Saari Heikki (2015). Pisara 3: Ympäristöoppi. Sanoma Pro. Helsinki.
- Cantell, Hannele; Jutila, Heikki; Laiho, Harri; Lavonen, Jari; Pekkala, Erkki & Saari, Heikki (2015). Pisara 3: Ympäristöoppi, opettajan materiaali. Sanoma Pro. Helsinki.
- Cantell, Hannele; Jutila, Heikki; Laiho, Harri; Lavonen, Jari; Pekkala, Erkki & Saari Heikki (2015). Pisara 3: Ympäristöoppi, tehtäväkirja. Sanoma Pro. Helsinki.
- Cantell, Hannele; Jutila, Heikki; Laiho, Harri; Lavonen, Jari; Pekkala, Erkki & Saari, Heikki (2015). Pisara 4: Ympäristöoppi. Sanoma Pro. Helsinki.
- Cantell, Hannele; Jutila, Heikki; Laiho, Harri; Lavonen, Jari; Pekkala, Erkki & Saari Heikki (2015). Pisara 4: Ympäristöoppi, opettajan materiaali. Sanoma Pro. Helsinki.
- Cantell, Hannele; Jutila, Heikki; Laiho, Harri; Lavonen, Jari; Pekkala, Erkki & Saari Heikki (2015). Pisara 4: Ympäristöoppi, tehtäväkirja. Sanoma Pro. Helsinki.
- Cantell, Hannele; Jutila, Heikki; Laiho, Harri; Lavonen, Jari; Pekkala, Erkki & Saari Heikki (2016). DigiPisara 5. Sanoma Pro. Helsinki.
- Cantell, Hannele; Jutila, Heikki; Laiho, Harri; Lavonen, Jari; Pekkala, Erkki & Saari Heikki (2016). ePisara 5: Ympäristöoppi, kokeet. Sanoma Pro. Helsinki.
- Cantell, Hannele; Jutila, Heikki; Laiho, Harri; Lavonen, Jari; Pekkala, Erkki & Saari Heikki (2016). ePisara 5: Ympäristöoppi, opetusmateriaali. Sanoma Pro. Helsinki.
- Cantell, Hannele; Jutila, Heikki; Laiho, Harri; Lavonen, Jari; Pekkala, Erkki & Saari Heikki (2016). Pisara 5: Ympäristöoppi. Sanoma Pro. Helsinki.
- Cantell, Hannele; Jutila, Heikki; Laiho, Harri; Lavonen, Jari; Pekkala, Erkki & Saari Heikki (2016). Pisara 5: Ympäristöoppi, opettajan materiaali. Sanoma Pro. Helsinki.
- Cantell, Hannele; Jutila, Heikki; Laiho, Harri; Lavonen, Jari; Pekkala, Erkki & Saari Heikki (2016). Pisara 5: Ympäristöoppi, tehtäväkirja. Sanoma Pro. Helsinki.
- Hasari, Matti (2015). Tietotekniikan hyödyntäminen lukion fysiikan opetuksessa. Teoksessa Olli-Pekka Salo (toim.). LUTO – Tulevaisuuden lukion avoin toimintakulttuuri – Normaalikoulujen lukioiden opettajat kehittämässä omaa työtään, 44–46. Turun normaalikoulu, Turun yliopisto. <<https://drive.google.com/a/tiedenorssi.fi/file/d/0B7ui2EIlprFYLTZuMEdQZ2daYlk/view>>
- Heikkinen, Henna; Hästö, Peter; Kangas, Vuokko & Leinonen, Marko (2015). Promoting exploratory teaching in mathematics: a design experiment on a CPD course for teachers. - LUMAT 3 (6), 905–924. <<http://luma.fi/lumat/4114>>
- Hermanson, Elina; Kannas, Lasse; Kaplas, Anu & Ylöniemi, Terhi (2016). Hippokrates 7: Yläkoulun terveystieto. Edukustannus. Helsinki.
- Hieta, Pasi; Johansson, Marko; Kokkonen, Ossi & Virolainen, Marjo (2016). Historian Taitaja 7. Sanoma Pro. Helsinki.
- Hieta, Pasi; Johansson, Marko; Kokkonen, Ossi & Virolainen, Marjo (2016). Historian taitaja 7, harjoituksia. Sanoma Pro. Helsinki.
- Jeronen, Eila; Eskola, Sari; Hieta, Pasi; Kupila, Hellevi; Pikkarainen, Eetu; Sarenius, Vesa-Matti & Sääskilahti, Minna (2015). Aineenopettajakoulutuksen opetussuunnitelma muutoksessa. Teoksessa Merja Kauppinen ym. (toim.). Elävä ainepedagogiikka. Ainedidaktiikan symposium Jyväskylässä 13.–14.2.2014. Suomen ainedidaktisen tutkimusseuran julkaisuja 9, 6–25. <https://helda.helsinki.fi/bitstream/handle/10138/154156/ad_tutkimuksia-9final.pdf?sequence=4>
- Kaasila, Raimo; Lutovac, Sonja & Juuso, Hannu (2015). Changing a pre-service teacher's beliefs about mathematics teaching through recursive use of video stimulated recall. Teoksessa Peter Hästö & Harry Silfverberg (toim.). Matematiikan ja luonnontieteiden opetuksen tutkimusseuran tutkimuspäivät 2014, 35–46. Matematiikan ja luonnontieteiden opetuksen tutkimusseura ry. Oulu. <http://www.protsv.fi/mlseura/julkaisut/malu_2014FINAL.pdf>
- Kontturi, Heikki (2016). Oppimisen itsesäätelyn ilmeneminen ja kehittymisen tukeminen alakoulun oppimiskontekstissa. - Acta Universitatis Ouluensis. Series E, Scientiae rerum socialium 161. Oulu. Monografiaväitöskirja. 226. <<http://urn.fi/urn:isbn:9789526210940>>
- Kumpulainen, Eija & Leinonen Katja (2015). Flipped learning kemian ja matematiikan opetuksessa Oulun normaalikoulussa. Teoksessa Olli-Pekka Salo (toim.). LUTO – Tulevaisuuden lukion avoin toimintakulttuuri, 52–55. Turun normaalikoulu, Turun yliopisto. <<https://drive.google.com/a/tiedenorssi.fi/file/d/0B7ui2EIlprFYLTZuMEdQZ2daYlk/view>>
- Kuorilehto, Markku (2015). Vero- ja tuomioasiakirjat papiston palkkauksen lähteenä kirkkohistorian tutkimuksessa. Teologia.fi 2015. Helsinki.

Verkkajulkaisu. <teologia.fi/ajankohtaista/1145-vero-ja-tuomioasiakirjat-papiston-palkkauksen-laeh-teinae-1500-ja-1600-luvun-kirkkohistorian-tutkimuksessa-2>

– Lampinen, Laura (2015). Liuoslabrasta unimaailmaan: ilmiöitä taidemuseossa. Teoksessa Mirja Hiltunen ym. (toim.). 25 vuotta kuvataidekasvatusta Lapin yliopistossa, 112–115. Lapin yliopiston taiteiden tiedekunnan julkaisuja C. Katsauksia ja puheenvuoroja 48. Rovaniemi.

– Lutovac, Sonja; Kaasila, Raimo & Juuso, Hannu (2015). Video-stimulated recall as a facilitator of a pre-service teacher's reflection on teaching and post-teaching supervision discussion: a case study from Finland. *Journal of Education and Learning* 4 (3), 14–24.

– Marjamaa, Janne (2015). Havaintotaulut tekni-

sen työn opettajan apuna. *Tekninen opettaja* 48 (3), 30.

– Symonds, James; Ylimaunu, Timo; Salmi, Anna-Kaisa; Nurmi, Risto; Kallio-Seppä, Titta; Kuokkanen, Tiina; Kuorilehto, Markku & Tranberg, Annemari (2015). Time, seasonality, and trade: Swedish/Finnish-Sámi interactions in Early Modern Lapland. *Historical Archaeology* 49 (3), 74–89.

– Väliatalo, Riku; Juuso, Hannu & Sutinen, Ari (2016). Philosophy for children as an educational practice. *Studies in Philosophy and Education* 35 (1), 79–92. <<http://dx.doi.org/10.1007/s11217-015-9471-6>>

Hannu Juuso, Markku Kuorilehto ja Minna 't Lam

Matemaattisten aineiden saralla tapahtuu

Oulun normaalikoulun lukio ja Oulun yliopiston matemaattisten tieteiden laitos ovat tehneet yhteistyötä jo usean vuoden ajan. Matemaattisten aineiden opettajaksi opiskelevat voivat valita aineopintoihinsa opintojakson Lukion matematiikan kurssit ja ylioppilastehtävien pisteytys. Tämä kurssi toteutetaan normaalikoululla. Lisäksi jo useamman vuoden ajan on pitkän matematiikan opiskelijoille järjestetty kurssi Vaativien ylioppilastehtävien analysointi. Tämä toteutetaan siten, että osan opetuksesta hoitaa normaalikoulun opettaja ja osan hoitavat matematiikan aineenopettajaksi opiskelevat opiskelijat. Matematiikan laitos hoitaa heidän ohjauksensa. Kyseisestä kurssista on tehty myös tutkimusta, jossa mitataan opiskelijoiden asenteita ja suoritusvarmuutta ennen kyseistä kurssia ja kurssin jälkeen.

Kuluneena lukuvuonna kokeiltiin myös lyhyen matematiikan opiskelijoille kurssia Vaativien ylioppilastehtävien analysointi. Osallistujamäärä ylitti kaikki odotukset, ja palaute oli erittäin hyvää. Tästä johtuen tulevina lukuvuosina tarjotaan kaikille matematiikan opiskelijoille mahdollisuutta analysoida ja ymmärtää vaativia ylioppilastehtäviä.

Koulumme matemaattisten aineiden opettajat kouluttautuvat ja kokeilevat monenlaista uutta

vuosittain. Kuluneena lukuvuotena olemme osallistuneet Joustava yhtälönratkaisu -koulutukseen. Oppimisen itsesäätelyyn liittyviä kokeiluja on tehty ainakin seitsemännen ja yhdeksännen luokan matematiikassa. Seitsemäsluokkalaiset toteuttivat myös murtolukuihin liittyvän opetuskokeilun, jossa tutkimuksen kohteena oli flipped learning ja oppimisen itsesäätely. Tutkimuksen tekemisessä oli mukana ainedidaktikko Sari Harmoinen kasvatustieteiden tiedekunnasta.

Oppimisen itsesäätely, flipped learning ja tietoa ja viestintätekniikan pedagogisesti mielekäs hyödyntäminen liittyvät läheisesti myös lukion uusien opetussuunnitelmien mukaiseen toimintakulttuuriin ja siten TOMAS-hankkeen tavoitteisiin. Suomen normaalikoulujen yhteinen TOMAS-hanke on jatkoa LUTO-hankeelle. TOMAS-hankkeen tavoitteiden suuntaisesti lukiomme matemaattisten aineiden opettajat ovat tehneet paljon työtä jo pitkän aikaa ja jakaneet kokemuksiaan erilaisissa täydennyskoulutuksissa niin suomalaisille kuin ulkomaisillekin täydennyskoulutettaville. Niin ikään hyväksi havaituista käytänteistä on kirjoitettu blogikirjoituksia kummankin hankkeen blogiin.

Hellevi Kupila ja Katja Leinonen

Oppimiseen tarvitaan sopivasti tukea, vastuuta ja tilaa – lehtori Heikki Kontturin väitöstutkimus

Lehtori Heikki Kontturin väitöskirja ”Oppimisen itsesäätelyn ilmeneminen ja kehittymisen tukeminen alakoulun oppimiskontekstissa” tarkastettiin Oulun yliopistossa 5.2.2016.

Vastaväittäjänä toimi professori Kati Mäkitalo-Siegl Itä-Suomen yliopistosta ja kustoksena professori Sanna Järvelä Oulun yliopistosta.

Kontturin väitöstutkimus tuo konkreettista ja tutkimusperustaista tietoa siitä, kuinka uuden opetus suunnitelman edellyttämä oppimisen itsesäätelyn tukeminen voidaan sisällyttää suomalaisen koulun arkipäivään. Tutkimuksessa selvitettiin alakouluikäisten oppilaiden oppimista sekä koulujen keinoja tukea oppimisen itsesäätelyn kehittymistä. Monimenetelmäinen tutkimus pohjautui kysely-, päiväkirja- ja haastatteluaineistoihin. Aineistonkeruu toteutettiin Oulun normaalikoululla lukuvuoden 2012–2013 aikana UBIKO-kehittämishankkeen yhteydessä.

Tutkimustulokset osoittavat, että oppilaan omiin tavoitteisiin pohjautuva opiskelu ja valinnanmahdollisuudet lisäävät kiinnostusta oppimiseen ja monipuolistavat käytettyjä oppimisen keinoja. Oppilaiden itsesäätelyn taitojen kehittymistä voidaan tukea vaihtelevien oppimistehtävien ja -tilanteiden suunnittelulla sekä oppimista ohjaavalla arvioinnilla. Tulokset tuovat myös esille, että opetuksen ja koulun kehittämisessä on suositeltavaa huomioida edellä mainittujen yksittäisten elementtien lisäksi oppimistilanteen, oppimisympäristön ja toteutuvan sosiaalisen vuorovaikutuksen muodostama kokonaisuus. Tässä kokonaisuudessa tapahtuvat muutokset vaikuttavat eri tavoin hyviin ja heikkoihin oppilaisiin.

Oppilaiden tarpeisiin mukautuva oppimiskonteksti ja opettajien aktiivinen tuki hyödyttävät kaiken tasoisia oppilaita, mutta on välttämätöntä

Vastaväittäjä professori Kati Mäkitalo-Siegl, lehtori KM (väit.) Heikki Kontturi ja kustos professori Sanna Järvelä väitöstilaisuuden jälkeen Oulun yliopistolla. Kuva Minna 't Lam.

erityisesti heikkojen oppilaiden oppimistaitojen kehittämisessä sekä heidän kiinnostuksen herättämisessä ja ylläpitämisessä. Tulosten mukaan oppimistilat, kalustus ja hyödynnettävissä oleva teknologia vaikuttavat niiden mahdollistamien työtapojen ja vuorovaikutuksen kautta oppimisen itsesäätelyn tukemiseen.

Tutkimuksen tuloksia voidaan hyödyntää opettajien täydennyskoulutuksissa, uusien opetus suunnitelmien suunnittelu- ja käyttöönottoprosesseissa sekä itsesäätöistä oppimista tukevien oppimiskontekstien suunnittelussa.

Hannu Juuso

Future Classroom Network – koulun toimintakulttuuria muotoilemassa

Oulun normaalikoulun opettajat Pasi Kurttila ja Markku Lang ovat yhdessä Aalto yliopiston MediaLabin kanssa olleet Suomesta mukana kehittämässä Eurooppaan uutta menetelmää koulun toimintakulttuurin, opetuksen ja oppimisen uudelleen muotoilemiseksi. Tuloksena syntynyt Future Class-

room Toolkit on työtapojen sarja, joka on osoittautunut lukuvuoden 2015–2016 työpajojen aikana erittäin toimivaksi uuden opetus suunnitelman vaatiman uuden toimintakulttuurin jalkauttamisessa kouluihin.

Toimintakulttuurin kehittämiseen on Suomes-

Future Classroom Network -koulujen kehittämistoimintaa koordinoivat Edukata-muotoilija Tarmo Toikkanen sekä Edukata-mestariohjaajat Markku Lang ja Pasi Kurttila (kuvassa edessä). Future Classroom Ambassadorit vasemmalta: Ilkka Vuori, Nina Orpana, Katri Lehtovaara, Raini Sipilä, Taru Koskinen, Minna Konttinen, Sanna Kaijalainen, Markku Veteläinen, Vuokko Kangas, Virve Vakiala, Pauliina Wahlstein, Alekski Tanner, Maria Hukkanen, Lea Pulkkinen (takana) ja Päivi Timonen.

sa tällä hetkellä valtava tarve ja Future Classroom Networkin koulutetut prosessien ohjaajat ovatkin olleet erittäin kysytyjä kevään aikana. Syksyllä toiminnalle perustettiin uusi.oppimaisema.fi -blogi ja kevään 2016 aikana yli 700 opettajaa on päässyt kehittämään omaa opetustaan design-menetelmiä käyttäen. Perusasteen opetus suunnitelmauudistus on tällä tavoin saanut aivan uuden mielekkään ilmenemismuodon perinteisen "uudelleen kirjoittamisen" sijaan.

Ilmiöt lentoon!

Stress free area -luokka on pimeä. Makoilemme lattialla ja tähtitaivas tuikkii yllämme. Kuuntelemme rentoutuneena Avaruus-aiheista kehyskertomusta.

"Hei, tiedätkö mitä kivaa me tehtiin koulussa? Me tehtiin avaruusprojekti! Eka me maattiin luokan lattialla pimeässä, yhtäkkiä katto oli täynnä tähtiä! Mua vähän pelotti, mutta se oli jännää! Sit mä muistin, kun vaarin kanssa katottiin tähtiä. Sit kaikki muutkin alkoi kertoa tähti- ja avaruusjuttuja. Samalla ope alkoi tekemään mieliekarttaa."

Tai näin oli alunperin tarkoitus tehdä. Suunnitelma muuttui hieman ja tarina oli innostava ilman tähtitaivastakin. Siltamäen ala-asteen opettajien puolitoistatuntisen yt-koulutuksen tavoitteena oli päästä luomaan uusia innostavia ilmiöpohjaisia kokonaisuuksia.

Aloitimme kertaamalla edelliskevään koulutus-

jakson katsomalla siitä koostetun videon. Videon avulla pääsimme takaisin OPS 2016 oppimiskäytöksen, ilmiöpohjaisuuden ja tulevaisuuden taitojen maailmaan. Avaruus-kehyskertomus otettiin vastaan kiinnostuneina. Seuraavaksi opettajille esitettiin OPS 2016 muokattu "laaja-alaisen osaamisen tavoitekartta" ja opettajaryhmien tuli valita toteutavissa oleva ilmiö.

Menestys HundrEDissa

HundrED-hankkeeseen valitaan 100 suomalaisia opetuksen innovaatiota, joista 75 julkaistiin 27.4.2016 Tennispalatsissa suuressa julkaisutilaisuudessa. Uuden Oppimaiseman (Future Classroom Network) kautta olemme perehdyttäneet lukuisia kouluja osallistavan muotoilun työtapoihin, mutta kaikkein parhaiten näistä menetelmistä ovat perillä hankkeemme omat prosessien ohjaajat, jotka toimivat viidessä eri koulussa ja ovat ohjanneet koko oman koulunsa opetushenkilöstön näiden menetelmien käyttöön. Hyvä osoitus heidän osaamisestaan on, että jokaisesta viidestä koulusta on mukana hanke HundrEDin 75 innovaation joukossa. Noin kahdeksasosa näistä innovaatioista on peräisin Future Classroom Network toiminnassa mukana olleista kouluista!

Markku Lang

Future Classroom Lead Ambassador

2. Perusaste

Yhtenäisestä perusopetuksesta yhteisölliseen peruskouluun

Oulun normaalikoulu on toiminut yhtenäisenä perusopetuksen kouluna nyt kolmatta vuotta. Koulun perusopetuksen rakenteen muuttumisen rinnalla koulussa on työstetty uutta yhtenäisen perusopetuksen opetussuunnitelmaa. Koulun johtokunta hyväksyi perusopetuksen opetussuunnitelman ja perusopetukseen valmistavan opetuksen opetussuunnitelman kokouksessaan huhtikuun lopussa. Kolmesta erillisestä yksiköstä, joissa jokaisessa on oma toimintakulttuurinsa, on perusopetuksen opetussuunnitelmaprosessin myötä alkanut pikku hiljaa hahmottua uusi toimintakulttuuri. Elokuussa 2016 voimaan tuleva perusopetuksen opetussuunnitelma antaa suuntaviivat ja reunaehdot koulun toiminnalle, mutta sen eläväksi tekeminen sekä koulun toiminta- ja arviointikulttuurin rakentaminen, sisäistäminen ja omaksuminen edellyttävät vielä asioiden työstämistä yhdessä opettajien, huoltajien, oppilaiden ja opettajaksi opiskelevien kanssa. Koulun toimintakulttuurin muutokset ovat hitaita, mutta väistämättömiä. Uuden opetussuunnitelman ja osaavan ja taitavan henkilökunnan myötä Oulun normaalikouluun on muodostumassa yhteisöllisyyttä korostava yhtenäisen perusopetuksen toimintakulttuuri.

Uudessa opetussuunnitelmassa korostuu huolenpito oppilaista. Opetussuunnitelma rakentuu ideologialle, jossa lapsi ja nuori ovat keskiössä ja jossa oppilaan koulupolku nähdään jatkumona. Koulu-yhteisöjen kehittäminen yhteisöllisinä toimintaympäristöinä lisää oppilaiden osallisuutta sekä auttaa opettajia ja oppilaita hahmottamaan oppimista laaja-alaisen osaamisen tavoitteina ja monialaisina oppimiskokonaisuuksina. Yhteisöllisesti tapahtuvassa oppimisessä opettajat ja oppilaat jakavat oppimista tapahtumaan liittyviä älyllisiä sisältöjä ja tehtäviä, jolloin oppimisen tulos on enemmän kuin osiensa summa. Parhaimmillaan yhteisöllisyys lisää yhteenkuuluvuutta ja sitoutumista, jonka johdosta kouluun alkaa muodostua oppimista, viihtymistä ja hyvinvointia lisäävä henkinen ilmapiiri. Koulusta voi parhaimmillaan muodostua Gemeinschaft-tyyppinen yhdessäoloyhteisö, jossa jäsenten välillä on läheisiä suhteita ja joita pitävät koossa koulun perinne ja sisäiset normit.

Pedagoginen tapa toteuttaa opetusta monipuolistuu

Tieto- ja viestintäteknologian hyödyntäminen opetuksessa muuttaa peruskoulun opetusta. Teknologia haastaa opettajan pedagogiset taidot ja kyvyn käyttää opetuksessa monipuolisia työskentelytapoja. Opettajan työssä menestyminen vaatii opettajalta omien tietojen ja taitojen jatkuvaa päivittämistä. Opettaja on paljon vartija ja tämän takia hänen tulee olla tarkka etsiessään ja rakentaessaan omaa pedagogista tapaansa toimia opettajana ja uuden opetussuunnitelman soveltajana.

Uusi opetussuunnitelma korostaa oppilaan osallisuutta ja näkee oppilaan oman oppimisen toimijana. Oppilaat ovat tietoisia tavoitteista ja osaavat asettaa niitä. Keskustelut auttavat oppilasta hahmottamaan, mihin opetuksella pyritään. Oppilasta autetaan oppimisvaikeuksissa heti kun niitä havaitaan. Ennakoiva tukiopeus ja oppimista tukevat läksyparkit auttavat oppilasta, kun yksin puurtaminen tuntuu ylivoimaiselta. Pedagogiset keskusteluiltapäivät yleistyvät opettajien keskuudessa, sillä opettajankin tietotaito muodostuu entistä enemmän kokemuksiä jakamalla verkostoissa, sosiaalisessa mediassa tai muualla koulussa tai koulun ulkopuolella. Yhtenäinen perusopetus on välttämätöntä, mutta ei riittävää. Vasta yhteisölliseksi koettu perusopetus mahdollistaa pedagogisesti monipuolisen opetuksen toteuttamisen.

Opettajien ammatillisen osaamisen kehittäminen

Tietoperustaisuuden, tutkimusperustaisuuden ja osaamisperustaisuuden rinnalle on nousemassa kokemustiedon merkitys opettajan ammatillisessa kasvussa ja kehittämisessä. Kokemustiedon jakamisen avulla opettajat oppivat jäsentämään monisyistä koulunpitoa ja koulun toimintakulttuuria. Vuonna 2012 Opetushallitukseen perustettiin Opetustoimen henkilöstön osaamisen kehittämistä edistävä jaos. OHO-jaoksessa tarkastellaan opettajankoulutusta ja täydennyskoulutusta opettajien ammatillisen kehittymisen jatkumona. Jaos on toiminut kiinteässä yhteistyössä Koulutusfoorumin kanssa, jonka Opetushallitus oli aiemmin perustanut edistämään Opetushallituksen ja koulutuksen tutkimuksen ja tutkijoiden vuoropuhelua. OHO-jaoksen toiminnalle on asetettu kolme keskeistä tavoitetta: (1) yhteistyön tiivistäminen, poikkiteeellistäminen, innovaatioiden ja ajatusten vaihtaminen sekä osaamisen jakaminen, (2) ajankohtaisista asioista keskustelu ja (3) mallien ja toimintatapojen luominen ja pohtiminen opettajainkoulutukseen. Jaoksessa on mm. etsitty malleja ja toimintatapoja, miten saada opettajien kokemukset osaksi opettajien ammatillista kehittämistä.

Jaoksessa on edustajia koko maasta eri yliopistoista, ammattikorkeakouluista ja vapaasta sivistystyöstä. Myös Oulun normaalikoulun opettajien kokemustieto on ollut jaoksen käytettävissä oman osallistumiseni kautta. Parhailaan jaoksessa koetaan tulevaisuuden opettajuuden koko työuran aikaisia haasteita sekä rakenteellisia ja muita edellytyksiä, jotka pitää saada kuntoon, jotta opettajan ammatillinen kehittyminen voisi jatkua koko uran ajan. Jaoksen toimintakausi kestää vuoden 2016 loppuun saakka.

Alueelliset yhteistyöryhmät yhteisöllisyyden edelläkävijöitä

Oulun kaupungissa on kehitetty alueellista yhteistyötä ja yhteisöllisyyttä koulujen toimintaympäristöissä. Aluemallin ideana on järjestää palvelut poikkitoiminnallisesti, kohdentaa resurssit tehokkaammin asiakasrajapintaan, tehostaa tilankäyttöä ja vahvistaa osallisuutta. Alueellisten yhteistyöryhmien ensisijaisena tarkoituksena on koota alueen lapsiperheiden parissa toimivat yhteen edistämään alueellista yhteisöllisyyttä ja hyvinvointia. Oulun normaalikoulun Koskelan yksikkö kuuluu Koskelan

suuralueeseen ja Linnanmaalla toimivat yksiköt Kaijonharjun suuralueeseen. Alueellisessa toiminnassa on mukana järjestöjen edustus, julkispuolelta edustus ja muiden alueellisten toimijoiden edustus, joista esimerkkinä seurakunnat. Alueelliset yhteistyöryhmät kokoontuvat alueen eri tiloissa kaksi kertaa lukukaudessa. Yhteistyöryhmässä on esimerkiksi kartoitettu lasten ja nuorten kohtaamisen tilanteet, julkaistu alueellisia toimintakalentereita, jaettu toimintakäytänteitä ja menetelmiä, koottu hyviä käytäntöjä ja pyritty monin tavoin turvaamaan alueen lapsiperheiden hyvinvointi ja jaksaminen.

Majakka – valtakunnallinen opetusalan yhteisöllinen kehittämiskouluverkosto

Oulun kaupunki on yhdessä Oulun normaalikoulun kanssa ollut aktiivinen toimija valtakunnallisessa kehittämiskouluverkostossa Majakassa. Pohjois-Suomen Majakka-verkoston kuuluu 11 oululaista koulua sekä kouluja Kajaanista, Rovaniemeltä ja Sodankylästä. Valtakunnallisesta Majakan toiminnasta odotetaan uudenlaista yhteistyötä ja näkyvyyttä perusopetuksessa. Verkoston koulujen ideoita, ajatuksia ja kokemuksia jaetaan eri koulutustilaisuuksissa ja Opetushallituksen Majakka-hankkeen Orchidea-verkkosivustolla. Majakan toimintaa on tarkemmin kuvattu toisaalla koulun toimintakertomuksessa.

Lopuksi

Yhteiskunnalliset muutokset ja niiden heijastuminen kouluun vaikuttavat voimakkaasti opettajan työhön ja ammattiin. Muutokset haastavat myös opettajankoulutuksen. Moderni tieto- ja verkko-teknologia edellyttää opettajilta kykyä kehittää pedagogiikkaansa ja omaksua uusia asioita, mutta samalla se haastaa myös opettajan tiedot ja taidot reflektoida omaa toimintaansa ja erottaa opetuksen ja oppimisen kannalta merkitykselliset asiat. Tässä meitä auttaa vasta laatimamme perusopetuksen opetussuunnitelma. Opettajat tarvitsevat kehittämisen tueksi myös ammatillisen kehittämissuunnitelman. Tänä keväänä Oulun normaalikoulun henkilökunta täytti ensimmäisen kerran kyselyn, joka koski jokaisen opettajan ammatillista kehittymistä. Näistä suunnitelmista pyritään laatimaan koulullemme täydennyskoulutussuunnitelma, jonka avulla huolehditaan opettajien ammatillisen osaamisen jatkuvasta kehittämisestä. Koulun järjestämää ammatillista täydennyskoulutusta on päättyvänä lukuvuotena ollut modernissa tieto- ja vies-

tintäteknikassa sekä opetusharjoittelun ohjaajana toimimisessa.

Oulun normaalikoulun lukuvuosi on ollut työn- täyteinen, aktiivinen, toiminnallinen, osallistuva ja kiireinen. Koulun toiminnalle asetetuista vaatimuk- sista emme varmaankaan olisi selvinneet, ellei hen- kilökuntamme olisi niin taitavaa, ahkeraa ja osaavaa. Monipuolisesti lahjakasta opettajakuntaamme täy- dentävät innokkaat opiskelijat, mukavat oppilaat ja koulutyötä tukevat huoltajat. Ydintoimijoiden lisäk- si meillä on laaja verkosto, joka huolehtii siitä, että koulunpitomme onnistuu. Näitä ovat esimerkiksi

koulusihteerit, virastomestarit, kiinteistönhoitajat, siivoustyöntekijät, ruokalatyöntekijät, koulutervey- denhoitajat, koulukuraattori, koulupsykologi ja kou- lulääkärit. Lämmin kiitos kaikille teille, jotka olette yhdessä koulun opettajien kanssa huolehtineet hy- vinvoinnista ja asioiden sujumisesta koulussa! Eläm- me lukuvuoden ihaninta aikaa, kun kesä ja loma, vehreys ja vapaus ovat edessämme! Toivotan teille kaikille lämmintä ja rentouttavaa kesälomaa!

Seija Blomberg, FT

Perusopetuksen ja Koskelan rehtori

Voiko kaiken kielentää?

Oulun normaalikoulun perusopetuksen ope- tussuunnitelma 2016 on valmis. Se pohjautuu Opetushallituksen 2014 julkaisemaan perusope- tuksen opetussuunnitelman perusteisiin, ja teksti hyväksyttiin Oulun normaalikoulun johtokunnassa 26. huhtikuuta.

Rakentaminen on kestänyt kolme vuotta. Työtä on tehty Opetushallituksen prosessin kanssa rinta rinnan: on luettu esiversioita, annettu lausuntoja ja työstetty normaalikoulun omaa tekstiä. Lopputulos on lähes 600 A4-sivua. Sivumäärästä kolmasosa kä- srittelee niin sanottua yleistä kuvausta, esimerkiksi perusopetuksen tehtäviä, koulun toimintakulttuuria ja oppimisen arviointia.

Valtaosa tekstistä on kuitenkin eri oppiaineiden opetussuunnitelma. Ne on kehystetty ajatuksella vuosiluokkakokonaisuudesta: vuosiluokilla 1–2, 3–6 ja 7–9 on kullakin ominaispiirteensä, jotka näkyvät esimerkiksi laaja-alaisen osaamisen tavoitteissa. Näitä ovat muun muassa itsestä huolehtimisen ja arjen taidot sekä tieto- ja viestintäteknologinen osaaminen. Opetussuunnitelman mukaan ”niiden yhteisenä tavoitteena on perusopetuksen tehtä- vän mukaisesti ja oppilaiden ikäkauden huomioon ottaen tukea ihmisenä kasvamista sekä edistää de- mokraattisen yhteiskunnan jäsenyyden ja kestäväen elämäntavan edellyttämää osaamista”. Koulumme opetussuunnitelman jokaisen oppiaineen kuvauk- sessa on tarkennettu näiden tavoitteiden merkitys oppiaineen kannalta.

Lukuvuosisuunnitelmasta uusi työväline

Työtä tehdessä on välillä tullut mieleen, pitääkö kaikki mahdollinen koulutyöhön liittyvä kielentää.

Voiko kaikista mahdollisista toiminnoista määritellä, miten ne suunnitellaan, toteutetaan ja arvioidaan? Ja onko kaiken kielentäminen tarpeen?

Jo itse opetussuunnitelman perusteet on laaja, noin 450 sivua. Siinä esitetään opetuksen järjestä- jälle pitkä lista kohtia, jotka on tarkennettava kou- lutuksen toteuttamiseksi. Toiminnan pohtiminen ja sen kirjaaminen toki selkiyttänevät koulun toi- mintaa. Mutta koska opetussuunnitelma tehdään pitkäksi ajanjaksoksi, on kielentämisen abstraktiota- soa jouduttu välillä kovastikin miettimään: päteekö kirjaustapa vielä kymmenen vuoden kuluttua? Sen vuoksi monissa kohdissa mainitaankin käsite luku- vuosisuunnitelma. Sellainen on Oulun normaalikou- lussa tehty tähänkin asti; tulevina vuosina siitä tul- lee rehtoreille ja opettajille uudenlainen, näkyvämpi työväline koulutyöhön. Sen laatiminen edellyttää monentasoista yhteistyötä koulun johdon, opetta- jakunnan ja oppilaskunnan kesken.

Miten ops toteutuu?

Opetussuunnitelman ja sen ohjaamien muutosta- voitteiden siirtyminen käytäntöön koostuu monista tekijöistä: koulun johdon ohjauksesta, opettajien sitoutumisesta, oppilaiden toiminnasta, huoltajien mukanaolosta ja erilaisista yhteistyötahoista. Rahoit- us on yksi tekijä. Miten esimerkiksi monilukutaidon – yhden laaja-alaisen osaamisen tavoitteista – mate- riaaleista huolehditaan. Monilukutaito vaatii toimi- vaa kirjastoa ja toimivaa teknologiaa, joiden avulla päästään erityyppisten tekstien pariin.

Työ on nyt toteutusta vaille valmis: perusope- tuksen raamit seuraavaksi kymmeneksi vuodeksi on rakennettu. Syksyllä 2016 vuosiluokat 1–6 alkavat

toteuttaa koko opetussuunnitelmaa ja vuosiluokat 7–9 sen yleistä osaa. Syksystä 2017 myös vuosiluokat 7–9 siirtyvät asteittain uuteen opetussuunnitelmaan. Suunnitelman mukaisesti toteutumista arvioidaan vuosittain. Tämä edellyttää toistuvaa palaamista nyt valmistuneen opetussuunnitelman

äärelle: Mitä suunnittelimme? Miten sen toteutimme?

Lasse Kemppainen

Oulun normaalikoulun ops-toimittaja ja opetussuunnitelmatyöryhmän jäsen

Kehittämiskouluverkosto Majakka

Opetushallitus käynnisti syksyllä 2014 perusopetuksen kehittämiskouluverkoston Majakan. Majakka on yhteistyöverkosto, joka toimii edelläkävijänä suomalaisen koulutuksen kehittämisessä. Kehittämiskouluverkoston tavoitteena on uudistaa toimintakulttuuria ja pedagogiikkaa, edistää oppilaiden oppimista, kouluviihtyvyyttä ja motivaatiota, tukea opettajien osaamisen kehittämistä ja työssä jaksamista, kehittää johtamisen käytäntöjä sekä luoda ja levittää uusia innovaatioita. Valta-kunnallisesti kehittämiskouluverkostoon kuuluu 177 peruskoulua 38 kunnasta eri puolilta Suomea. Oulussa kehittämiskouluverkostoon kuuluu 11 koulua: Haukiputaan koulu, Hintan koulu, Jokirannan koulu, Kaakkurin koulu, Myllyojan koulu, Myllytullin koulu, Oulun normaalikoulu, Oulunsalon kirkonkylän koulu, Pitkäkankaan koulu, Rajakylän koulu ja Terva-Toppilan koulu. Yhteistyö oululaisten koulujen kesken on aktiivista, innovatiivista, välitöntä ja vaikuttavaa.

Oulun normaalikoulussa Majakka-verkoston teemaksi valittiin oppilaiden oppiminen ja tavoitteiksi oppilaiden osaamisen, taitojen ja oppimistulosten parantaminen. Oppilaan oppimisen teemaan sisältyy kaksi alateemaa: pedagoginen kehittäminen sekä yhteisöllisen ja vastuullisen toimintakulttuurin kehittäminen. Pedagoginen kehittäminen on tapahtunut kolmen hankkeen DiyLabin, Ubikon ja Tukemon kautta. Yhteisöllistä ja vastuullista toimintakulttuuria on kehitetty erityisesti Unesco-koulutoiminnan ja Glokaalinorssi-hankkeen kautta. Kaikissa näissä hankkeissa nähdään oppilas aktiivisena toimijana ja pyritään huolehtimaan opettajien ja oppilaiden digitaalisen kompetenssin jatkuvasta kehittämisestä.

Oulun kaupungilla on osana Majakan toimintaa kansainvälinen hanke Digital Schools of Europe. Hankkeessa on mukana Oulun lisäksi kouluja Ranskasta, Irlannista, Ruotsista, Tanskasta, Portugalista, Espanjasta ja Italiasta. Oulun kaupungin Majakkakoulut ovat kutsuneet Oulun normaalikoulun mu-

Perusopetuksen kehittämiskouluverkosto

kaan DSoE-koulujen toimintaan. DSoE-koulujen ensimmäinen kokoontuminen oli lokakuussa 2015 Irlannissa, toinen marraskuussa 2015 Oulussa ja kolmas huhtikuussa 2016 Tanskassa. Sain mahdollisuuden osallistua Tanskan matkaan, joka suuntautui Odensen kaupungissa sijaitseviin kouluihin. Matkan aikana meillä oli ainutlaatuinen tilaisuus vieraila tanskalaisissa kouluissa tutustumassa opetukseen, sen järjestämiseen ja toteuttamiseen Tanskassa.

Tanskalaisissa kouluissa digitaalisuuden kehittäminen on keskeistä. Kouluissa pyritään moderneihin oppimisympäristöihin, joka usein tarkoittaa digitaalisten laitteiden pedagogista hyödyntämistä. Vissenbjergin koulussa on esimerkiksi laadittu tvt-strategia, jota koulussa noudatetaan ja jonka mukaan huolehditaan siitä, että kaikilla oppilailla on mahdollisuus digitaalisten taitojen jatkuvaan kehittämiseen ja monipuolisiin työskentelytapoihin. Esimerkiksi Vissenbjergin koulu on hankkinut henkilökohtaiset iPadit 1.–3.-luokkalaisille ja kannettavat tietokoneet 4.–6.-luokkalaisille. Vissenbjergin koulun yläkoululaiset puolestaan noudattavat BYOD-periaatetta. Jutellessani tanskalaisten oppilaiden kanssa he kertoivat olevansa kovin tyytyväisiä ja motivoituneita tietokoneiden monipuoliseen käyttöön opetuksessa. Vierailut muiden maiden kouluissa ovat tärkeitä, sillä ne antavat virikkeitä ja ideoita oman koulun toiminnan kehittämiseen.

Majakka on oiva verkosto kaikille kouluille, jotka

haluavat huolehtia oman koulunsa jatkuvasta pedagogisesta kehittämisestä. Kaikki kehittämisideat ja toteutukset kootaan Majakan Orchidea-sivustolle. Oulun normaalikoulussa etsitään tapoja ja keinoja, miten saada koulun aktiivinen ja monipuolinen toiminta sekä pedagoginen kehittäminen nykyistä paremmin jaettavaksi muiden koulun kehittämisestä kiinnostuneiden opettajien kanssa. Tässä pyritään hyödyntämään erityisesti Majakan Orchidea-sivustoja.

Parhainta Majakan toiminnassa on ollut verkostoituminen muiden koulujen kanssa. Iso merkitys verkostoitumisessa on ollut Oulun kaupungin sivistystoimen työntekijöillä, jotka ovat lämpimästi toivottaneet Oulun normaalikoulun mukaan oulu-laiseen yhteistyöhön Majakka-verkostossa.

Seija Blomberg

DIYLab-hankkeen koulutyöskentelyssä kokeiltiin uusia pedagogisia ratkaisuja

Oulun normaalikoulu on mukana Barcelonan yliopiston koordinoimassa DIYLab-hankkeessa, jossa edellä mainittujen lisäksi partnerina on Charles University Tsekestä. Oulun yliopiston täydennyskoulutuslaitoksen TOPIKin DIYLAB-organisaattoreiden Paula Vaskurin, Antti Peltosen ja Mikko Ojalan luotsaamana hanke on edennyt Koskelan alakoulun 6. luokkien sekä Linnanmaan yläkoulun 9. luokkien toteuttamana arviointivaiheeseen. DIYLab-hankkeen tavoitteena on kehittää pedagogiikkaa niin, että oppilas on aktiivinen toimija ja materiaalin tuottaja, ei pelkästään kuluttaja. DIY tulee sanoista Do It Yourself. Oppiaineiden välinen yhteistyö, itse tekeminen, oman oppimisen suunnitteleminen ja sen arvioiminen ovat uuden opetussuunnitelman keskeisiä ajatuksia, ja esimerkiksi näitä asioita kehitettiin ja kokeiltiin hankkeen koulutyöskentelyssä.

Yläkoulun toimintaa DIYLabissa

9C-luokka osallistui DIYLab-projektiin terveystiedon ja matematiikan osalta. Kokonaisuuden nimeksi muotoutui Liikenne ja liikenneturvallisuus. Projektissa oppilaat tutkivat muun muassa sitä, millaisia turvavälineitä muilla oppilailta oli pyörissään, ja he tekivät tutkimuksen, kuinka moni käyttää kypärää. Näistä laskettiin tilastoja sekä prosenttiosuuksia matematiikan tunnilla. Lisäksi terveystiedossa pohdittiin liikunnan ja koulumatkaliikunnan merkitystä terveyden näkökulmasta. Oppilaiden ja heidän vanhempiansa mielestä projekti oli mielenkiintoinen ja osallistava. Vanhemmat toivat esille myös vaihtoehdon kansainvälisestä yhteistyöstä muiden yhteistyökoulujen kanssa.

Vuosi 2015 oli kansainvälinen valon vuosi. Sen

innoittamana keväällä 2015 7B-luokan fysiikan ryhmä osallistui DIYLab-projektiin aiheenaan valo. Oppilaat tutustuivat 2–3 hengen ryhmissä valoon liittyviin aiheisiin, kuten auringonpimennykseen, sateenkaariin, revontuliin, valokuituun ja valon nopeuteen. Yksi ryhmä tutki biologista aihetta, miksi ihminen ruskettuu. Valon nopeus -ryhmä kävi Oulun yliopiston fysiikan laitoksella määrittämässä kokeellisesti valon nopeuden.

8B-luokan oppilaille integroitiin terveystiedon ja matematiikan DIYLab-projekti nimeltään Liikenne ja liikenneturvallisuus, ja se toteutettiin kummankin aineen tunneilla keväällä 2015. Oppilaat tekivät pääasiassa itsenäisesti jokainen oman työnsä. Vastuu oli oppilailta itsellään, ja he saivat itse määrätä työskentelystään annettujen aikataulujen rajoissa. Projektituotos arvioitiin osana kurssien opetusta. Tuotoksena tehtiin sähköiset kirjat, jotka siirrettiin projektin internet-Hubiin. Lisäksi terveystiedon osalta oli koottu tehtävävihkonen, jonka jokainen oppilas työsti. Oppilaat olivat innostuneita tällaisesta työskentelystä ja sitoutuivat kiitettävästi annettuihin tehtäviin.

7B-luokka perehtyi historian ja englannin kielen tunneilla Yhdysvaltojen historiaan ja amerikkalaiseen kulttuuriin. Oppilaat saivat valita itseään kiinnostavat aiheet opettajien laatimasta listasta. Lisäksi he saivat valita itse, millä menetelmillä asiat opiskelivat. Tuotoksina syntyi perinteisten postereiden lisäksi dramatisoituja videoita, valokuvakoosteita ja esitelmiä. Oppilaat hakivat tietoa sekä suomen- että englanninkielisistä lähteistä ja tekivät osan tuotoksista englanniksi. Omat työt esiteltiin luokalle molempia kieliä käyttäen. Opiskelua saatiin eheytettyä sillä, että molempien aineiden oppitunnit olivat

pääosin peräkkäin työjärjestyksessä. Tiedonhaku eri lähteistä tuli tutuksi, samoin isojen kokonaisuuksien hahmottuminen ja se, miten amerikkalaisuus näkyi nykypäivän Suomessa. Projekti tarjosi mahdollisuuden luovuuteen ja yhteistoimintaan.

Edellä mainittujen lisäksi 8C-luokka teki maantiedon ja historian yhteistyöprojektin. Toimintaan liittyi opintomatka Raatteen tielle ja siellä sijaitsevaan sotamuseoon. Tuotoksena oppilaat tekivät elokuvan, jossa näkyi hienolla tavalla tekijöiden monikulttuurinen tausta. Elokuva esitettiin myös DIYLab-hankkeen kansainvälisessä kokouksessa.

DIYLab-toimintaa Koskelan koulussa

Koskelassa kuudennet luokat valmistivat 10 monialaista digitaalista tuotosta fysiikan opintoihin liittyen. Projektin käytännön kokemuksista on käyty kertomassa vanhemmille järjestetyillä normaalikoulun OPS-messuilla 18.2.2015, Hämeenlinnan ITK-päivillä 15.–16.4.2015 sekä kumppanimaiden yhteisessä Kickoff meetingissä Prahassa 18.–20.11.2015. Projektikokoukseen osallistuivat topikilaisten lisäksi Seija Blomberg, Matti Mikkonen, Terho Granlund ja Kerttuli Saajoranta Koskelan alakoulusta sekä Katrimaija Lehtinen-Itälä Linnanmaan yläkoululta. Projektin tavoitteet, suunnittelu ja toteutus löytyvät osoitteesta <http://diylib.eu/>.

Seuraavaksi on vuorossa projektista saatujen tuotosten ja työtapojen arviointi. Projekti alkoi haastattelemalla oppilaita, heidän vanhempiaan ja opettajia tee se itse -filosofian käytöstä opetuksessa ja oppimisen työkaluna. Projektin edettyä loppu-

Projektivieraat Oulusta ja Barcelonasta prahalaisen tiedon portailla.

suoralle on aika koota yhteen saatuja kokemuksia DIYLab-työskentelystä ja digitaalisten taitojen kehittämisestä. Uudelleen toteutettavan haastattelun perusteella on tarkoitus suunnitella DIYLab-työpajakoulutus, joka toteutetaan syksyn 2016 aikana.

Pasi Hieta, Riikka Kiiveri-Raappana, Hellevi Kupila, Hanna Mansikka, Katrimaija Lehtinen-Itälä, Eero Ijäs ja Kerttuli Saajoranta

Koskelan ja Linnanmaan 5a-luokkien Eurooppa-projekti

Jatkona viime lukukauden Skandinavia-projektille Koskelan ja Linnanmaan 5a-ystävyyssluokat opiskelivat tänä keväänä Eurooppaa monialaisesti samojen tavoitteiden ja sisältöjen mukaisesti. Euroopan maantiede toimi keskusaiheena ja antoi sisältöä myös musiikille, kuvataiteelle, kirjallisuudelle ja mediakasvatukselle. Projektin aikana lähetettiin viestejä tiedenorssi-sähköpostilla oppilaiden kesken ja Linnanmaan 5a valmisti fiktiivisen sanomalehden "La Fantasie", jonka numeroita lähetettiin postitse Koskelaan luettavaksi. Toivottavasti tietokilpailut ja Euroopan uutiset herättivät kiinnostusta ja iloa!

Projekti huipentui Koskelan ystävyysluokan vierailuun Linnanmaalla, jolloin soitettiin ja laulettiin yhdessä Euroopan maiden musiikkiohjelmistoa, katseltiin kuvataidenäyttelyä molemmilta luokilta, pidettiin mm. Harry Potter -tietovisa ja suoritettiin yhteiskuvaus. Päivä huipentui Linnanmaan vintillä Asterix ja Obelix -ohjelmaan, jonka aikana herkuteltiin lasten vanhempiensa kanssa leipomilla eurooppalaisilla leivonnaisilla, kuten englantilaisilla skonsseilla, ranskalaisilla macaroneilla, saksalaisella juustokakulla, itävaltalaisella Sacherkakulla, italialaisilla pikkuleivillä ja espanjalaisilla churroilla.

Oppilaiden palautteita yhteisen Eurooppa-päivämme jälkeen: "Aluksi säikäytimme koskelalaiset menemällä kaappiin. Oli niin kivaa, ettei voi kuvailla. Harry Potter-tietovisa oli hauska ja oli tosi kivaa lau-

laa yhdessä! Linnanmaalla oli hyvää ruokaa ja koulussa oli myös hienoja luokkia ja huoneita. Mä tykkäsin churroista ja muistakin herkuista, oli kiva laulaa! Tietovisat olivat kivoja!"

Ystävyysluokat tapaavat vielä toukokuussa ja tavoitteena on jatkaa tätä MOK-projektiperinnettä ensi vuonna Maailma-aiheen merkeissä.

Kirsti Karhumaa ja Marja Koskivirta

FNBE- ja Google-pilotti

Finnish National Board of Education ja Google järjesti keväällä 2016 Suomessa pilotin, jonka tavoitteena on rikastaa oppilaskeskeisiä työtapoja ja luokan yhteistyötä Googlen työkalujen ja Chromebookien avulla. Oulun Normaalikoulusta pääsi mukaan tähän pilottiin jokaisesta yksiköstä yksi opettaja: Mika Ruiikka, Laura Lampinen, Juha Wedman ja Vuokko Kangas.

Pilotti alkoi Opetushallituksessa kahden päivän koulutuksella. Muut osallistuvat koulut ovat Hämeenlinnasta, Vantaalta, Mikkelistä ja Rovaniemeltä. Sen jälkeen jokainen osallistui kuukausittain oman kouluasteensa mukaisiin pedagogisiin kehittämiskoulutuksiin, jotka pidettiin Hangouts-video-puheluiden välityksellä. Vielä useammin oli verkon

välityksellä tapahtuneita Office Hour -Hangoutseja, jolloin saattoi kysyä mistä vain projektissa esiin tulleista ongelmista. Jokainen opettaja sai itselleen ja luokalleen käyttöön pilotin ajaksi Chromebookit.

Saimme Chromebookit juuri ennen hiihtolomaa, joten niihin tutustuminen alkoi vasta hiihtoloman jälkeen. Kaikissa kouluissa on sen jälkeen jo tehty monta projektia tämän pilotin innostamana. Chromebookia käyttääkseen oppilaan täytyy kirjautua omalle tiedenorssi.fi-tililleen, joka kouluillamme on käytössä. Sen jälkeen opettaja luo Googlen Classroom-ympäristöön luokan, jossa oppilaille jaettiin tehtäviä, ilmoituksia tai kysymyksiä.

Esimerkiksi 1a-luokan matematiikassa laskimme ryhmittäin päivittäin eri pesiin kertyneiden munien

yhteismäärää ja teimme niistä pylväsdiagrammeja, joista oli helppo seurata, milloin munia oli tullut enemmän, milloin vähemmän. Oppilaat oppivat kukin täydentämään oman ryhmänsä raporttia omalta koneeltaan sekä kommentoimaan muiden raportteja.

Äidinkiessä kirjoitettiin tarina omista eläimistä, jotka oli tehty käsitoissa. Opettaja jakoi tarinan ”pohjamonisteen” Classroomissa, ja oppilaan avatessa tehtävän, hänelle syntyi siitä automaattisesti oma kopio, johon vain hän voi kirjoittaa. Opettaja näkee kaikkien oppilaiden työt ja voi kommentoida niitä. Kun työ on valmis, se palautetaan, ja opettaja voi arvioida sen ja palauttaa takaisin oppilaalle. Lisäksi Classroomiin kirjoitettiin omaa lukupäiväkirjaa. Jokaisesta luetusta kirjasta kirjoitetaan uusi dia, johon tähdillä merkitään, kuinka paljon kirjasta piti.

Samassa luokassa alkoi myös Lukuviikolla yhteinen lukuhaaste, jossa tavoitteena olisi saada luokkana luettua yhteensä sata kirjaa ennen kesälomaa. Classroomissa olevaan yhteiseen taulukkoon sai liittää kirjan kannen kuvan heti, kun oli saanut luettua yhden kokonaisen kirjan ja tehtyä siitä lukupäiväkirjan. Jotkut lukevat ohuita kuvakirjoja, jotkut Risto Räppääjiä ja Harry Pottereita, siksi lukutaulukko täyttyy kullakin omaan tahtiin.

Koskelassa 5b-luokka on käyttänyt Chromebookeja ja Googlen työkaluja aktiivisesti monessa eri projektissa. Avaruus-jaksolla tutkittiin eri avaruuden ilmiöitä ja planeettojen eroavaisuuksia. Voimajaksolla suunniteltiin mahdollisimman kitkattomasti kulkevaa autoa, jonka suunnittelu dokumentoitiin Google-ympäristöön. Afrikka-jakso toteutettiin ko-

konaisuutena Google-ympäristössä niin, että oppilaat suunnittelivat matkan yhteen afrikkalaiseen kohteeseen ja suunnittelivat matkan lentojen, majoituksen ym. osalta budjetin puitteissa. Sen jälkeen tutustuttiin omaan kaupunkiin/maahan esim. ilmaston, kasvillisuuden ja nähtävyyksien näkökulmasta ja kirjoitettiin blogia kuvitellusta matkasta.

Luokassa oli käytössä aiemmin iPad-laitteet ja tilalle vaihtui nyt Chromebookit. Kirjoittaminen ja netin käyttö läppärin tyypillisillä laitteilla on selvästi toimivampaa kuin tabletilla, mutta esim. takakameran puuttuminen tuottaa ongelmia, koska laitteilla ei voida lukea vaikkapa QR-koodeja tai kuvata yhtä helposti omia suunnitelmia tai töitä kuin mobiililaitteilla.

Mika Ruikka ja Vuokko Kangas

Oulun normaalikoulun kerhotoimintaa lukuvuonna 2015–2016

Varsin monipuolinen kerhotarjonta tänäkin lukuvuonna on yhteistyön tulosta. Opetushallituksen kerhotoiminnan kehittämiseen myöntämän erityisavustuksen turvin Oulun normaalikoulu on pystynyt tarjoamaan maksuttomia kerhoja kaikissa yksiköissään ekaluokkalaisista yhdeksäsluokkalaisiin, ja tätä ovat vielä täydentäneet useat eri ulkopuoliset toimijat, jotka ovat saaneet koulun tiloja käyttöönsä kerhoja varten.

Koulun omat kerhot

Biisikerho

Opettaja Terho Granlundin Koskelassa vetämä biisikerho on kouluvuonna 2015–16 kokoontunut perjantaisin 1–2 tuntia kerrallaan. Osanottajat ovat olleet 3.–6.-luokkalaisia.

Työskentely on tapahtunut totuttuun malliin: ensin tekstin tuottamista tietokoneluokassa, seuraavalla tunnilla säveltämistä pianoluokissa ja kolmannella kerralla kappaleen testausta ja säätöä. Parhaimmillaan uusi laulu syntyy yhden Biisikerhon aikana, yleensä kuitenkin 2–3 kerhokerran kuluessa. Opettajan roolina on yllyttää, kannustaa ja kirjoittaa Sibelius-ohjelmalla nuotit.

Tuotanto on välillä hurjaa: huhtikuun ensimmäisessä kerhossa syntyi useita valmiita sävellyksiä. Kokemuksen karttuessa työskentely muuttuikin nopeammaksi ja joustavammaksi. Tänä vuonna on syntynyt mm. pari kovatasoista räppiä, joilla myöhemmin osallistutaan kilpailuihin.

Biisikerhon uusia sävellyksiä pyritään esittämään mm. yhteislaulutilaisuuksissa ja päivänavauksissa. Säveltäjät ovat usein myös taitavia esiintyjä: yksi omien biisien esitystilaisuus oli 12.5. koulutulospäivänä.

Tanssikerho

Koulunkäynninohjaaja Mari Pekkarinen on ohjannut tanssikerhoja sekä Linnanmaalla että Koskelassa. Tanssikerhoilun aloittivat syyslukukaudella Linnanmaan 3.–4.-luokkalaiset. Osallistujamäärä vaihteli, mutta mukana oli yhteensä 16 tyttöä, jotka harjoittelivat erilaisia tanssiliiikkeitä pitäytymättä yhdessä lajissa. Kerhon kohokohta oli esiintyminen joulujuhlissa yhdessä kuoron kanssa.

Kevätlukukaudella ennen hiihtolomaa tanssimaan pääsivät Linnanmaan ihanat 1.–2.-luokkalaiset, joita oli parhaimmillaan kerhossa 20. Monipuolinen tanssin harjoittelu sai kohokohtansa, kun kerholaiset esiintyivät 1–2b-luokan päivänavauksessa ennen hiihtoloman alkua.

Hiihtoloman jälkeen tanssista nauttivat puolestaan Koskelan 1.–2.-luokkalaiset runsaan 20 tanssijan voimin. Kerho suunnittelee esiintymistä keväthullussa yhteistyössä kuoron kanssa.

Sporttia saksaksi

Sporttia saksaksi -liikuntakerhossa, Anneke Possehl in ohjaamana, Linnanmaan 2.–4.-luokkalaiset ovat päässeet liikunnallisten harjoitusten ohessa opiskelemaan saksan kieltä. Liikunnalliset aktiviteetit luovat mukavaa oppimisilmapiiriä, jolloin uuden kielen oppimiseen yhdistyy myös positiivisia muistoja. Kerhossa on harjoiteltu mm. numeroita, värejä, kehonosia, viikonpäiviä ja suuntia. Saksaksi sporttaajia on parhaimmillaan ollut 16 ja ne, jotka ovat jaksaneet säännöllisesti osallistua, ovat sisäistäneet saksan kielen nopeasti.

Kokkikerho

Kokkikerho kokoontui kokkailemaan perjantaisin kuluvana lukuvuonna 11 kertaa – yksi kerhokerta kesti noin 1,5 tuntia. Kerho oli suunnattu alakoulun eka- ja tokaluokkalaisille, joita kerhossa kävi 17. Leivoimme mm. pullia, murosuklaakarkkeja, pipareita, muffinsseja, suklaakeksejä, pitsaa ja vohveleita. Isänpäiväksi kotiin tuliaisiksi lapset veivät kakut. Eipä koteihin koskaan tarvinnut lähteä tyhjin käsin, aina pakattiin leivonnaiset mukaan kotiväenkin maisteltaviksi!

Innokkaita pikkukokkeja oli ilo opettaa, vaikka joskus tuntui, etteivät open eli Riikka Kiiveri-Raappanan kädet ehtineet yhtä aikaa auttaa kaikkia. Omatoimisuutta ja jälkien siistimistä leipomisen jälkeenkin tuli harjoiteltua mukavasti. Lapset saivat myös resepteistä pienet vihkoset muistoksi yhteisistä touhuista. Kerho huipentui lastenjuhliin, jonka järjestivät yhdeksäsluokkalaiset lastenhoitokurssilaiset leikkeineen ja tarjottavineen.

Oppilasagentti

Oppilasagentti-kerhossa Linnanmaan 5.–6.-luokkalaiset ovat Vuokko Kankaan johdolla päivittäneet koulun iPadeja ja muita laitteita ja tehneet muita tarvittavia huoltotoimenpiteitä. Kerholaiset kirjoittivat myös koulun infotaululle, harjoittelivat koodausta sekä opiskelivat tietotekniikkaan, tietoturvaan ja sen käyttöön liittyviä taitoja mm. Majavakilpailutehtävien avulla. Visioitiinpa kerhossa myös tulevaisuuden oppimista ja syksyn tavoitteeksi, jos kerhoon jälleen saadaan riittävästi innokkaita osallistujia, asetettiin 3D-tulostuksen opettelu. Joka kerta kerhossa pelattiin myös Minecraftia.

Teknologiakerho

Norssin teknologiakerhossa rakennettiin syksyn 2015 aikana erilaisia töitä oppilaiden oman mielenkiinnon kohteiden mukaisesti. Kerhossa otettiin käyttöön yläkoulun uudet 3D-tulostimet. Töitä kerhossa valmistettiin polkupyörien ja mopojen korjaamisesta puu- ja metallitöiden rakentamiseen. Eräs mielenkiintoinen projekti oli peltier-elementillä toimivan jääkaapin valmistaminen.

Teknologiakerhon toiminta oli suunnattu 7–9-luokkien oppilaille ja kerhoon osallistui syksyn aikana 20 oppilasta. Teknologiakerho toimi Norssin teknisen työn luokassa teknisen työn opettaja Janne Marjamaan johdolla.

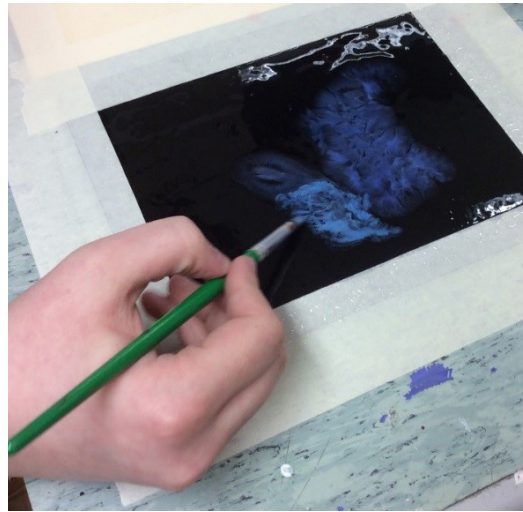
Norssi air force Sq2

Keväällä Norssilla aloitti Janne Marjamaan ohjauksessa toimintansa Norssi air force Sq2 (Naf Sq2), jossa rakennettiin ja lennätettiin lentäviä laitteita. Lennättämistä harjoiteltiin lentosimulaattoreilla ja harjoittelun jälkeen lentotaitoja kokeiltiin radio-ohjattavien koptereiden ja lennokkien avulla. Kurssin aikana oppilaat valmistivat oman radio-ohjattavan 2-tasoisennokkin.

Naf Sq2 oli osoitus siitä, että lapset omaksuvat helposti lennättämisen perusteet ja innostuvat aiheesta valtavasti.

Kuviskerho

Toive kuvataiteen kerhon aloittamisesta tuli suoraan 7.-luokkalaisilta ja Laura Lampinen ryhtyi sitä ohjaamaan. Jokaisella kerhokerralla oli jokin uusi yhdessä kokeiltava tekniikka tai materiaali, mutta kaikki saivat kuitenkin tehdä omien mieltymystensä mukai-

Kuviskerhossa kokeiltiin yhdellä kerralla sokeriakvarellien tekoa. Kuva Laura Lampinen.

sia teoksia. Jonkun keskittyessä piirtämiseen, toiset tekivät koruja ja toiset maalasivat akryyleilla, tekivät savitöitä tai käyttivät lasertulostinta. Kerhon aikana oli myös mahdollisuus syödä eväitä, koska koulupäivästä tuli melko pitkä.

Kerholaisia oli eri luokilta ja tämä sai aikaan mukavaa tutustumista toisiin samoista asioista innostuneisiin oppilaisiin. Löytyi manga-intoilijoita ja saman musiikkimaun jakajia eri luokka-asteilta. Opettajalle oli ilo auttaa ja ohjata innostuneita kerholaisia ja nähdä heidän löytävän uusia tuttavuuksia yli luokkarajojen.

Sählykerho

Oulun normaalikoulu, Koskelassa, pelattiin koko lukuvuosi tiistaisin klo 15.00–15.45 salibandyä Jani Polvisen ohjauksessa. Kerhossa kävi yhteensä 38 eri pelaajaa nauttimassa pelaamisesta, keskiarvon ollessa 16 osallistujaa. Kerhossa suurin osa osallistujista oli 3–6 luokan poikia, mutta joukossa vilahteli muutama innokas tyttökin.

Koulun ulkopuolisten toimijoiden kerhot

OuLUMAn tiedekerho

3.–6.-luokkalaisille toteutettavien tiedekerhojen tarkoituksena on tarjota laajasti luonnontieteiden ilmiöiden tutkimisen mahdollisuuksia innostaen sekä kasvattaen oppilaiden mielenkiintoa ja tietämystä luonnontieteitä kohtaan. Myös soveltava ja toimin-

nallinen matematiikka on yksi osa tiedekerhoa. Tiedekerhossa on tarkoitus, että kerholaiset pääsevät itse tutkimaan ja pohtimaan monia jokapäiväisiä ja vähän harvinaisempiakin ilmiöitä sekä pulmia. Oppiminen tapahtuu toiminnallisuuden kautta.

Tiedekerho saavutti suuren suosion molemmilla alakouluilla ja kerho järjestettiin sekä syksyllä että keväällä.

4H:n käsityö- ja askartelukerho

Oulun 4H-yhdistyksen järjestämässä käsityö- ja askartelukerhoissa, sekä Koskelassa että Linnamaalla, ovat erityisesti koulun pienimmät 1.–2.-luokkalaiset saaneet kokeilla eri materiaaleja ja tekniikoin askartelua ja käsitöiden tekemistä. Myös luonnonmateriaaleja on hyödynnetty töissä.

Tuiran seurakunnan Juttupysäkki

Juttupysäkki on toiminut Koskelan koululla käsityöluokassa joka perjantai klo 12.30–14.30 välisenä

aikana. Kerhossa on käynyt joka kerta 15–20 lasta. Juttupysäkkissä on askarreltu, pelattu pelejä, oltu ulkona, juteltu lasten kanssa ja joka kerta lapset ovat saaneet välipalan (kaakao ja voileipä). ”Lapset ovat ottaneet Juttupysäkin omaksi kohtaamispaikakseen, mikä on hieno juttu”, kertoo nuorisotyönjohtaja Matti Ketola.

Lisäksi Punaisen ristin Reddie Kids –kerhossa on Linnanmaan alakoululla harjoiteltu ensiaputaitoja koko lukuvuoden ajan sekä Koskelassa Oulun Settlementti ry:n englanninkerhossa harjoiteltu englantia ja Oulun NMKY:n pikkusissa liikuttu painopisteenä koripallo.

Koonnin teki Oulun normaalikoulun kerhovastaava
Kaisu Kangas

2.1 Perusasteen luokat 1–6 Koskela

Kotoisan Koskelan kolmas kouluvuosi

Oulun normaalikoulun Koskelan yksikön juuret ulottuvat yhtäältä vuonna 1971 perustettuun Oulun kaupungin Koskelan kouluun ja toisaalta toimintansa vuonna 2013 lakaneeseen 113-vuotiaaseen Kajaanin normaalikouluun. Koulun monivaiheinen historia näkyy erityisesti opettajainhuoneessa, joka on kalustettu rinnakkain Kajaanin seminaarin opettajainhuoneen arvokkaalla nahkaisella sohvakalustolla 1930-luvulta ja Koskelan koulun nykyaikaisilla mustilla sohvilla. Uniikki, tyljiltään vaihteleva, kodikas ja viihtyisä opettajainhuoneemme houkuttelee henkilökuntaa kokoontumaan aamuvarkaisella yhteiseen kahvi- ja porinahetkeen. Hyvä ja motivoitunut työyhteisö ja kannustavat työkaverit auttavat meitä selviytymään raskaassa, mutta samalla myös merkitykselliseksi koetussa opettajantyössä.

Koskelan yksikön kolmatta toimintavuotta on sävyttänyt koulutyön pedagoginen kehittäminen, oppimisympäristöjen parantaminen sekä opettajan ammatillisen osaamisen vahvistaminen opetusharjoittelun ohjaajana ja modernin tieto- ja viestintäteknikan pedagogisena asiantuntijana. Uudistamista ja nykyaikaistamista 45-vuotiaassa koulurakennuksessa riittääkin. Päätyneen lukuvuoden aikana iloitsimme erityisesti toimivasta ja viihtyisästä koulun kirjastosta, joka valmistui syksyllä 2015. Kirjastosta monitoimitilaksi muuttuneen tilan suunnitteluun saimme asiantuntija-apua koulumme oppilaan huoltajalta Veera Limingojalta, joka laati käyttäjiä tarkasti kuunnellen tilaan suunnitelman osana arkkitehtipintojen opinnäytetyötään. Tilasta tuli viihtyisä koko koulun tila. Tilojen kehittämistä jatketaan elokuussa 2016 voimaan tulevan opetussuunnitelman hengessä siten, että Koskelassa voidaan toteuttaa ilmiöpohjaista opetusta, laaja-alaisen tavoitteiden mukaista opiskelua ja eri oppiaineita integroivia oppimiskokonaisuuksia.

Koskelan vanhempaintoimikunnan Kimpan puheenjohtaja vaihtui syksyllä 2015. Kimpan pitkäaikainen puheenjohtaja Kari Ollikainen jätti puheenjohtajan tehtävät nuoremman tyttären aloittaessa viimeisen kouluvuotensa Koskelassa. Kari Ollikainen on ansiokkaasti vetänyt Kimpan toimintaa viimeiset kymmenen vuotta ja nostattanut omalla rennolla ja rakentavalla tyylillään koulun henkeä. Kimppa valitsi uudeksi puheenjohtajaksi Tanja Sauvolan, joka idearikkaana Kimpan jäsenenä toi syksyllä 2014 kouluun laajan suosion saavuttaneen Halloween-juhlan. Juhla järjestettiin toistamiseen lokakuussa 2015 ja sen toivotaankin vakiintuvan yhdeksi kodin ja koulun yhteistyömuodoksi Koskelaan.

Kodin ja koulun vuoropuhelu on tärkeää, eikä sitä koskaan tunnu olevan liikaa. Oppilaan hyvän etsimiseen tarvitaan sekä vanhempia että meitä opettajia. Haluamme Koskelassa erityisesti panna läheiseen ja vuorovaikutteiseen kodin ja koulun yhteistyöhön sekä korostaa sen merkitystä koulutyön sujumisessa. Tänä lukuvuonna olemme pyrkineet laajentamaan kodin ja koulun yhteistyötä koskemaan muista kulttuureista Suomeen muuttaneita oppilaita ja heidän huoltajiaan. Koskelan kansainvälisyystiimi on tehnyt ansiokasta pioneerityötä toteuttamalla keväällä 2016 lukuvuoden mittaisen vanhempainkoulun maahanmuuttajavanhemmille. Tästä arvokkaasta kodin ja koulun yhteistyöstä kerrotaan tarkemmin muualla toimintakertomuksessa.

Ahkeran ja toimeliaan kouluvuoden jälkeen alkaa ansaittu kesäloma! Sydämeistäni toivon, että kesästäne tulee lämmin, iloinen ja unohtumaton!

Seija Blomberg, FT

Perusopetuksen ja Koskelan rehtori

Vanhempaintoimikunta Kimppa

Koskelan koulun 45 toimintavuoden aikana kouluun on syntynyt vahva ja voimakas yhdessä tekemisen ja yhteen hiileen puhaltamisen kulttuuri. Vanhemmat ovat halunneet aktiivisesti rakentaa parempaa huomista Koskelan oppilaille yhdessä koulun henkilökunnan kanssa. Yhteistyön edistämiseksi huoltajat perustivat vuonna 1993 vanhempaintoimikunnan, jota aluksi kutsuttiin Linkiksi ja vuodesta 2000 alkaen Kimpaksi. Kimpan tavoitteena on koota koulun vanhemmat yhteen ja toimia vanhempien vaikutuskanavana Oulun normaalikoulun Koskelassa.

Kimpan toiminnassa lukuvuonna 2015–2016 on ollut sekä perinteistä toimintaa, mutta samalla se on tuonut kouluun myös uutta toimintakulttuuria. Elokuun viimeisenä lauantaina järjestettävässä pihatapahtumassa Kimppa on ollut aktiivisesti mukana järjestämässä tilaisuutta. Pihatapahtumassa 5.-luokkalaiset keräävät rahaa 6. luokan syksyllä pidettävää leirikoulua varten. Kimppa puolestaan on myynyt tilaisuudessa kahvia ja pullaa sekä suosittuja arpoja. Yhtenä suosikkinumeroa pihatapahtumassa on ollut Potnapukka-ajelu, jonka järjestämisestä Kimppa on vastannut. Pihatapahtuma on koostunut väkeä myös lähiympäristöstä. Sää on usein suosinut pihatapahtumaa ja näin oli myös elokuussa 2015.

Kimpan aktiivijäsenet aloittivat uuden perinteen Koskelassa järjestämällä lokakuussa 2014 oppilaille ja huoltajille Halloween-tapahtuman koulun liikuntasalissa. Tilaisuus järjestettiin jo toista kertaa lokakuussa 2015 ja Halloween-ilotteluun osallistui lähes 300 oppilasta, huoltajaa, koulun henkilökuntaa sekä opiskelijaopettajia. Tilaisuudessa 5.-luokkalaiset kartuttivat leirikouluhastoaan myymällä virvokkeita ja karamelleja. 4.-luokkalaiset puolestaan järjestivät tapahtumassa elämyksellisen ”kauhukujan”, ja aloittivat näin oman leirikouluvarainhankinnan. Huoltajat paistoivat popcornia ja pyörittivät hattaroita, minkä ehtivät. Hattarakoneen edessä olikin katkeamaton jono. Ulkopuolinen dj huolehti musiikista ja opiskelijaopettajat sekä kimpplaiset tekivät halukkaille kasvomaalauksia. Kimppa lahjoitti Halloween-tuoton 5.-luokkalaisille syksyllä 2016 tehtävää leirikoulua varten. Kimpalla on tarkoitus toteuttaa Halloween-tapahtuma myös tulevana lukuvuotena sen saaman innostuneen ja hyvän vastaanoton vuoksi.

Helmikuussa 2015 Kimpan toimintaa esiteltiin ensimmäisen kerran myös maahanmuuttajavan-

KIMPPA

hempien vanhempainkoulussa. Uusia vanhempia koitetaan saada mukaan toimintaan myös Facebook sivujen (<https://www.facebook.com/KoskelanKoulunKimppa>) kautta, jossa Kimppa tiedottaa aktiivisesti tulevista tapahtumista. Sivuilla on myös nähtävissä vuosikello, johon on listattu kaikki vuoden tapahtumat ja KIMPAN kokoukset. Vanhempaintoimikunnan tavoitteena on tukea koulun toimintaa Pikkuparlamentilta ja koulun henkilökunnalta tulevien ehdotusten pohjalta. Lukuvuoden päätöstilaisuudessa Kimppa jakaa vuosittain viisi reilun kaverin stipendiä 1., 3., ja Valo-luokan oppilaille.

Vanhempaintoimikunta Kimppa on osallistumista, vaikuttamista, koulun työn tukemista ja aktiivista koulutyössä mukanaoloa. Kimpan toiminta perustuu vapaaehtoisuuteen ja se on avointa kaikille vanhemmille. Lukuvuonna 2015–2016 Kimpan puheenjohtajana on toiminut Tanja Sauvola, sihteerinä Jaana Karhu ja rahastonhoitajana Juha Waulu. Muina vanhempaintoimikunnan aktiivijäseninä mukana ovat olleet Kari Ollikainen, Kirsi Harju, Päivi Tossavainen, Suvi Lukkarila ja Pete Tikkanen.

Kimpan aktiivivanhemmat

Pikkuparlamentin terveiset

Oppilaskuntatoiminta on yksi keskeinen lasten ja nuorten osallistumista sekä vaikuttamista edistävä lakiin perustuva toimintamuoto. Koulun oppilaat tai opiskelijat muodostavat oppilaskunnan, jota johtaa sen yhteisesti valitsema hallitus. Oppilaskunnan tehtävänä on kehittää kouluyhteisön toimintaa ja vaikuttaa oppilaita/opiskelijoita koskeviin kysymyksiin. Oppilaskunnalla on merkittävä rooli kouluyhteisön yhteishengen luomisessa ja nuorten demokratiakasvatuksen edistämisessä.

Koulussamme toimii oppilaskunnan hallitus, Pikkuparlamentti, joka koostuu 2.–6.-luokkalaisista oppilaista. Jokaiselta luokalta oppilaskuntaan äänestetään varsinainen jäsen ja varajäsen. Tänä lukuvuonna oppilaskunnan hallituksen toiminta alkoi perustamiskokouksella, jossa valittiin Pikkuparlamentin puheenjohtajaksi Evelina Archer ja varapuheenjohtajaksi Jenna Poropudas.

Oppilaskunta on osallistunut koulumme päätöksentekoon ja toimintaan monin tavoin. Olemme kyselleet luokilta välituntivälineistä, koulukirjastoon hankittavista kirjoista, lempiruuista sekä koulutilojen viihtyvyyteen liittyvistä asioista. Pikkuparlamentti myös järjesti äänestyksen, jossa oppilaat saivat päättää nimen uusitulle koulukirjastollemme. Kirjaston nimeksi tuli Yhdistyneet kirjakaapit eli YKK.

Yksi Pikkuparlamentin tärkeitä verkostoitumis- muotoja on yhteiset kokoukset Linnanmaan yksiköiden kanssa. Osallistuminen norssivaltuuston ja norssihallituksen kokouksiin onkin yksi merkittävä

Evelina Archer ja Aino Korpi oppilaskuntapäivillä Helsingin normaalikoulussa.

yhteistyömuoto yksiköiden välillä. Myös vuosittain järjestettävät valtakunnalliset oppilaskuntapäivät muiden Normaalikoulujen kanssa ovat merkittävä osa Pikkuparlamentin toimintaa.

Tänä vuonna oppilaskuntapäivät järjestettiin tammikuussa Helsingissä. Pikkuparlamentin edustajista sinne matkasi Evelina Archer sekä Aino Korpi.

Ohjaava opettaja **Anu Malm**

Koulukuoro

Koskelan koulun kuoro aloitti toimintansa syyskuussa 2015. Kuoron kokoonpanoksi on vakiintunut noin 20 laulajan ryhmä 2.–5. luokan oppilaista. Kuoro harjoittelee kerran viikossa tunnin kerrallaan. Kuluvan vuoden ohjelmistossa on pääasiassa ollut vuoden kiertoon kuuluvia lauluja. Kuoro on harjoitellut yksi- ja kaksiaäänisiä lauluja sekä kaanoneita. Kuoro on esiintynyt koulun juhlissa ja päivänavauksissa. Mieleenpainuvien esiintymien lienee ollut avata koulun rauhanjuhla kansanedustaja ja Rauhan lähettiläs Pekka Haaviston läsnä ollessa. Kuoroa johtaa opettaja Marja Koskivirta.

Jokavuotisia liikuntatapahtumia Koskelan koululla

Olympialaiset 1.9.2015

Koskelan koulun jokasyksyiseen perinteeseen kuuluu koko koulun yleisurheilupäivä Raatissa. Päivän aikana rinnakkaisluokat kilpailevat toisiaan vastaan eri lajeissa. Tuloksissa lasketaan yhteen kaikkien luokan oppilaiden tulokset, joten päivä on myös tärkeä luokkahengen ja yhteenkuuluvaisuuden kohottaja. Voittajaluokka saa itselleen kiertopokaalin seuraavan vuoden ajaksi. Raatissa nähtiin tänäkin vuonna hienoja yksilösuorituksia ja luokkien keskinäinen kannustus oli hienoa seurattavaa.

Liikuntapäivä 26.2.2016

Helmikuista perjantaita vietettiin liikunnan merkeissä koko koulun ja OKL:n opiskelijaryhmän voimin. Opiskelijat olivat järjestäneet urheilullisia aktiviteetteja saliin ja koulun lähiympäristöön. Päivän tarkoituksena olikin paitsi viettää liikunnallinen koulupäivä, myös toimia hyvän luokkahengen edistämiseksi erilaisissa pari- ja tiimitehtävissä. Oppilaat pääsivät kokeilemaan koriviestejä, sisäsuunnistusta, lipunryöstöä, laskemaan liukumäkeä, rentoutumaan salissa sekä pelaamaan umpihankijalkapalloa.

Hiihtokisat 4.3.2016

Tänä vuonna koulun hiihtokisat saatiin hiihdettyä hienossa säässä. Ladulla nähtiin kovaa yrittämistä, iloisia ilmeitä ja kovaa vauhtia. Hiihtosuorituksen jälkeen oppilaat pääsivät kuumalle mehulle odottamaan palkintojen jakoa. Hiihtolomalle oli hieno lähtö yhteisen juhlanan palkintojenjaon jälkeen.

Talviliikuntapäivä 22.3.2016

Koulussamme on pitkä perinne viettää talviurheilupäivää hiihtoloman jälkeen. Tänä vuonna. 1.–2.-luokkalaiset suuntasivat Auranmajalle laskemaan mäkeä, hiihtämään ja paistamaan makkaraa. 3.–6.-luokkalaiset viettivät talviliikuntapäivää Iso-Syötteen kauniissa maisemissa. Osa oppilaista lautaili, osa lasketteli, ja osa vietti aurinkoista talvipäivää Fazerin järjestämässä rinneriehdassa. Sää oli jälleen kerran upea ja päivä oli lapsille ikimuistoinen.

Jani Polvinen

Koskelan alueen pihatapahtuma

Jos perinteeksi muodostunutta Koskelan alueen pihatapahtumaa vietettiin lauantaina 29.8.2015 täydellisessä säässä. Pihatapahtuman järjestämistä vastasivat 5. luokkien oppilaat ja opettajat yhdessä huoltajien ja vanhempainyhdistys Kimpan kanssa. Pihatapahtuman tuotot käytetään kokonaan 6. luokalla järjestettävän leirikoulun rahoittamiseen. Tänä vuonna pihatapahtumassa oli jopa poikkeuksellisen runsas osanotto.

Pihatapahtuman järjestelyt aloitettiin heti ensimmäisellä kouluviikolla yhteisellä vanhempainilalla. Oli todella ilo huomata, että vanhemmilta löy-

tyi aktiivisuutta järjestelyihin ja myös uusia ideoita.

Ruokapisteiltä löytyi mm. vohveleita, muurin-pohjalettuja, pitsaa, karkkia ja virvokkeita. Lisäksi kierrätyspisteellä myytiin kodeista yli jääneitä leluja, pelejä ym. tavaraa. Erittäin suosittuja pisteitä olivat myös arpajaiset ja onginta, sekä onnenpyörä. Myös Potnapekka kyyditti ihmisiä parin tunnin ajan.

Pihatapahtuma on alueen ihmisten odottama jokasyksyinen tapahtuma, joka tuo yhteen koulun väen, vanhemmat ja alueen ihmiset.

Marja Koskivirta ja Mika Ruikka

Kuva: Mika Ruikka

Koskelan 6. luokkien leirikoulu

Keskiviikkona 26.8. Koskelan kuutosluokat astuivat bussiin ja suuntasivat Virpiniemen liikuntaopistolle. Oli alkamassa kaksipäiväinen liikunnallinen leirikoulu. Kaikki 36 kuudensien luokkien oppilasta pääsivät mukaan luokanlehtoreiden Martin ja Terhon kanssa. Tyttöjen valvojaksi liittyi myöhemmin Erja Pohjolainen.

Leirikoulun olosuhteet olivat kohdillaan: Sää suosi, seura oli loistavaa, ohjelma oli monipuolista

ja väsyttävää, joten yötkin kuluivat enemmän nukkessa kuin kukkuessa. Vaikka rahavaramme eivät pitempään leirikouluun riittäneetkään, saimme ohjelmaa varmasti ainakin kolmen päivän edestä.

Leirikoulu oli hyvä ja siitä riittää muisteltavaa vielä pitkäksi aikaa.

Terho Granlund ja Matti Mikkonen

YKK – Yhdistyneet Kirjakaapit Koskelassa

Oulun normaalikoulun Koskelan yksikön kirjasto eli Monitori on muuttunut! Keväällä 2015 aloitettu suunnittelu ja syksyllä tehdyt muutokset on saatu päätökseen. Arkkitehtuurin opiskelija ja samalla myös oppilaan vanhempi Veera Limingoja laati suunnitelman Oulun yliopiston arkkitehtuurinopintoihin liittyvänä diplomityönään. Pikkuparlamentin järjestämässä nimikilpailussa oppilaat äänestivät ylivoimaiseksi voittajaksi YKK:n, jonka oli keksinyt Valtteri Sauvola 5B-luokalta.

Monitoimitilan seinälle saimme hienon värikkään akustiikkaseinän. Kirjahyllyt tehtiin mittatilaustyönä, jolloin saimme maksimoitua hyllytilan. Pehmeät Fatboy ja helposti liikuteltavissa olevat kalusteet mahdollistavat monipuolisen työskentelyn.

Koulukirjastomme saa korvaamatonta apua Oulun kaupungin koulukirjastotoiminnasta vastaavasta kirjastonhoitajasta Helena Valtakorvelta. Helena on tehnyt suuren työn huolehtiessaan kirjojen poistoista ja luokittelusta. Lisäksi hän hoitaa kirjastokortit oppilaille.

YKK:n lainaustoiminnasta vastaavat erityisesti kuudensilta luokilta valitut kirjastovirkailijat Riikka Juntunen, Vili Prinkkala, Venla Salonkari ja Tuomas Vaaramaa. Kirjastovirkailijoilla on vastuullinen tehtävä huolehtia kirjojen palautuksesta ja kirjojen sijoittamisesta oikeisiin hyllyluokkiin sekä hyllyjen järjestyksestä vastaaminen. Koskelan alakoulun kirjasto on osa Oulun kaupungin koulukirjastoa, joten lainaus toimii sähköisesti.

Alakoulussa jatketaan lukudiplomien suorittamista uudistetun lukudiplomin mukaisesti. Tutkimustulosten mukaan lasten ja nuorten lukutaito on heikentynyt, ja lukeminen on maassamme huolestuttavasti vähentynyt. Erityisesti poikien lukutaito on kiinnitetty huomiota. Pojat lukevat kuitenkin tietokirjoja, joten suurin muutos onkin tietokirjojen lisääminen diplomisiin. Linnanmaan alakoulun kirjastotiimi amanuenssi Anja Lindhin johdolla uudisti diplomian keväällä 2015. Koskelan lähikirjaston kirjastovirkailija Helka Mäkelä oli apuna syksyllä 2015 kirjallisten ajanmukaistamisessa.

Lukudiplomi suoritetaan kolmessa osassa: 1–2, 3–4 ja 5–6. Tietoa diplomeista löytyy koulumme verkkosivuilta: <https://koskela.oulu.fi/diplomi/>.

Uudistunut koulukirjasto innostaa lukemaan. Kuva Veera Limingoja.

Oppilaiden vanhemmat voivat osallistua diplomien suorittamiseen lukemalla kirjoja ääneen kotona, keskustelemalla lapsen lukemista kirjoista ja hyväksymällä luettuja kirjoja. Ja iloksemme näin on tapahtunutkin!

Mukava lisä toimintaamme on yhteistyö Lasten ja nuorten kirjastopalvelut -kurssin vetäjän Oulun yliopiston informaatiotutkimuksen lehtori Noora Hirvosen kanssa. Kurssin osallistujat vetivät Lukuvii-kolla työpajoja, kirjavinkkauksia ja muita kirjallisuuden liittyviä tuokioita Linnanmaan ala- ja yläkoulussa, Koskelan alakoulussa ja Koskelan kirjastossa.

Marianna Junes

Teaching Finnish pupils only in English: It works.

First off, I would like to express my gratitude and appreciation to all the people who are supporting me to be where I am today including all the pupils, and giving me this extraordinary opportunity to practice in Koskelan koulu.

My name is Ken, and I come from Tokyo, Japan. I grew up in central Tokyo, going to schools with millions of people jammed in the subway. I left Japan and my family after middle school and went to high school in Greater Vancouver, Canada for three years. During the high school life, I discovered some joy in teaching Japanese to Canadian students and Japanese children. I was attracted to the great reputation of Finnish teacher education and miraculously I ended up in University of Oulu, Intercultural Teacher Education program. I am very satisfied with both the quality and the experience throughout the past five years in this program. However, I have yet to acquire the Finnish language skills.

Before coming to Koskelan koulu to do my MKT, I was quite worried and anxious whether I could teach the Finnish fourth graders only in English. I have had some experience in teaching in schools only where I had a common language with the students. Many of my friends had asked me "How can you teach everything only in English? Do they even understand?" To be honest, I was not sure what to answer and it sounded like almost impossible. And of course, I faced quite many challenges in terms of language barrier during the beginning of practice. Textbooks, materials, and

conversations between pupils, everything was in Finnish that I did not understand. I could only count on some of the English speaking talented pupils and the classroom teacher.

I cannot tell how surprised I am with these pupils in my class. After only 6 weeks in Koskela, so much have changed both for the pupils and me. Some of the pupils adapted quickly and started using English in the class, and they also helped other pupils translating the things being said. It took me a while to realise that they actually understand the lesson and learning is happening. This unique environment and hardship inspired me and I have gained so much more than general pedagogical development. I have made all of my teaching material in English and learned that it works fine. It is absolutely incredible to see how pupils can learn overcoming the language barrier.

Overall, I am very happy with the successful bits of my practice so far and I have much confidence using CLIL (Content and Language Integrated Learning) in the classroom more than ever. It is still hard to believe how well things went so far, I feel like that these pupils have betrayed my initial expectations in a very good way. Maybe it is all because of these pupils, maybe it is me, or maybe it is the classroom teacher's effort up till now. With the confidence they gave me, I look forward to working in Finland as a classroom teacher soon.

Ken Wakaume

2.2 Perusasteen luokat 1–6 Linnanmaa

Koulu muutoksessa

Kuluneen lukuvuoden aikana on valmistunut Oulun normaalikoulun uusi opetussuunnitelma. Yli kaksi vuotta kestänyt vaativa työrupeama saatiin päätökseen huhtikuussa ja uuden opetussuunnitelman mukainen opetus käynnistyy tulevana syksynä. Suunnitelma on nyt valmis ”paperilla”, mutta sen mukainen opetuksen käytännön uudistaminen vasta edessämme. Jotta onnistuisimme tässä työssä, tarvitsemme tulevina vuosina entistä tiiviimpää pedagogista yhteistyötä niin koulun opettajakunnan keskinäisessä työssä kuin myös oppilaiden huoltajien ja koulumme eri sidosryhmien kanssa. Myös oppilaita meidän tulee kuulla entistä tarkemmin.

Opetussuunnitelmauudistukseen liittyen olemme Linnanmaan alanorssissa siirtymässä entistä voimakkaammin yhteisopettajuuteen. Seuraavan kahden vuoden aikana mahdollistamme uusilla tilajärjestelyillä, opettajien uusilla sijoitteluilla koulumme neljään soluun sekä uusien opettajien rekrytoinneilla pari- ja tiimiopettajuuden toteutumisen koko koulussa. Vaikka tietyt pedagogisen toiminnan peruseriaatteen ovat kestäviä, vaatii uudistuva koulu myös joidenkin opettajan perinteisten toimintatapojen uudelleenarviointia. Tehtyjen tutkimusten pohjalta uskon vahvasti opettajuuteen, jossa arjen työtä tehdään yhdessä työparin ja muiden samanikäisten oppilaiden kanssa työskentelevien kollegoiden kanssa.

Koulussamme on aikaisemmilta vuosilta myös kokemusta erityisesti pariopettajuuden mukanaan tuomasta opettajien ammatillisesta inspiroitumisesta ja kehittämisestä. Tämä ei kuitenkaan merkitse erityisesti suomalaisen opettajuuteen perinteisesti liitetyn autonomisuuden so. ammatillisen itsemääräämisoikeuden romuttamista, päinvastoin. Yhteisopettajuus merkitsee opettajuuden jatkuvan kasvuprosessin mahdollistamista. Kyse on ihmisten välisestä vastuullisesta ja toisia kunnioittavasta vuorovaikutussuhteesta etsittäessä uusia, oppimista ja kasvua tukevia pedagogisen ajattelun ja -toiminnan muotoja. Viimekädessä tässä on siis kysymys oppilaan edusta. Koulun vallitsevan monimerkityksellisen toimintakulttuurin avaamisella ja sen tavoitteellisella kehittämisellä pyritään entistä laadukkaampaan opetukseen ja kasvatukseen.

Otimme kaksi vuotta sitten käyttöön oppilaiden liikuntavälitunnit. Siitä saadut kokemukset ovat olleet erinomaisia. Lasten liikunnalla on todettu olevan selviä yhteyksiä myös oppimiseen; liikuva lapsi kykenee oppimista edellyttävään pitkäjänteiseen

työskentelyyn. Liikunta on mieluinen oppiaine myös lasten itsensä mielestä. Äskettäin tehdyssä valinnaisaineekyselyssä tämä näkyi selvästi. Niinpä kaikki Norssin yksiköt ovatkin yhteistuumin hakeutuneet valtakunnalliseen Liikkuva koulu -verkostoon ja pyrkivät panostamaan tähän entistä enemmän myös tulevaisuudessa.

Suomi on lukemisen mallimaa. Tutkimusten mukaan lasten lukuharrastus on viime vuosina kuitenkin hiljalleen kääntynyt laskuun. Aivan kuten liikunnallakin, on myös lukemisella monenlaisia oppimista ja esimerkiksi eettistä kasvua ja moraalista mielikuvitusta edistäviä vaikutuksia. Nämä tutkimustulokset ja niihin liittyvä ymmärrys lukemisen tärkeydestä lasten kokemusmaailman rikastajana ovat todella isoja haasteita koulullemme. Tästä syystä olemme tänä keväänä aloittaneet myös koulukirjastomme kehittämisen suunnittelun kartoittamalla alan parhaita käytänteitä niin koti- kuin ulkomailtakin. Kirjastomme sijaitsee fyysisesti koulun sydämessä ja pyrimme muuntamaan sen houkuttelevaksi jännittävän lukemisen, älykkään keskustelun ja tehokkaan tiedonhaun ympäristöksi, jolla on entistä merkittävämpi rooli kaikessa opetuksessa.

Koulussamme on kuluneena lukuvuotena tapahtunut toki paljon muutakin kuin edellä esille ottamani asiat. Ne kuvaavat kuitenkin yleisemmin koulumme tulevaisuuteen tähtäävää, vaativaan tehtäväämme sitoutunutta ja toiveikasta henkeä ja ilmapiiriä. Tästä iso kiitos kuuluu osaavalle opettajakunnallemme, joka arjen kiireessä ja monenlaisen

paineen alla jaksaa yhä edelleen innostua ja tahtoa. Kiitän kaikkia oppilaidemme huoltajia ja aivan erityisesti Vanttuut-vanhempaintoimikuntaa hienosta yhteistyöstä. Suurimman kiitoksen ansaitsevat iloiset ja reippaat oppilaamme. On suurenmoista saada työskennellä teidän kaikkien kanssa tässä koulussa.

Toivotan kaikille hyvää ja virkistävää kesälomaa.

Hannu Juuso, KT

Perusasteen 1–6, apulaisrehtori

Vanhempaintoimikunta Vanttuut

Oulun normaalikoulun vanhempaintoimikunnan nimi on Vanttuut. Siihen kuuluu vapaaehtoisesti mukaan ilmoittautuneita vanhempia eri luokkasteilta. Ryhmän tavoitteena on koulun yhteishengen nosto sekä yhteistyön lisääminen vanhempien, oppilaiden ja koulun välillä. Yhteishengen parantamisella Vanttuut pyrkii lisäämään porukkaan kuuluminen tunnetta, tervehtimistä ja kunnioittamista, toisista huolehtimista ja turvallisuuden tunnetta sekä vähentämään kiusaamista.

Käytännön toimintana Vanttuut organisoii tapahtumia ja tarjoaa mahdollisuuksia osallistua yhteishenkeä tukevaan toimintaan sekä pyrkii maldaltamaan kynnystä tulla mukaan. Tuomalla mukaan huoltajien näkökulmaa Vanttuut auttaa myös koulun henkilökuntaa kouluun ja sen ympäristöön liittyvissä asioissa. Tämä tapahtuu esimerkiksi kommentoimalla tehtyjä tutkimuksia kuten oppilaille tehtävää hyvinvointikyselyä, jossa on hyvin mielenkiintoisia vastauksia lasten suusta.

Koulu on yksi lapsen elämän tärkeimmistä asioista. Lapset kokevat tärkeänä myös sen, että vanhemmat ovat kiinnostuneita kouluun liittyvistä asioista. Osallistumalla Vanttuut-toimintaan koululaisen vanhempi voi olla tiiviisti mukana kouluun liittyvissä asioissa ja samalla ehkä jättää lapselle loppuelämän ajan mukana kulkeutuvia muistoja yhteisestä tekemisestä. Kaikki Norssin alakoulun oppilaiden vanhemmat ovat tervetulleita mukaan omien kiinnostustensa ja voimavarojensa puitteissa.

Toteutettua toimintaa ajalla 26.1.2015–21.4.2016:

- Määriteltiin toimikunnalle nimi ja tavoite.
- Vanhempien kahvit 12.3.2015 (vapaata keskustelua, tempurata käytävällä, pullakahvit). Todettiin, että mainonnassa on kehittämisen varaa: Kutsu Wilmassa ei riitä.
- Avattiin Vanttuut-ryhmä Facebookiin sekä luotiin tili Twitteriin.
- Tiedotettiin Vanttuuiden toiminnasta omalla pöydällä Joulutori-koulupäivässä 21.11.2015. Mukana oli lisäksi lapasten askartelua ja Kevään tekijät-verkkokirjan esittelyä.

Katri Halla-aho (vas.) piti Norssin Perheillä Wilma-Infon ja esitteli lähialueen kesäaktiviteetteja. Johanna Heinonen (kesk.) ja Annukka Hulkkonen (oik.) junailivat koulun tiloissa tapahtuneen Aarreseikkailun. Kuva Jussi Keskinarkaus.

- Annettiin palautteena vanhempien mielipiteitä koskien oppilaiden hyvinvointikyselyn tuloksia ja ruokalan uudistamista.
- Norssin perheilta keväällä 20.4.2016 (Koodikoulu, Wilma-helpdesk, tietoisu lähiympäristössä järjestettävistä kesän aktiviteeteista, aarreseikkailu, tempuilla liikuntasalissa, pullakahvit). Valtava menestys! Paperinen kutsu kaikille oppilaille toimi paljon paremmin. Paikalla oli noin 80 lasta ja 40 aikuista.

Kokouksia pidettiin lukuvuonna 2015–2016: 13.10.2015, 10.11.2015, 20.1.2016, 23.2.2016, 22.3.2016, 6.4.2016 ja 16.5.2016.

Lukuvuonna 2015–2016 mukana olleet vanhemmat: Keskinarkaus Jussi (pj), Halla-Aho Katri, Heinonen Johanna, Hulkkonen Annukka, Saastamoinen Paula ja Salmijärvi Sanna (jää pois).

Jussi Keskinarkaus

Oppilaskuntatoiminta on demokratiataitojen harjoittelua käytännössä

”Perusopetuslain mukaan koululla tulee olla sen oppilaista muodostuva oppilaskunta. Oppilaskunnan ja sen toimielinten tehtävänä on edistää oppilaiden yhteistoimintaa, vaikutusmahdollisuuksia ja osallistumista. Se innostaa oppilaita esittämään näkemyksiään, toimimaan ja vaikuttamaan omiin ja yhteisiin asioihin. Oppilaskunta sekä koulun ja kunnan muut osallisuutta tukevat rakenteet ja toimintatavat tarjoavat tilaisuuksia harjoitella demokratiataitoja käytännössä.”

Elokuussa 2016 opiskellaan uuden opetussuunnitelman mukaisesti. Uudessa opetussuunnitelmassa todetaan, että yhteiskunnalliseen toimintaan osallistuminen on demokratian toimivuuden perusedellytys. Perusopetuksessa luodaan edellytykset oppilaiden kiinnostukselle kouluyhteisön ja yhteiskunnan asioita kohtaan.

Opetusohjelmaan tulee mukaan uusi alakoulu- ja yhteiskuntaoppi, vuosiluokilla 4–6. Yhteiskuntaopin opetuksen painopisteenä on perehtyminen yhteisölliseen elämään ja rakentavaan vuorovaikutukseen. Oppilaita rohkaistaan kuuntelemaan muita, ilmaisemaan mielipiteitään ja perustelevaan näkemyksiään sekä löytämään omat vahvuutensa. Oppilaat harjoittelevat päätöksentekoa ja vaikuttamisessa tarvittavia taitoja kouluyhteisössä sekä muiden lähiyhteisön toimijoiden kanssa. Keskeistä on yhteistoiminta, osallistuminen ja vaikuttaminen lähiyhteisössä. Oppilaiden arki harrastuksiin ja omat kokemukset sekä oma luokka, koulu ja oppilaskunta sekä muut lähiyhteisön toimijat ovat osallistumisen harjoittamisen kannalta erityisen tärkeitä.

Vaikuttamista ja toimintaa omassa koulussa ja verkostoissa

Perusasteen 1–6-luokkien oppilaskunnan hallitus valitaan koulussamme perinteisesti uuden lukuvuoden alussa. Elokuussa 2015 jokaisesta luokasta valittiin yksi varsinainen ja yksi varajäsen oppilaskunnan hallitukseen. Hallituksen puheenjohtajaksi valittiin viidesluokkalainen Luukas Ahola. Varapuheenjohtajana toimi nelosluokkalainen Ronja Heikkinen. Sihteereiksi valittiin Henna Anttila ja Mikko Saariniemi. Myös tiedottajana toiminut Aino Aikio hoiti sihteerin tehtäviä. Talouspäällikköinä olivat Erian Latif ja Emmi Mehtonen. Oppilaskunnan ohjaajana toimi Raija Kärkkäinen ja kevätlukukaudella myös Saija

Hänninen.

Lukuvuoden ensimmäisessä hallituksen kokouksessa kiitettiin puheenjohtajaa ja Cira Diaa, jotka olivat oma-aloitteisesti aloittaneet heti ensimmäisten koulupäivien aikana välitunneilla oppilaiden ideoiden keräämisen oppilaskuntatoimintaa ajatellen. Samassa kokouksessa pohdittiin myös koulun lukuvuositeeman, RAUHA KASVAA, tärkeyttä ja sitä, miten oppilaskunta voisi osallistua teeman kehittelyyn ja toteutukseen.

Oululaisen lapsi- ja nuorisovaikuttamisen mallin mukainen alueryhmätoiminta jatkui tuttuun tapaan. Alueryhmissä on edustus jokaisesta alueella toimivasta koulusta. Ryhmien toiminnasta ja ohjauksesta vastaavat alueen nuorisotyöntekijä sekä nuorisosiainkeskuksen osallisuusvalmentaja. Uusi hallitus nimesi POFiin, Pohjoisen Oulun Fiksuihin, eli Pöllönkankaan ja Kaijonharjun suuralueen lasten ja nuorten vaikuttajaryhmään koulumme edustajina Luukas Aholan, Cira Dian ja Elisabet Hopian. Kevätlukukaudella POFiin liittyivät myös Maiju Leskelä ja Elina Latif. POF-ryhmä kokoontui nuorisotalolla säännöllisin väliajoin ja teki aktiivista yhteistyötä esimerkiksi MLL:n Kuivasjärven osaston kanssa erilaisten tapahtumien järjestämisessä.

Tänäkin lukuvuonna kaikki koulumme oppilaat valmistelivat yhteistoiminnallisesti kahdeksatta Oulun kaupungin lasten ja nuorten kaupunkikokousta, joka pidettiin Kastellin monitoimitalolla 20.4.2016. Oulun kaikki alueelliset vaikuttajaryhmät toivat kokoukseen kouluissa kerätyt esityksensä käsiteltäviksi asioiksi. Koulumme oppilaat valmistelivat kehittämisehdotuksia luokissa ja välittivät eniten ääniä saaneet esitykset oppilaskuntamme hallitukselle. POFin valmistelevaa kokousta varten oppilailtamme tuli runsaasti erilaisia ideoita lasten ja nuorten asioiden kehittämiseksi.

Kaupunkikokouksessa käsiteltiin alueryhmistä tulleita määrärahaesityksiä, joihin oli varattu 5000 euroa sekä lausuntoesityksiä eli kannanottoja. Alueryhmistä koottu edustajisto äänesti toteutettavat esitykset. Näitä olivat esimerkiksi USB-latausasemien saaminen mobiililaitteille keskustan alueen kouluille sekä koripallokorin hankinta Kolehmaiselta kentältä. Lausuntoesityksistä valittiin muun muassa Wifi-yhteyksien parantaminen koko Oulussa nuorten käyttämissä julkisissa tiloissa sekä ilmaiset julkiset bussiyhteydet 7–17 -vuotiaille koulujen loma-aikoina. Edellä mainittuja esityksiä käsitellään

18. lokakuuta 2016 Nuorten vaikuttajapäivillä Oulun kaupungintalolla. Jälleen kerran kaupunkikokousta seurasi noin 450 eri-ikäisistä oppilaista ja kutsuviaista muodostunut yleisö. Kokouksen toisena puheenjohtajana toimi koulussamme jo alakouluikäisenä oppilaskunnan hallituksen edustajana toimimisen aloittanut norssimme lukiolainen Petteri Strömberg. Kaupunkikokouksen tapahtumiin ja siellä tehtyihin päätöksiin voi tutustua osoitteessa <http://www.ouka.fi/oulu/nuoret/kaupunkikokous>.

Suomen harjoittelukouluissa aktiivinen oppilaskuntatoiminta on perinne. Osallisuus ei ole itsestäänselvyys, vaan osallistumisessa tarvittavia taitoja on opetettava ja kehitettävä eri tavoin. Yhtenä tavoitteena on samalla pyrkiä kehittämään ja tutkimaan ilmiöitä, joilla herätetään oppilaiden kiinnostus oman koulun kehittämistä kohtaan. Harjoittelukoulujen kaikkien kouluasteiden oppilaskuntien vuosittainen tapaaminen on jo perinteeksi muodostunut verkostoitumismuotomme. Tänä lukuvuonna tapaaminen järjestettiin tammikuun 18.–19. päivinä Helsingin yliopiston harjoittelukouluissa normaaliylyseolla ja Viikissä. Päivien aikana oppilaat pohtivat ja vertailivat oppilaskuntatyön erilaisia muotoja. Oppilaat pääsivät myös muun muassa keilaamaan sekä tutustumaan merimaailma SEA LIFE:n vedenalaiseen maailmaan. Koulumme edustajina Helsingin oppilaskuntapäivillä olivat Luukas Ahola ja Senni Tolonen.

Senni Tolonen ja Luukas Ahola perinteisillä harjoittelukoulujen oppilas- ja opiskelijakuntapäivillä Helsingissä. Kuva Raija Kärkkäinen.

Kestävän kehityksen näkökulma on perinteisesti mukana koulumme oppilaskuntatoiminnassa. Oppilaskunnallemme ja Koti ja koulu -yhdistykselle myönnettiin Oulun alueen lähidemokratiatoimikunnan toimesta 200 euroa alueellista toimintarahaa kestävän kehityksen ja oppilaiden osallisuuden tukemiseen. Koulumme oppilaskunta järjesti onnenpyöräpisteen joulukauden avajaisissa hyvän tahdon torilla marraskuun 21. päivänä. Onnenpyörän tuotto päätettiin lahjoittaa turvapaikanhakijalapsille ja -nuorille.

Pohjois-Suomen Unesco-koulujen RAUHA KASVAA -teemaan liittyen oppilaskunnan hallitus tiedusteli eri luokkien oppilailta halukkuutta toimia koulussamme Unesco-oppilaina, jotka sitoutuvat erityisesti suunnittelemaan ja ideoimaan koulumme Unesco-toimintaa. Tehtävään ilmoittautuneet oppilaat pitivät yhteisiä kokouksia Koskelan ja yläkoulun sekä lukiolaisten vastaavien edustajien kanssa. Yhdessä oppilaskunnan hallituksen edustajien kanssa Unesco-oppilaat valmistelivat ulkoministerin erityisavustajana rauhanneuvotteluissa toimivan Pekka Haaviston vierailua. Monien luokkien oppilaat valmistivat koulun pääkäytävän seinille rauhankyyhkyjä, joihin he kirjoittivat rauhanrunoja. Lisäksi oppilaat saivat ehdottaa kysymyksiä Pekka Haavistolle. Oppilaskunnan hallitus kokosi kysymyksistä kokonaisuuden, jonka pohjalta Pekka Haavistoa haastateltiin koko koulun tilaisuudessa juhlasalissa joulukuun 7. päivänä. Vierailun aluksi Unesco-oppilaat ja oppilaskunnan hallituksen edustajat nauttivat lounasta Pekan kanssa samalla keskustellen kouluun, Unesco-toimintaan sekä vapaa-aikaan liittyvistä asioista. Moni oppilas sanoi päivän olleen jännittävä ja mielenkiintoinen.

Oppilaskuntamme toiminnassa on ollut usean vuoden ajan tärkeänä tehtävänä tiedottaa SPR:n nälkäpäivästä ja olla myös mukana järjestelyissä lippaiden kierrättämisessä koulussamme. Näin toimittiin myös kuluneena lukuvuotena syyskuussa. Vakiintunut käytäntö on myös toiveruokapäivien järjestäminen: tänä lukuvuonna se toteutui lapsenoikeuksien päivänä marraskuussa. Halloweenia juhlistettiin naamiaisasuilla.

Oman koulumme oppilaskuntatoiminnan kehittäelykohteena on edelleen norssivaltuuston ja -hallituksen toiminnan vakiinnuttaminen. Tänä lukuvuonna koulumme eri yksiköt olivat vuorollaan vastuussa kokousjärjestelyistä. Norssivaltuuston kokouksissa on käyty keskustelua ja ideoitu muun muassa Unesco-toimintaa. Myös uusi opetussuunnitelma sekä oppilaiden kuuleminen heitä koskevis- sa asioissa ovat olleet kokousten asialistoilla.

Osallistuessaan oppilaskuntatoimintaan sekä koulussa että sen ulkopuolella oppilailamme on ollut mahdollisuuksia oppia ilmaisemaan omia näkemyksiään rakentavasti. He ovat työskennelleet yhdessä ja saaneet tilaisuuksia harjoitella neuvottelemista, sovittelmista ja ristiriitojen ratkaisemista sekä asioiden kriittistä tarkastelua. Oppilaskunnan hallituksen kokouksissa ja erilaisissa verkostotapaamisissa oppilaita on kannustettu pohtimaan ehdotuksiaan eri osapuolten yhdenvertaisuuden ja tasa-arvon sekä oikeudenmukaisen kohtelun ja kestävän elämäntavan näkökulmista.

Perusasteen vuosiluokkien 0–6 oppilaskunta kiittää koko koulun väkeä, vanhempia ja muita yhteistyötahoja tämän lukuvuoden yhteistyöstä. Erityiskiitoksen oppilaskuntamme osoittaa amanu-
 enssi Anja Lindhille, joka on ollut oppilaskunnan ja hallituksen yhteistyökumppani koulumme oppilaskuntatoiminnan alusta saakka. Yhteistyössä Anjan kanssa oppilaskunta on järjestänyt lukuisia näytte-

lyitä ja monia muita toimintoja kirjastossa. Oppilaskunta toivottaa Anjalle onnellisia eläkevuosia!

Koulumme oppilaskunta toivottaa menestystä kaikille kuutosluokkalaisille tuleviin kouluvuosiin!

Raija Kärkkäinen

Vuosiluokkien 1–6 oppilaskunnan ohjaaja

Lähteet (haettu 26.4.2016):

- <<https://eperusteet.opintopolku.fi/#/fi/perusopetus/419550/tekstikappale/429108>>
- <<https://eperusteet.opintopolku.fi/#/fi/perusopetus/419550/tekstikappale/426528>>
- <<https://eperusteet.opintopolku.fi/#/fi/perusopetus/419550/sisallot/478972>>

STOP koulukiusaamiselle KiVa-koulussa Linnanmaalla

Linnanmaan alakoulussa ideoitin koulukiusaamisen vastainen projekti loka-marraskuussa 2015. Idea lähti liikkeelle siitä, kun musiikinopettaja Mervi Siren kertoi netissä julkaistusta Stop koulukiusaamiselle -nimisestä kappaleesta ja tanssin opetusvideosta. Hanna Pakarisen & kumppanien tekemä kappale olikin jo aiemmin ollut keskeisenä osana koulurauhanjulistustapahtumassa Kouvolassa 19.8.2015. MLL:n Kouvolan osasto oli ollut siellä yhtenä alkuperäisen hankkeen tukijana.

Lehtori Kirsti Karhumaa oli osallistunut Norssin Air Force -kerhoon syksyllä, ja näki jo mielessään koko koulun tanssimassa tätä mukaansatempaavaa ja koulukiusaamiseen rakentavasti kantaa ottavaa tanssia koulun viheriöllä multikopterin kuvatessa sitä ilmasta käsin. Liikunnan lehtori Auli Halme innostui välittömästi asiasta ja toteutti tanssin kaikkien luokkien kanssa liikuntatunneilla. Lehtori Heikki Kontturi tuli myös Air Forcelaisena kuvaamaan lopulliset otokset.

Kuvauspäiväksi sattui viimeinen lumeton marraskuun päivä, jolloin kaikki koulun oppilaat olivat tanssimassa vanhempiensa punaisissa villapaidoissa tai jouluisissa asuisaan koulun viheriöllä. Tuntui, että tässä kasvatetaan sitä oikeaa koulun yhteisöllistä henkeä, joka välittyi suurenmoisesti sekä kuvaushetkellä että valmiissa videossa, jonka-

editoi suunnittelija Heikki Mikkola.

Vanhemmat ja oppilaat olivat innostuneita katsellessaan videon julkistamista. Hymy oli herkässä kaikilla. Myöhemmin pieni otos lainattiin myös osaksi Koskelan Norssin joulujuhlaa, jossa näytelmän juoni eteni multikopterikuvauksien johdannoilla Linnanmaan ja Koskelan maisemissa.

Hyvä asia, mieleenpainuva toteutus! Meidän koulun KiVa-juttu!

Kirsti Karhumaa

INTO – Innovatiivinen ja taitava oppija mukaan HundrED - 100 Koulua -hankkeeseen

Suomalaista koulujärjestelmää on pidetty vuosikymmeniä yhtenä maailman parhaista. Viime aikoina oppimistuloksemme ovat kuitenkin olleet laskussa. HundrED - 100 Koulua -hankkeen tavoitteena on auttaa Suomea pysymään opetuksen mallimaana myös tulevaisuudessa. 100 Koulua -hankkeessa haastatellaan 100 kansainvälistä koulutusasiantuntijaa ja kerätään 100 koulua uudistavaa innovaatiota eri puolilta maailmaa. Hanke huipentuu sataan konkreettiseen kokeiluun, jotka toteutetaan suomalaisissa kouluissa lukuvuonna 2016–2017. (HundrED 17.4.2016: <https://hundred.fi/tietoa>)

Hankkeessa kertynyt oppi ja parhaat menetelmät annetaan lahjana kaikille maailman opettajille. 100 Koulua -hankkeesta syntyy verkkopalvelu, kirja, dokumenttielokuva sekä kansainvälisten seminaarien sarja. HundrED - 100 Koulua on osa Suomen itsenäisyyden satavuotisjuhluvuoden ohjelmaa vuonna 2017. Hankkeen toteuttaa SCOOL. (HundrED 17.4.2016: <https://hundred.fi/tietoa>)

Koulumme Into-projekti on yksi sadasta HundrED-hankkeeseen mukaan valitusta konkreettisesti kokeilusta. INTO-projektin tarkoituksena on kehittää innovatiivista ajattelua ja taitavaa oppimista tukevaa pedagogista toimintaa muokkaamalla

erityisesti koulun arviointikulttuuria hyödyntämällä nykYTEKNOLOGIAN tarjoamia mahdollisuuksia. Projekti pyrkii vastaamaan niihin haasteisiin, joita perusopetuksen uuteen opetussuunnitelmaan kirjatut periaatteet oppimiskäsityksestä ja laaja-alaisesta osaamisesta asettavat koulun toimintakulttuurille.

INTO-projekti toteutetaan Oulun normaalkoulun Linnanmaan 1–6 yksikössä lukuvuoden 2016–17 aikana. Projektin tavoitteena on kehittää teknologia-avusteista, keksivää, innovatiivista ja yhteisöllistä projektityöskentelyä käsityöopetuksessa niin perusopetuksen uutena itsenäisenä oppiaineena kuin osana laajempia monialaisia oppimiskokonaisuuksia. Projektissa hyödynnetään erilaisia teknologisia välineitä ja sähköisiä ympäristöjä kuten esimerkiksi mobiililaitteita, langattomia esitysjärjestelmiä, 3D-teknologiaa ja sähköisiä portfolioita. Niiden avulla opitaan oppilasta motivoivalla tavalla käsityöprosessissa tarvittavia tietoja ja kädentaitoja. Teknologiaa apuna käyttäen opetellaan myös suunnittelemaan, tunnistamaan, kielellistämään ja dokumentoimaan käsityöprosessia ja siinä tapahtuvia oppimisen eri vaiheita.

Jaana Anttonen

Linnanmaan alakoulun kuoro

Koulumme kuoro on kokoontunut viikoittain harjoittelemaan äänenmuodostusta ja 2–3-äänistä ohjelmistoa koulun juhliin, kirkkotapahtumiin, päivänavauksiin sekä eläköitymis- ja syntymäpäiväjuhliin ”yläkerran” väelle. Oppilaita on ollut kuorossa tänäkin vuonna kaikilta luokka-asteilta 1–6.

Kuoron pääesiintymiset koulutoiminnan ulkopuolella olivat Kaijonharjun kirjaston 30-vuotisjuhla sekä Oulun yliopiston ekumeeninen jouluhartaus Pyhän Luukkaan kappelissa. Molemmissa tilaisuuksissa kuoro otettiin sydämellisesti vastaan ja lapset saivat runsaasti kannustavaa ja kiittävää palautetta esiintymisien jälkeen. Pikkuenkelit ja 1.-luokkalainen solistipaimen Juho Pohjonen herkistivät myös läsnäolijoiden joulumieltä kappelissa.

Kuoron stipendit lahjoitetaan lukuvuosittain kuudesluokkalaisille kuorolaisille, jotka ovat uskollisesti olleet kuorossa useita vuosia, osoittaneet hyvää laulutaitea ja toimineet hyvin esimerkiksi pienemmille laulajille. Tänä vuonna stipendinsaajat

ovat 6a.-luokkalaiset Gabrina Slewa ja Kaisa Mäenpää.

Kuoro jatkaa taas syksyllä. Kaikki kuorolaiset ovat tervetulleita jatkamaan tulevia haasteita kohti ja uusia laulajia otetaan koelaulun kautta!

Kirsti Karhumaa

Leirikoulutoiminta alaluokilla Linnanmaan yksikössä

Syyslukukauden alussa kuudesluokkalaiset vaelasivat kahtena ryhmänä peräkkäisillä viikoilla Pallastunturilta Hettaan. Pallas-Yllästunturin kansallispuisto tarjosi huikat puitteet unohtumattomalle elämykselle. Mukana oli kaikkiaan 32 oppilasta, viisi vanhempaa ja opettajista Kaisa Marjamaa, Elisa Vanttilä ja Pekka Tokola. Pallashotellissa vietetyn ensimmäisen yön jälkeen tukipisteinä toimivat kolme tunturitupaa Nammala-, Hannu- ja Sioskurussa. Vaellus päättyi kuudenkymmenen kilometrin ja noin 180 000 askeleen jälkeen Ounasjärven rantaan ja Hetan matkailuhotelliin saunomaan ja päivälliselle. Paluubussissa oli väsynyt, mutta hienon uuden kokemuksen saanut onnellinen vaeltajaryhmä.

Viidesluokkaisten vuoro tuli syyskuun puolivälissä, jolloin lähes jokainen viidesluokkalainen taapersi Korouoman huiman rotkolaakson läpi. Tukikohtana yhden yön ylittäneen leirikoulun aikana toimi Lapio-salmen leirikeskus. Mukana oli 46 oppilasta, neljä vanhempaa ja Pekka Tokola.

Hiihtoloman jälkeen kolmasluokkaiset kansoittivat Virpiniemen leirikeskuksen hiihtoleirikoulun merkeissä. Kahden päivän mittaisen tapahtuman aikana liikuttiin lumella monin eri tavoin ja hankittiin ensimmäiset kokemukset ison ryhmän kanssa olemisesta yökunnissa ilman omia vanhempia. Melkoiselle osalle tämä oli ensimmäinen kerta tuollaisia kokemuksia. Tämä on tärkeä askel itsenäistymisen alkutaipaleilla. Matkassa oli 48 oppilasta ja Mervi Kempainen sekä Merja Kivelä.

Toukokuun lopussa neljäsluokkalaiset tutustuivat

vat Oulangan rotkolaaksoon, Kiutaköngkääseen ja Jyrävän putoukseen perinteisen kevätleirikoulun merkeissä. Tukikohtana toimi Oulangan tutkimusasema, jota nykyään kai pitäisi kutsua Thule-instituutiksi. Mukana oli kaikkiaan 48 oppilasta ja opettajista Laura Salmela, Raija Kärkkäinen, Maija Kallio ja Pekka Tokola.

Viimeisenä lukuvuoden leirikouluna oli kuudesluokkalaisten Lofoteille suuntautunut leirikoulu. Miltei joka ainut kuudesluokkalainen vietti näin vihonviimeisen alakoulun kouluviikkonsa Svolvaerissä aina sulan mutta myös aina hyisen kylmän Jäämeren ja Skandien vuoriston jylhiä maisemia ihailen. Tutuksi tulivat niin kilometriin nousevalle vuorelle kiipeäminen, juksaaminen kuin kanoottimelontakin. Rohkeuden mittaamiseen joutui kiipeilyseinällä, seikkailuradalla tolppahypyssä ja luolaseikkailussa. Mukana oli yhteensä 55 oppilasta ja 6 vanhempaa sekä opettajista Kaisa Marjamaa ja Pekka Tokola.

Leirikoulutoiminnan tarkoituksena on tehdä Pohjoiskalottialue tutuksi oppilaalle. Lukuvuoden aikana ohjelman kaikki tasot ovat toteutuneet. Kudenteen vuosiluokkaan saakka ehtineellä oppilaalla on ollut hyvä mahdollisuus osallistua kaikkiin maailmankuvaansa avartaneisiin leirikouluihin. Valmius lähteä yläkouluun ja kohti omaa aikuisuuttaan on hyvä.

Pekka Tokola

Koulukirjaston kuulumisia

Linnanmaan alakoulun rakastetun kirjastoamanuenssin, Anja Lindhin, siirryttyä viettämään hyvin ansaitsemiaan eläkepäiviä, on koulukirjasto ollut hieman hämillään. Kuka nyt pitää kirjastosta huolta ja miten lapset löytävät kirjojen ihmeelliseen maailmaan? Entä millainen on koulukirjaston rooli OPS-uudistuksen ja digitalisaation vaatimusten keskellä sekä osana koulumme muuttuvia oppimisympäristöjä? Näitä kysymyksiä on pohtimassa myös vuoden vaihteessa Norssilla aloittanut uusi suunnittelija Minna t Lam.

Muuttunut tilanne haastaa koulukirjastoa kehittämään modernina oppimisympäristönä ja etsimään erilaisia yhteistyön muotoja sujuvan toi-

mintakulttuurin löytämiseksi. Lasten lukuinnon herättäminen ja monilukutaidon vahvistaminen ovat kaikkien etu, joten koulukirjaston kehittämisenkin on yhteinen asia. Parhaimmillaan koulukirjasto on oppilaita, opiskelijoita ja opettajia palveleva oppimisen tila sekä viihtymisen paikka. Tämän tavoitteen saavuttamisessa koulun kirjastotyöryhmällä on tärkeä tehtävä, jonka lisäksi tukea haetaan muiltakin tahoilta.

Linnanmaan alakoulun kirjastossa on kevään aikana lanseerattu kirjastovälkät ja 6.-luokkalaisista valitut kirjastovirkailijat. Pareittain kahden viikon jaksoissa välitunneilla työskennelleet virkailijat (5–6:lta Veera Ronkainen ja Edith Väyrynen; 6a:lta

Aino Ahlholm, Pauliina Anttila, Tomi Hakanen, Kaisa Mäenpää, Matias Schroderus ja Gabrina Slewa; 6b:ltä Emmakreetta Kuusipalo, Emilia Ojala, Reeta Sääskilahti ja Nea Vähäkuopus) ovat osallistuneet innokkaasti kirjastonhoitoon ja keksineet omatoimisesti keinoja kirjaston elävöittämiseksi.

Huhtikuussa vietetyllä valtakunnallisella Lukuviikolla teimme puolestaan yhteistyötä Noora Hirvosen Oulun yliopistolla vetämän Lasten ja nuorten kirjastopalvelut -kurssin kanssa. Kurssin opiskelijat valmistelivat opettajien toiveiden mukaan tietyille luokille mm. kirjavinkkausta ystävyyden ja rauhan teemasta sekä valmistivat QR-koodeilla tehtäväradan Suomen tulevaan itsenäisyyden juhluvoiteen ja tiedonhakuun liittyen.

Kokemukset 6.-luokkalaisista kirjastoapulaisista ja ulkopuolisten kirjastoalan asiantuntijoiden hyödyntämisestä ovat olleet todella positiivisia. Seuraa-

vaksi tavoitteena on jatkaa kirjaston kalusteratkaisujen ja lainausjärjestelmän kehittämistä suuntaan, joka mahdollistaa kirjaston entistä omatoimisemman käytön ja joka tukee lukuharrastuksen ohella myös tiedonhaun oppimista. Oppilaita ja opettajia on tarkoitus osallistaa kirjaston suunnitteluun kyselyn ja muiden menetelmien avulla. Lisäksi yhteistyötä jatketaan Oulun kaupungin Kirjastoreitti-verkoston ja Kaijonharjun lähikirjastopalvelujen kanssa.

Lukeminen on hieno harrastus ja kirjaston sydäntä on lämmittänyt ne arvokkaat hetket, kun isommat oppilaat ovat lukeneet kirjastossa ääneen kirjoja kummioppilailleen. Koulussa perinteisesti aktiivinen kirjallisuusdiplomien suorittaminen on asia, johon halutaan myös jatkossa kannustaa.

Minna 't Lam

suunnittelija, oppimisympäristöt

Työmme kirjastovirkailijoina

Halusimme kirjastovirkailijoiksi, koska halusimme auttaa Minnaa ja tutustua kirjastovirkailijan tehtäviin. Opettajamme Erkki Pekkala arpoi meidät kirjastovirkailijan työstä kiinnostuneiden joukosta ja pääsimme tehtävään.

Kirjastovirkailijan työhön kuului esimerkiksi pikkuoppilaiden auttaminen kirjojen lainaamisessa, kirjojen järjestäminen paikoilleen ja kirjaston

yleissiisteydestä huolehtiminen.

Parasta kirjastovirkailijana olemisessa oli, kun saimme pitää satutunnin 1–2a -luokalle, Outi Tiaisen oppilaille. Oli muutenkin kiva kokeilla jotain uutta ja tutustua kirjastovirkailijan hommiin.

Gabrina Slewa & Kaisa Mäenpää, 6a

Kirjastovirkailijat Gabrina Slewa & Kaisa Mäenpää (6a-luokalta) pitämässä koulumme kirjastossa satutuntia 1–2a. luokan oppilaille. Kuva Minna 't Lam.

Koodaus tulee: valmiina - nyt!

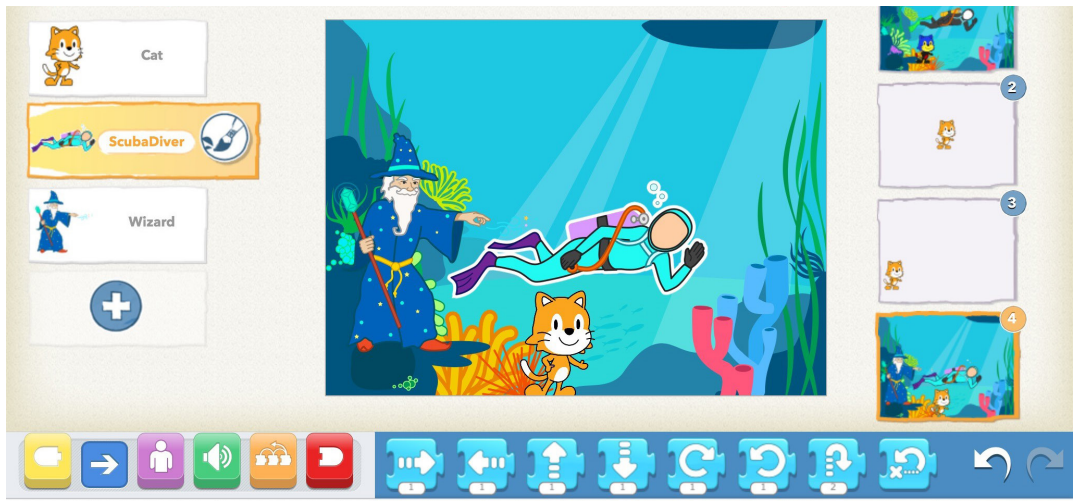
Oulun normaalikoulussa ollaan valmiita OPS 2016:n mukana tulevaan tavoitteeseen, jonka mukaan jokainen lapsi saa mahdollisuuden oppia ohjelmoinnillista ajattelua ja nykyisessä digitalisoituvassa ympäristössä selviytymistä jo peruskoulussa. Koulussamme ollaan jo useampana vuonna osallistuttu joidenkin opettajien kansainväliseen code of hour:iin eli koodaustuntiin, ja parina viime vuonna aktiiviset vantuulaiset ovat järjestäneet koodaustuntiovetusta alkuopetusluokissa. Viime syksynä myös kaikki ensimmäiset luokat pitivät toimintapäivän alkeiskoodauksesta.

Ohjelmointi tulee ensi syksynä osaksi suomalaisen peruskoulun opetussuunnitelmaa. Uudistus on ensimmäinen laatuaan, ja Suomi viitoittaa nyt muulle maailmalle tien. Opettajakunta valmistautuu haasteeseen uusin konstein: Koodiaapinen.fi on opettajien joukkoliike, jossa suomalaiset koodaukseen perehtyneet pedagogit perehdyttävät toisiaan ohjelmoinnin saloihin.

Oulun normaalikoulun opettaja Vuokko Kangas on ollut mukana kehittämässä Koodiaapinen.fi-palvelua, jonka kirjastossa on kerättyä materiaalia erilaisista ohjelmoinnillista ajattelua kehittävästä oppimisympäristöistä, peleistä, kirjoista, roboteista ja materiaaleista. Kirjastossa ovat myös kaikki tänä lukuvuonna vedettyjen MOOCien (Massive Open Online Course) materiaalit ja tehtävät, joiden avulla voi suorittaa eritasoisia peruskouluun soveltuvia koodauskursseja.

Lukuvuoden 2015–2016 aikana kaksi kertaa vedetyn Koodiaapinen-Moocin suoritti noin tuhat opettajaa. Kurssin aikana opettajat jakoivat toisilleen tuhansia erilaisia pedagogisia ideoita lasten ajattelun taitojen kehittämiseksi. Koodiaapisesta tehtiin myös pro gradu -tutkimuksia.

Vuokko Kangas

Koodaus on opintojen äiti

Uusia perinteitä – eli koodia, koodia ja koodia. Sehän tulee rymisten kouluhin 2016 syksyllä. Mutta Norssilta löytyy jo luokkia, joille homma on tuttua useammalta vuodelta.

Vuonna 2015 oli taas koodiäidin ja 2ab-luokan onni päästä hieromaan k(o)odin ja koulun yhteistyötä. Lämmittelimme koodia Ailan ja Aulin suopeassa ja hellässä huomassa. Kansainväliseen koodituntitapahtumaan eli #HourOfCode pääsimme mukaan jo toisena vuonna. Pikkuinen ja fiksu Oulu saatiin ainakin pisteeksi code.org -kartalle! Soisipa tällaista olevan enemmän Suomessa, ja paljon isommin rummutettuna julkkisten ja päättäjien voimin. Niin kuin tuolla merten toisella puolen jo tehdään: Obama, Gates, näyttelijät, mallit ja monet muut puhuvat teknologian, koodaamisen ja loogisen ajattelun tärkeydestä. Nimittäin se digitalisaatio ja innovaatiot syntyvät, kun hoksaa, uskaltaa ja osaa miettiä reiluja ja toimivia ratkaisuja. Koodaten. Ja Suomi lähtee uuteen nousuun ja pysyy Pisojen kärjessä.

2ab-luokalle pidimme kaksi erillistä koodituntia joulukuussa. Ryhmätyötä ja oppimista oli auttamassa kummiluokan oppilaat, nyt jo vitosella veivaavat apuopet – korvaamaton apu, jota soisi käytettävän monessa asiassa. Alkuun vilkaisimme tuoretta suomalaisen tyttökoodarin Linda Liukkaan Hello Ruby -kirjaa ja teimme pari loogista harjoitusta sen oppien mukaan.

Ja ja Tai.

Tai tai Ja.

Noillakin sanoilla on suurensuuri ero koodatessa, sillä kone, ohjelma ja robotti ottavat kaiken ohjeistuksen k-i-r-j-a-i-m-e-l-l-i-s-e-s-t-i.

Tällä kertaa meitä ohjelmoinnin peruskäsitteitä käytiin läpi code.org-opetusohjelmien Star Wars (Tähtien Sota) ja Minecraft-pelin hahmojen avulla. Opetuksessa ryhmätyö, uteliaisuus, rohkeus ja kaverien apu oli voimavaramme. Ja koodikoulun jatkoksi tehtiin joulun odotukseen ja lomille koodikalenterikin Pearltrees:iin: <<http://www.pearltrees.com/paulasaas/koodikalenteri-hourofcode/id15063803>>

Koodiäidillä, lapsilla, opeilla ja apuopeilla oli mukavaa 2015, toivottavasti saadaan potkaistua kooditapahtumia käyntiin entistä laajempina ensi vuonna! Luulen, että #Koodi2016-hankkeen ja opetusohjelmien myötä ensi joulukuksi tulee joulupukin konttiin entistä hienompia ohjelmia kotiin ja miksei ulkomaillekin vietäviksi.

P.S. Keväällä 2016 Norssin vanhempaintoimikunnan järjestämän Vanttuut-illan yhteydessä oli uudelleen mahdollisuus koodailla koko koululla. Apuna olivat opettajaopiskelijat ja mukana olikin melkein 50 koodaria huhtikuuisena iltana.

Paula Saastamoinen

2.3 Perusasteen luokat 7–9

Yläkoulun kansliasta

Lukuvuosi 2015–2016 on ollut opetussuunnitelmatyön sävyttämä aikakausi yläkoulunkin toiminnassa, mutta toki muutakin on tapahtunut. Koulun toimintaa ovat värittäneet monet arkisesta koulutyöstä poikkeavat mukavat tapahtumat ja tempaukset, ja menestystä on tullut erilaisissa kilpailuissa. Opettajat ja oppilaat ovat yhdessä toimineet aktiivisesti tapahtumien suunnittelussa ja verkostoissa koulun ulkopuolisten toimijoiden kanssa.

Opetussuunnitelmatyö

Kuluvan lukuvuoden kaikkein näkyvin ja myös työllistävin teema oli uuden opetussuunnitelman laatiminen. Se vaati etenkin syyslukukaudella suuria ponnistuksia ja paljon työtä. Vaikka yläkoulussa ainekohtaiset opetussuunnitelmat tulevatkin voimaan vasta vuoden kuluttua, ne laadittiin jo nyt valmiiksi ja hyväksyttiin johtokunnassa 26.4.2016. Yleinen osa tulee voimaan koko perusopetuksessa elokuussa 2016. Pieniä tarkennuksia tehdään vielä ensi lukuvuonna. Valinnaisten aineiden opetussuunnitelmat viimeistellään tänä lukuvuonna tehtyjen luonnosten pohjalta, ja suunnittelutyötä vaativat myös uuden opetussuunnitelman mukanaan tuomat monialaiset oppimiskokonaisuudet.

Opetussuunnitelmaprosessi on tähän mennessä kestänyt nelisen vuotta. Mukana ovat olleet paitsi opettajat ja koulun muu henkilöstö, myös oppilaat, heidän huoltajansa ja tärkeät sidosryhmät, kuten kasvatustieteellisen tiedekunnan henkilöstö. Työtä on tehty paljon ja tulosta on syntynyt, mutta maalissa ei vielä olla. Paperilla olevien suunnitelmien täytyy nyt muuttua käytännöksi, ja prosessi jatkuukin nyt käytännön toteutumisen arvioimisella ja siitä saatujen kokemusten jakamisella. Kiitän omasta puolestani kaikkia hyvin tehdystä työstä opetussuunnitelman eteen.

Työryhmien toimintaa

Monet koulun toiminnot ovat työryhmien vastuulla, ja ne ovat hoitaneet tehtäviään hyvin ja tuloksellisesti. KiVa Koulu -toiminta organisoitiin uudella tavalla täksi lukukaudeksi muodostamalla KiVa-tiimi. Tiimiin ovat kuuluneet lehtorit Terhi Ylöniemi, Riikka Kiiveri-Raappana ja Laura Lampinen. He ovat kehittäneet voimakkaasti KiVa Koulu -toimintaa, ja sillä on saavutettu myös hyviä tuloksia. Syksyllä järjes-

tettiin välituntitapahtuma, jossa tehtiin toimintaa tunnetuksi oppilaille.

UNESCO-toiminta on aina ollut tärkeä ja näkyvä osa normaalikoulun toimintaa. Kuluneena lukuvuonna UNESCO-tiimi on onnistunut luomaan poikkeuksellisen näkyvää ja aktiivista toimintaa oman teemansa ympärille. Kansanedustaja Pekka Haaviston vierailu koululla toi kansainvälisen tuulahduksen. Rauhan ja suvaitsevaisuuden viikko muine tapahtumineen oli kokonaisuudessa erittäin onnistunut.

Muutokset oppilashuoltotyön ympärillä ovat jatkuneet. Kuluvana vuonna on käynnistetty yläkoulun oman oppilashuoltoryhmän toimintaa uuden opiskelijahuoltolain mukaisesti, mutta työ on vielä kesken. Lakimuutosten, henkilöstövaihdosten ja normaalikoulun oman muutosprosessin asettamien haasteiden keskellä oppilashuoltohenkilöstö ja koko työyhteisö ovat kuitenkin tehneet joka päivä parhaansa oppilaiden opintojen etenemisen ja hyvinvoinnin puolesta. Uutta tietoa hyvinvoinnista antaa tänä vuonna käyttöön otettu Opetushallituksen Hyvinvointiprofiili-kysely, joka tehdään jatkossa säännöllisesti.

Monet muutkin työryhmät ja tiimit ovat kantaneet kortensa koulun kehoon onnistuneesti. Peruskoulutiimi on suunnitellut käytännön toimintaa, esimerkiksi keväisiä kielenkäyttötalkoita, joissa kiinnitettiin huomiota toisten kohtaamiseen ja kielenkäyttöön jokapäiväisissä tilanteissa. Lehtorit Merja Marjakangas, Helena Nissilä ja Raija Kärkkäinen ovat muodostaneet kolmen opettajan tiimin, joka on valmistellut ensimmäistä tasa-arvo- ja yhdenvertai-

suussuunnitelmaa koko normaalikoulun perusopetukselle.

TUKEMO-hanke päättyy

Oppimisympäristöä uudistaneen ja paljon uusia pedagogisia ajatuksia tuottanut TUKEMO-hanke päättyy kesäkuussa 2016. Projektipäällikkö Tytti Haapamäen hoidossa hanke eteni hyvin ja yllätyksittä. Ellei sitten yllätyksenä pidetä sitä, että kohtuullisen maltillisella rahamäärällä saatiin uudistettua TUKEMO-alue moderniksi opiskeluympäristöksi ja myös varustettua se uudenaikaisilla kalusteilla ja tietoteknisellä laitteistolla.

TUKEMOssa on vierailut runsaasti ulkomaalaisia ja kotimaisia ryhmiä. Oulunsalon Pitkäkankaan koululta vieraili suuri ryhmä opettajia etsimässä ideoita oman koulunsa modernisointiin. Ulkomaalaisten vieraiden huomiota ovat herättäneet kalusteet ja apuvälineet, joilla esimerkiksi oppilaiden keskittymistä voidaan parantaa. TUKEMO-hankkeen päätöstilaisuudessa 4.5.2016 POHTOssa pääpuhujana oli professori Kari Uusikylä, joka pohti koulun kehittämistä ja sen suuntaa. On jo nyt selvää, että TUKEMO:n ideat ja niistä saadut kokemukset ovat levinneet ympäri maailmaa ja auttavat myös koulun omassa kehittämistyössä jatkossa.

Menestystä kilpailuissa

Nuori Yrittäjyys ry:n Vuosi yrittäjänä -toiminta on ilahduttavasti vakiintunut osaksi normaalikoulun repertuaaria. Jo kolmatta vuotta peräkkäin toimintaan löytyi vapaaehtoisia osallistujia, ja ensi lukuvuodeksi on jatkoa luvassa. Toimintamalli on osoittautunut erinomaiseksi, koska sen avulla oppilaat saavat toteuttaa omia ideoitaan, toimia itse käytännössä ja hankkia kokemuksia käytännön yritystoiminnasta sopivassa, turvallisessa mittakaavassa aikuisten opastuksella. Yhdeksän luokan oppilas Lotta Kempainen voitti peruskoulusarjan valtakunnallisen kilpailun Kht Liefde -yrityksellään. Menestyksessä näkyy paitsi Lotan oma hieno työ myös vuosien aikana Vuosi yrittäjänä -toiminnasta saatu kokemus. Kiitos kuuluu kaikille niille, jotka ovat toimintaan vuosien varrella osallistuneet.

Muutakin menestystä on vuoden varrella saanut Norssille. Syksyllä yläkoulun poikien pesäpalloujoukkue toi koulujen välisen turnauksen kultamitalin rehtorin kansliaan, missä se roikkuu edelleenkin näkyvällä paikalla. Seitsemän luokan tyttöjen

joukkue voitti yläkoulujen aluesarjan Power Mover -tanssikilpailussa juhlateeman ympärille luodulla tanssiesityksellään. Menestys ja kilpaileminen eivät sinänsä ole koulun ydintehtäviä, mutta muun oppilaiden hyväksi tehtävän työn ohella on valtavan hienoa, että koulu pystyy tarjoamaan oppilaille tällaisia mahdollisuuksia ja elämyksiä.

Kansainvälistä tutkimus-, kokeilu- ja kehittämistoimintaa

Normaalikoulu on tarjonnut tänäkin lukuvuonna fasilitetteja ja mahdollisuuksia monenlaiselle ja -tasoiselle tutkimus-, kokeilu- ja kehittämistoiminnalle. Yläkoululla on tehty lukuisia seminaaritöitä ja useita opinnäytetöitä. Valtakunnallisesti joukko yläkoulun oppilaita on osallistunut UKK-instituutin organisoimaan LIITU-tutkimukseen, jossa kartoitetaan nuorten liikuntatottumuksia ja fyysistä aktiivisuutta. Osallistujat sekä kartuttavat tutkimustietoa että saavat myös itse henkilökohtaista palautetta aktiivisuudestaan.

Koulun kannalta kehittävää on myös kansainvälinen yhteistyö. Normaalikoululle on Oulun yliopiston Täydentävien opintojen keskuksen kanssa muodostunut kiinteä yhteistyösuhde Kaukoitään. Kuluvan lukuvuoden aikana koululla vieraili valtuuskuntia ainakin Kiinasta, Japanista, Thaimaasta, Mongoliasta ja Armeniasta. Isosta-Britanniasta vieraili kaksi ryhmää, ja norssilaiset tekivät Lontooseen myös vastavierailun BETT-messujen yhteydessä. Vaikka ulkomaalaiset vieraat tulevat Norssille oppiakseen meiltä, oppiminen on aina vastavuoroista. Voimme peilata oman toimintamme vahvuuksia ja kehittämiskohteita heidän avullaan. Yksi seikka, johon ulkomaalaiset vieraat kiinnittävät jatkuvasti huomiota, on opettajien ja oppilaiden välitön ja luottamuksellinen suhde. Se on suomalaisen koulun suuri vahvuus, johon emme aina itse osaa kiinnittää huomiota. Luottamus ei kuitenkaan ole itsestäänselvyys vaan suuri saavutus, jonka eteen kannattaa ponnistella joka päivä.

Kansainvälinen ulottuvuus on ollut tärkeä myös DIYLab-hankkeessa. Yhteistyössä Barcelonan yliopiston ja tsekkiläisen Charles Universityn kanssa on kehitetty pedagogiikkaa, jossa oppilaalla ei ole pelkästään oppimateriaalia kuluttava vaan aktiivinen ja materiaalia tuottava rooli. Pilottijaksot toteutettiin edellisen lukuvuoden puolella keväällä 2015, ja niistä saatuja kokemuksia on hyödynnetty kulvana lukuvuonna uusissa projekteissa. DIYLab-

hankkeessa on ollut mukana noin viidesosa yläkoulun opettajista.

Glokaalinorssi-hankkeen yhteydessä tehtiin yhteistyötä Isoon-Britanniaan. Yläkoulun ja lukion oppilaat ja opiskelijat vierailivat St. Mary Schoolissa Cambridgessa keväällä 2016. Oppilaat tekivät ennen vierailua verkkopohjaista yhteistyötä, ja vierailulla he osallistuivat koulun toimintaan noin viikon ajan. Vaikka oltiin Euroopassa eikä missään kaukomailla, ero katolisen tyttökoulun ja suomalaisen peruskoulun välillä yllätti monet. Kokemus oli erinomainen puolin ja toisin, ja yhteistyö St. Mary Schoolin kanssa jatkuu tulevaisuudessa.

Uusia avauksia

Vaikka koulu ulkoapäin katsottuna saattaa näyttää instituutiolta, jossa muutoksia tapahtuu vähän ja hitaasti, sisältäpäin katsottuna muutos on jatkuvaa ja tarpeellista. Uusi opetussuunnitelma painottaa seuraavia, jo aiemmin hyväksi havaittuja periaatteita oppimisen tukemisessa: oppimisen merkityksellisyyttä, kokonaisuuksien hahmottamista ja tulevaisuuden taitojen oppimista. Nämä eivät ole uusia ajatuksia, mutta nyt ne on nostettu opetussuunnitelmassa voimakkaammin esille kuin ehkä koskaan aiemmin.

Myös uusia aloitteita on vireillä. Perusopetuksen puolesta tehtiin keväällä 2016 Liikkuva koulu -hankkeeseen. Tavoitteena on kehittää toimintakulttuuria fyysistä aktiivisuutta tukevaksi ja ympäristöä viihtyisämmäksi. Vireillä on myös perinnehuone koulun yli 400-vuotisen historian kunnioittamiseksi ja esittelemiseksi. Suunnitteilla on myös luonnontieteiden varasto- ja opetustiloihin liittyvä kehittämisshanke, joka parantaa koulun varustusta ja toimintaympäristöä merkittävästi biologian, maantiedon, fysiikan ja kemian opetuksessa.

Tärkeä osa pedagogista kehittämistä on opettajien oman työn kehittäminen, joka ei ole sitoutunut mihinkään erilliseen hankkeeseen vaan on osa arkista aherrusta. Haluan kiittää aktiivisia ja innovatiivisia opettajia, jotka ovat kehittäneet ja löytäneet monia uusia pedagogisia innovaatioita kokeilemalla ennakkoluulottomasti uusia toimintatapoja.

Kiitän omasta puolestani kaikkia, jotka ovat olleet mukana yhteistyössä ja kehittämässä yläkoulun toimintaa. Toivon, että rakentava yhteistyö jatkuu tulevaisuudessakin.

Pasi Hieta

Perusopetuksen apulaisrehtori 7–9

Yläkoulun oppilaskunnan kuulumisia

Syksyllä 2015 oppilaskunnalle valittiin uusi hallitus, joka asetti tavoitteekseen aktiivisen toiminnan ja tiedottamisen oppilaskunnan jäsenille sekä koulun toimintaympäristön kehittämisen. Ideoita toimintaympäristön kehittämiseksi kerättiin glögitarjoilun lomassa ennen joulua sekä erillisenä kyselynä luokilta. Hallitus esitti POF:lle kaupunkikokoukseen koulun koripallokentän uusimista ja Kuivasjärven rannan parantamista, mutta nämä esitykset eivät valitettavasti saaneet tarpeeksi ääniä mennäkseen kaupungin päätäjille asti.

Taksvärkki

Toiseksi taksvärkkikohteeksi oppilaskunnan hallitus valitsi OYS:n lasten ja nuorten osaston 60, jossa hoidetaan kirurgisia potilaita. Yhteistuumin osastonhoitajan kanssa hallituksen jäsenet kävivät ostamassa leluja, kirjoja sekä PlayStation-pelejä osastolle.

Hallituksen jäsenet pääsivät vierailulle osastolle, jossa lastenkirurgi kertoi omasta työstään sekä näytti leikkaussalissa olevia laitteita.

Lisäksi oppilaskunnan hallitus luovutti Heikinharjun vastaanottokeskukseen leluja, talviurheiluvälineitä, kirjoja ja pelejä.

Oppilaskuntapäivät

Oppilaskuntapäivät järjestettiin tänä vuonna 18.–19.1.2016 Helsingissä. Oppilaskuntapäivien aikana eri norssien hallitukset esittelivät toimintaansa muille ja jakoivat ideoita tulevaisuutta ajatellen. Lisäksi Helsingin kaupungin luennoitsija kertoi nuorten vaikuttamismahdollisuuksista. Oppilaat pääsivät tutustumaan Sea Life -merimaailmaan sekä Helsingin yliopistokampukseen, jossa järjestettiin erilaisia työpajoja. Hallituksesta päiville osallistuivat Manta Sepälä ja Viivi Väänänen sekä ohjaaja Hanna Mansikka.

Norssinpäivä

Norssinpäivää vietettiin viimeisenä jaksonvaihtopäivänä. Päivän teemaksi oli valittu luokkahenki ja toisen huomioiminen. Oppilaskunnan hallituksen jäsenet olivat suunnitelleet pisteitä, joissa vaadittiin luokilta heittäytymistä ja esiintymistaitoja, hyvää yhteispeliä sekä rutkasti huumorimieltä. Pisteillä kisailtiin luokkina toisia luokkia vastaan, ja paras luokka pääsi Raxiin syömään. Parhaiten kisasta selviytyi 9B, joka voitti muutaman pisteen erolla toiseksi tulleen 9D-luokan. Paras luokkahenki -palkinnon sai 8D-luokka.

Yläkoulun oppilaskunnan hallituksen jäsenet lukuvoonna 2015–2016:

7A Viivi Väänänen

7B Atte Alatorvinen

7C Kasper Kettunen

7D Emilia Orava

8A Kerkko Konola

8B Kalle Seppälä (Max Karvo syksy 2015)

8C Kalle Kääriäinen

8D Manta Seppälä

9A Viivi Ronkainen

9B Tessa Telin

9C Jenna Salmela

9D Georges Slewa

Oulun normaalikoulun edustajat vaikuttajaryhmä POF:ssa (Pohjoisen alueen fikset):

Tessa Telin

Tuomas Hopia

Iida Salonurmi

Oppilaskunnan hallitus ja Hanna Mansikka, ohjaava opettaja

KiVa Koulu -toiminta yläkoulussa

KiVa Koulu -toiminta tähtää koulukiusaamisen vähentämiseen ja ennaltaehkäisemiseen. Luokanvalvojan pitämällä ETK-tunneilla hyödynnetään toimintaan tuotettua materiaalia ja oppilaat saavat tietoa ja vuorovaikutustaitoja luokan yhteistoimintaan, jossa kaikki otetaan ryhmään mukaan. Jos kiusaamista esiintyy, KiVa-tiimiläiset keskustelevat kiusaamistilanteista oppilaiden kanssa. Usein tilannetta myös seurataan muutamia viikkoja.

Syksy käynnistyi tapahtumalla, jossa katsottiin Elastisen ja Robinin kampanjavideo Vahva. Siinä he haastoivat kaikki kiusaamisen vastaiseen toimintaan kysymällä: ”Miten sinä ja kaverisi tekisitte tai olette tehneet koulustanne sellaisen, että kiusaamista ei hyväksytä?”

KiVa Koulu -tiimi järjesti myös Vaara-kollektiivin ja Kajaanin kaupunginteatterin kanssa yhteistyössä yläkoulun oppilaille näytelmän ”Tänään koulun jälkeen” keskiviikkona 16.3.

”Tänään koulun jälkeen on esitys lapsista, jotka vihaavat maanantaita. Tänään koulun jälkeen on esitys hiljaisista hyväksyjistä. Tänään koulun jälkeen on esitys aikuisista, joiden mielestä kiusaaminen kuuluu lapsuuteen. Tänään koulun jälkeen on esitys jätkistä, jotka tulevat tänään. Tänään koulun jälkeen on kurkkuun juuttunutta naurua, slapstickiä, sirkusta ja punkkia pakattuna matkalaukuun ja 45 minuuttiin.”

Koskettava ja erittäin intensiivinen esitys päättyi ohjaajan ja näyttelijöiden kanssa käytyyn keskusteluun koulukiusaamisesta ja näytelmän aiheuttamista tunteista.

KiVaa ja rentouttavaa kesälomaa!

Terveisin **Laura Lampinen, Riikka Kiiveri-Raapana ja Terhi Ylöniemi**

TUKEMO-hankkeen loppuvaiheita

TUKEMO, joustava oppimisympäristö oppilaan tuen mahdollistajana -hanke on ollut käynnissä vuodesta 2013 alkaen. Nyt hanke on jo loppusuoralla. Hankkeen alkuvaiheessa suunniteltiin ja toteutettiin yläkoululle uudenlainen, muunneltava ja viihtyisä opiskeluympäristö. Kuluneen lukuvuoden aikana tilaa on viimeistelty ja lisäksi on keskitytty uuden opetus suunnitelman suuntaisen toiminnan kehittelyyn.

Joulukuun 1. päivä järjestettiin koulullamme koulutustapahtuma otsikolla ”Inspiroiva iltapäivä muutoksesta”. Mukana oli joukko koulun opettajia ja Future Classroom Ambassador -ryhmä. Vierailivat asiantuntijat esittelivät omia hankkeitaan. Hämeenlinnan yhteiskoulun rehtori Arto Nykänen esitteli uutta kouluaan puheenvuorossa ”Pois pulpettiahdistuksesta”. Juha Paananen ja Heidi Räihä Jyväskylästä kertoivat KOPPI-hankkeesta, ”Kaikkiäällä oppii”. Lopuksi saimme kuulla ja nähdä, millainen on Solu

Machinesin orgaaninen tietokone, kun Kristoffer Lawson esitteli sen toimintaa meille.

Toukokuun 4. päivä vietettiin Pohtossa TUKEMO-hankkeen huipentumana keskusteluilta, jossa pääpuhujana oli professori Kari Uusikylä. Hän luennoi aiheesta ”Kouluopetusta pitää kehittää, mutta mihin suuntaan?” Osallistumaan kutsuttiin kasvatustieteiden tiedekunnan, Rovaniemen harjoittelukoulun ja Oulun normaalikoulun henkilökunnat sekä koulumme oppilaiden huoltajat.

TUKEMO-hanke on siis tuonut koulullemme paitsi konkreettisen tilauudistuksen myös keskustelunavauksia, monipuolisia näkökulmia kouluun fyysisenä, psyykkisenä ja sosiaalisena ympäristönä. Toivottavasti se on myös omalta osaltaan vahvistanut visioita siitä, millaista koulua haluamme jatkossa rakentaa ja kehittää.

Tytti Haapamäki

Vuosi yrittäjänä

Tänäkin vuonna normaalikoululla käynnistyi Vuosi Yrittäjänä -ohjelma. Kaksi yritystä perustettiin lukuvuoden alussa, toinen oli leipomoalan yritys Kakkukauppa suklaasydän NY ja toinen käsityöyritys Kht Liefde NY, joka keskittyi keppihevosiin ja niiden varusteisiin. Nuoret yrittäjät ovat vuoden aikana saaneet kokemusta yrityksen perustamisesta, markkinoinnista sekä tuotekehityksestä. Lisäksi oppia on karttunut asiakaspalvelutyöstä, ja oppilaat ovat saaneet rohkeutta tuoda esille omaa osaamistaan.

Lotta Kempvaisen ajatuksia NY-yrittäjyydestä: "Kuulin luokanvalvojaltani 8. luokan lopussa, että seuraavana lukuvuonna olisi mahdollisuus osallistua Nuori Yrittäjyys -ohjelmaan, jossa pääsisi kokeilemaan yrittäjyyttä ihan oikealla rahalla mutta ilman paineita menestymisestä ja yrityksen tuottoisuudesta. Silloin asia herätti mielenkiintoni, mutta en vielä innostunut asiasta.

Kun 9. luokka alkoi ja asia tuli uudelleen esille, päätin lähteä mukaan. Minun ei tarvinnut onneksi miettiä sen enempää, millaisen yrityksen perustan, sillä minulla oli jo hyvä pohja bisnekselle: keppihevokset! Olin tehnyt keppareita jo vuosia sekä myynytkin niitä ansaiten taskurahaa. Yrityksen rekisteröinti oli helppoa, eikä sen pyörittäminenäkään vaatinut juuri mitään.

Eipä aikaakaan, kun kuulin Oulun yliopistolla järjestettävästä semifinaalista, jonka kautta voisi päästä Helsinkiin finaaliin esittelemään keppareita. Semifinaalin messupöydällä kävi paljon kiinnostuneita ihmisiä, ja tuomarit olivat ihastuksissaan. Voitto oli ylivoimainen ja matka Helsinkiin taattu.

Huhtikuun 12. päivänä alkoi jo jännittää. Minun piti esitellä yritykseni, pitää puhe ja myydä tuotteita

tani Kampissa messupöydällä. Toisena finaalipäivänä tuomarit haastattelivat. Niinhän siinä sitten kävi, että kepparit valloittivat tuomarit myös Helsingissä. Kht Liefde on perusasteen vuoden 2016 paras NY-yritys.

Kun NY-ohjelma osaltani päättyy, aion ehdottomasti jatkaa toimintaani omana yrityksenä. Aion kehittää hevosia, tuoda markkinoille joitakin lisävarusteita ja saada ihmiset vakuuttumaan siitä, että keppihevokset eivät ole vain pikkutyttöjen leikkialuja."

Lotta Kempainen, NY-yrittäjä

Hanna Mansikka, ohjaava opettaja

Nuorten parlamentti

Nuorten parlamentti järjestetään joka toinen vuosi eduskunnassa. Tänä vuonna täysistunto kokoontui poikkeuksellisesti Pikkuparlamentissa, koska eduskuntatalo on remontissa. Kouluumme parlamentissa edustivat Daniel Agava ja Joel Tuohimaa. Kevään aikana pojat tutustuivat ajankoh- taisten aiheiden kautta yhteiskuntaan sekä siihen, miten nuoret voivat vaikuttaa ja osallistua. Oppilaat pureutuivat muun muassa eduskunnan toimintaan, demokratiaan sekä politiikkaan.

"Aamulla oli aikainen herätys. Matka ei kestänyt

kauaa, koska lensimme lentokoneella Helsinkiin. Saavuttuamme Helsinkiin matkustimme junalla Helsingin keskustaan, ja sieltä sitten kävelen Pikkuparlamentille. Yllätyimme siitä, kuinka ystävällisesti meidät otettiin vastaan ja kuinka kohteliasta henkilökunta oli. Meidät johdatettiin Pikkuparlamentin ala-aulaan, jossa saimme nimimerkit ja kassin, joka sisälsi kirjoitusvälineet, matkalaturin sekä päivän ohjelman ja materiaalin. Sieltä menimme aamiaiselle Pikkuparlamentin ravintolaan, jossa tarjottiin aamupala.

Pian lähdimme Sibelius-Akatemiassa pidettäviin harjoituksiin. Harjoituksissa meille näytettiin istumapaikat ja opastettiin äänestyspaneelin käyttö. Kerrottiin myös kaikki muu olennainen liittyen esimerkiksi puheenvuoroihin. Harjoitukset kestivät puoli tuntia, ja niiden jälkeen aloitettiin suoraan ajankohtaiskeskustelu nuorten hyvinvoinnista. Oppilasedustajat esittivät puheenvuoronsa järjestyksen mukaan eduskuntasalin edessä puhujakopin takana. Puheenvuorot kestivät 2 minuuttia. Aluepuheenvuorojen jälkeen esitettiin lisäpuhevuorot.

Pienen tauon jälkeen alkoi päivän päätapahtuma eli täysistunto. Täysistunnossa oli läsnä suurin osa ministereistä. Oppilasedustajat kysivät kysymyksiä ministereiltä, ja ministerit vastasivat parhaansa mukaan. Tunnelma täysistunnon aikana oli virallinen ja samaan aikaan hieman surrealistinen, koska maamme tärkeimmistä asioista päättävät ihmiset olivat suoraan nenämme edessä. Täysistunnon aikana myös äänestettiin kahdesti. Nuorten parlamentti äänesti tupakan kieltämistä koko maassa, ja esitys meni läpi. Toinen äänestys koski kesäloimien alkamisen siirtämistä juuri ennen juhannusta, ja tämäkin esitys meni läpi.

Täysistunnon lopuksi puhemies kutsui muodollisesti oppilasedustajat vastaanotolle Pikkuparlamentin ravintolaan. Sinne saapui myös kansanedustajia, joiden kanssa oppilaat keskustelivat ja saivat ottaa kuvia. Paikalle saapui myös osa ministereistä.

Otimme jonkin aikaa kuvia ministereiden ja kansanedustajien kanssa, minkä jälkeen tutustuimme Helsingin keskusta ja kävimme muun muassa Tuomiokirkolla.

Takana oli mahtava ja ainutlaatuinen reissu täynnä muistoja ja kuvia.”

Daniel Agava ja Joel Tuohimaa 9D

Hanna Mansikka, oppilaskunnan hallituksen ohjaaja

Cambridge 11.–15.4.2016

Opintoretkemme suuntautui Lontooseen ja Cambridgeen, jossa vierailimme St. Mary Schoolissa. Opintoretkelle osallistui 5 lukiolaista (Veera Niva, Teresa Heinonen, Eveliina Heikkala, Emma Hannuniemi ja Kaarin Hälinen) ja 5 yhdeksäsluokkalaista (Anna Sanmori, Aada Jounila, Liisa Kerola, Venla Koskelainen ja Suvi Sieppi). Lukiolaisille matka oli osa kansainvälisyyskursssia, ja yläkoululaisten matka toteutui Lokaalinorssi-hankkeen avulla.

Osallistujat tekivät valmistelemaa työtä jo syksystä 2015 alkaen. He myös kirjoittivat ja videokuvasivat Suomen kouluelämää, arkea ja juhlaa, joista koostettiin päivityksiä matkaa varten perustettuun Cambridge2016 -blogiin (<<http://cambridgeoulunnormaalikoulu.blogspot.fi>>). Blogin kautta myös englantilaiset koululaiset saivat jo etukäteen tietoa meistä ja tutustuivat tuleviin vierailijoihin. Muutama heistäkin teki päivitysvideon blogiimme.

Oppilailla oli mahdollisuus olla yhteydessä toisiinsa myös sähköpostin välityksellä, mutta tekniikka ja loma-aikojen erilaisuus tuottivat isoja ongelmia. Kohtaaminen koululla oli innostuneen jännittänyt, ja meidän oppilaat lähtivät suoraan omien ”buddiensa” kanssa viettämään englantilaista koulupäivää.

Olemme koonneet tähän tekstiin kiinnostavia huomioita koulunkäynnin erilaisuudesta ja oppimisympäristöjen ja toimintatapojen rikkaudesta.

Koulurakennus

Koulu oli katolilainen yksityinen tyttökoulu, jossa oli noin viisisataa oppilasta. Se sijaitsi useassa vanhasa tiilitalossa. Rakennukset olivat monikerroksisia ja jotenkin tosi englantilaisia. Sisältä koulu oli vanhanaikainen: rakennuksessa oli paljon koristeiluja ja portaat narisivat aika pahasti, mutta sehän kuuluu

Ennen lähtöämme takaisin kohti Suomea otimme iloisen ryhmäkuvan, jossa mukana myös yhteyshenkilömme tekstiilityön opettaja Maria Kakengi sekä oppilaidemme "buddiet"

vanhojen rakennusten tunnelmaan. Paikoin koulua oli kuitenkin uudistettukin, esimerkiksi uudessa tiedesiivessä.

Koulu oli sekä sisältä että ulkoa erittäin kaunis. Erityisesti koulun sisäpiha sekä kappelitila tekivät meihin vaikutuksen. Koulu oli sokkeloinen, ja käytäviä ja portaita meni ristiin rastiin. Rakennuksessa oppi kuitenkin suunnistamaan yllättävän äkkiä. Koulu oli mukavan oloinen, ja voisimme ihan hyvin itsekin käydä koulua samanlaisessa rakennuksessa.

Katolilaisuus

St. Mary School on katolilainen tyttökoulu. Jokaisessa luokassa oli seinälle kiinnitetty koristeellinen risti, jossa oli ristin lisäksi Jeesus symboloimassa syntien sovitusta. Uskonnollisia symboleja oli ripoteltu pitkin koulua, mutta ne eivät kuitenkaan hallinneet tilaa. Aula, jossa oppilaat rekisteröityivät, oli varustettu uskuntoon liittyvillä maalauksilla ja teksteillä. Saimme kuitenkin oppilailta sellaisen käsityksen, että katolilaisuus ei ole pääsyvaatimuksena kouluun. Osa oppilaista on luterilaisia, osa buddhalaisia ja osa edustaa muita Aasian uskontoja. Jokainen oppilas kuitenkin joutuu opiskelemaan katolilaisista uskontoa oppiaineena, joten jokainen on tietoinen katolilaisen uskonnon sisällöstä ja sen käytännöistä. Vaikka kaikki oppilaat eivät olekaan katolilaisia, he arvostavat koulun katolilaisia oppilaita ja henkilökuntaa ja kunnioittavat koulun arvoja.

Koulun käytänteet

Koulupäivät alkoivat kello 8.30 luokanvalvojan rekisteröinnillä, jolloin luokanvalvoja tarkisti jokaisen oppilaan läsnäolon henkilökohtaisesti tervehtimällä. Sama toistui klo 13.40 tunnin kestävän lounastunnin jälkeen. Oppitunnit kestivät 55 minuuttia, eikä koko koulupäivänä ollut kuin yksi 20 minuutin välitunti lounastunnin lisäksi. Muutoin oppilaat liikkivat jonoissa oppitunneilta toisille. Välituntivontaa ei ollut, ja koulupäivä päättyi klo 16.

Mikäli oppilailta sattui olemaan hyppytunteja, he tekivät töitä koulun kirjastossa. Vain lukiolaiset saivat poistua koulusta. Myös opettajat olivat veloitettuja viettämään koko päivän koulun tiloissa.

Koulu maksaa oppilaalle noin 20 000 euroa lukuvuodessa, minkä lisäksi oppilaat maksavat mahdollisesti ruokailusta ja asuntolassa asumisesta. Lukuvuosi jakaantuu kolmeen jaksoon, ja jokaisen jakson välissä on noin kolmen viikon loma. Mikäli oppilas on pois koulusta loma-aikojen ulkopuolella muun kuin sairauden takia, vanhemmat joutuvat maksamaan siitä sakkoa.

Kouluruokailu

Kouluruokailu Englannissa on osittain erilainen kuin Suomessa. Oppilaat muun muassa joutuvat itse

maksamaan noin kuuden euron hintaisen ateriansa koulussa. Kaikki oppilaat eivät syöneet kouluruokaa, vaan osa söi omia eväitään. Ruokala oli suurehko sali, johon kaikki oppilaat tulivat syömään ruokatauolla. Ruokasalissa oli kaksi linjastoa ja useita pitkiä ruokapöytiä. Ruokapöydät ja niihin integroidut tuolit olivat hetkessä taitettavissa kasaan korkeiksi torneiksi, jolloin sali muuttui juhlasaliksi. Viihtyvyyteen tai sisustukseen ei ollut kuitenkaan panostettu kovinkaan paljoa.

Ruokalassa tarjottu ruoka poikkesi melko paljon suomalaisesta kouluruoasta. Tarjolla oli useita vaihtoehtoja, ja esimerkiksi viimeisenä koulupäivänämme lounaana toimi fish & chips. Lämpimän ruoan lisäksi tarjolla oli myös salaatteja, useita jälkiruokia sekä hedelmiä – ja tuoreita mansikoita huhtikuussa! Kaiken kaikkiaan englantilainen kouluruokailu oli ihan positiivinen kokemus, mutta saamme olla Suomessa erittäin tyytyväisiä siihen, että kouluruokailu on maksuton.

Koulupuvut

Koulupuvut olivat kauniita ja mukavan oloisia, ja oppilaatkin näyttivät pitävän niistä. Koulupukuun kuului skottiruudullinen hame, puuvillainen valkoinen kauluspaita sekä vapaaehtoinen koulun collegepusero. Suurin osa käytti sukkahousuja hameiden kanssa. Oppilaat vaihtoivat paitojensa päälle jakun, kun siirryimme suureen kokoussaliin ja yhteiseen kokoontumiseen. He vaikuttivat melko tarkoilta pukujensa suhteen, ja kaikilla oli tietty pukukoodi. Jopa liikunnassa oli kaikilla samat vaatteet liikuntamuodon mukaan. Ainoastaan kengät olivat vapaa- valintaiset, mutta väri oli kuitenkin musta. Lukiolaiset saivat pukeutua omiin vaatteisiinsa.

Mielestämme koulupuvut olisivat Suomessakin hieno asia, sillä ne ehkäisisivät eriarvoisuutta ja koulukiusaamista. Asut olivat myös aika hienoja, ja kaupungilla liikkuesssa pystyi helposti havaitsemaan eri koulujen oppilaat koulupukujen perusteella.

Asuntolaelämä

Opiskelijoilla on mahdollisuus asua koulun asuntolassa, jos koulumatka on todella pitkä. Asuntola vaikutti toimivan muuten samoin kuin Suomessa, mutta huoneet olivat pääasiassa yhden hengen huoneita. Asuntolassa opiskelijoiden kanssa asuu muutama aikuinen, ja asuntolavalvoja saattaa olla myös joku opettajista. Aikuiset auttavat ja valvovat

asuntolan toimintaa ympärivuorokautisesti. Jopa alakouluikäisten oppilaiden perheet saattavat asua kokonaan eri maanosassa, ja oppilaat näkevät vanhempiaan vain muutaman kerran vuodessa.

Opetusryhmien koko

Tyttöjen opetusryhmät ryhmät olivat melko pieniä, 3–10 henkeä. Luokissa oli paljon pulpetteja, ja osa luokista oli myös aika suuria, mutta oppilaita oli vähän. Opettajat ottivat paljon kontaktia oppilaisiin tuntien aikana, ja oppilaat istuivat luokissa edessä.

Perusasteen opetusryhmien koot ovat myös melko pieniä verrattuna Suomeen. Jos oppilaalla on vaikeuksia jossain oppiaineessa, koulu pystyy järjestämään hänet kurssille, jossa on vähemmän oppilaita kuin normaaleilla kursseilla. Tällöin opettaja voi ottaa oppilaan paremmin huomioon.

Opetusmenetelmät ja koulunkäynti

Oppilaat tekivät paljon erilaisia projekteja, jotka vanhemmilla lähinnä tähtäsivät GCSE-tutkintoon. Tämä tutkinto suoritetaan viimeisen, 11. opiskeluvuoden aikana (vastaa suurin piirtein meidän yhdeksättä vuosiluokkaa). Projektit ovat tarkoin raamitettuja ja ohjeistettuja sekä erittäin pedanttisesti toteutettuja.

Kaikille oppilaille annetaan jokaista oppiainetta kohden tietyn värinen iso kansio. Oppilaat panevat kansioon tehtävät, vihot, oppikirjat ja kaikki tunnilla jaetut monistheet. Kansiota koristaa koulun logo, ja oppilaat pitävät niitä omissa kaapeissaan.

Matematiikassa opetus oli jaettu tasoryhmiin ja jokaisella ryhmällä oli omat tuntinsa ja tehtävänsä. Tasoja oli ilmeisesti kolme: alhainen / helppo, keskitaso ja korkein eli vaikein taso. Korkeimman tason matematiikan tunnilla käytiin läpi esimerkiksi binomiyhtälön ratkaisemista. Ensin opettaja selitti teorian, minkä jälkeen lähes koko tunti oli tehtävien tekemistä.

Uskonnon tunneilla oli aika erilaista kuin Suomessa. Tunnit olivat hyvin syventäviä ja täynnä erilaisia käsitteitä. Opettaja oli aika hauska. Yleensä tunnilla ei puhuttu paljon vaan tehtiin paljon muistiinpanoja, ja jos oli asiaa, piti nostaa käsi ja odottaa, että opettaja antoi luvan puhua. Kun tunti loppui, tytöt saivat luvan poistua. Yleensä tuli myös kotitehtäviä.

Historian tunneilla aiheisiin syvennyttiin paljon enemmän kuin meidän koulussa ja aiheita käytiin

erittäin tarkasti läpi. Kun aiheena oli toinen maailmansota, tunneilla käsiteltiin erittäin tarkasti muiden muassa Saksan suunnitelmia ja operaatioita sekä aikaa ennen toista maailmansotaa ja sotaan johtaneita tapahtumia. Tunnit olivat erittäin mielenkiintoisia, ja oli hienoa saada tietää kiinnostavasta

aiheesta tarkkaa ja syventävää tietoa.

Mielestämme matka oli onnistunut, ja hyödyllinen, ja saimme varsinaisen kielikylvyn keskelle kevättä!

Matkaterveisin **Laura Lampinen, Riikka Kiiveri-Raappana ja oppilaat**

Taiteen vuosi

Lukuvuosi 2015–2016 on kuvataiteen opetuksessa ollut toimelias vuosi täynnä monenlaisia projekteja. Uutena hienona asiana on ollut kuvataiteen kerhotoiminnan aloittaminen. Toive tuli suoraan seitsemäsluokkalaisilta, ja saimme siihen määrärahaa kahdeksaan kokoontumiskertaan. On ollut ilo auttaa ja ohjata innostuneita kerholaisia ja nähdä heidän löytävän uusia tuttavuuksia yli luokkarajojen.

Lukiolaisten kanssa olemme vierailleet taidemuseossa ja hakeneet taiteilijoiden teoksista innoitusta omaan työskentelyyn. Jenni Yppäriksen kolmiulotteisten maalausten pohjalta KU2-kurssilaiset toteuttivat omat merkittävät paikkansa upeiksi rakennelmiksi, jotka asetettiin esille vitriiniin. Samalla opimme konkreettisesti kolmiulotteisen ja kaksiulotteisen kuvanrakentamisen lainalaisuudet.

Yksi lukioryhmä sai poikkeuksellisen tilaisuuden osallistua taidemuseon uusien näyttelyiden (Skills ja Ihan tiloissa) lehdistötilaisuuteen, jossa taiteilijat itse olivat paikalla kertomassa teoksistaan ja taiteen tekemisestä. Oli kiinnostavaa kuulla taiteilijoiden työskentelystä ja heidän lähtökohdistaan taiteen tekemiseen.

Koulun seinille ja muille pinnoille on ilmaantunut muutamien lukiokurssien tuotoksina väliaikaisia ”reunahuomatuksia”, pieniä kuvallisia kannanottoja hahmojen, tekstien tai muiden kuvien muodossa. Satunnainen ohikulkija saattaakin huomata silmien katsovan häntä pylvään takaa tai ikkunassa seikkaillevan vuorikiipeilijän.

Eläinmuseo oli vierailukohteenamme 7A:n kanssa. Työstimme teemaa niin museossa kuin koulullakin lyijykynin ja pastelliliiduin. Uutena tuttavutena monille oli myös raapekartonki, joka osoittautui useille innostavaksi materiaaliksi toteuttaessamme siihen pelon aiheita.

Oma valvontaluokkani 7B teki laajan draamaa, videokuvausta ja muun muassa kuolinnaamioiden teon sisältävän projektin, jonka tuotoksin osallistuimme kansalliseen KiVa Koulun haasteeseen. Tällä kertaa voittoa ei tullut, mutta projekti oli tärkeä

ryhmähengelle uudessa luokassa. Alkusyksyn aurinkoisena iltana otimme osaa myös Oulun taiteiden yöhön, jonka aikana vierailimme taidemuseossa ja osallistuimme työpajoihin. Kaikkien suosikki oli ehdottomasti Karkkitehtuuria-työpaja, jossa rakennelmia luotiin syötävästä materiaalista. Osallistuimme myös koulun itsenäisyyspäiväjuhlan koristeluun luomalla saliin juhvalaistuksen oppilaiden suunnitteleminen lampujen avulla.

7C harjoitteli animaatioiden tekoa ja osallistui myös Valoa Oulu -festivaalin Robotus-yhteisötaideteoksen toteutukseen. Työskentely metallin parissa vaati kuulosuojainten lisäksi välillä verta, hikeä ja kyyneleitäkin, mutta lopputulos Kiikelissä oli vaikuttavan näköinen. Myös osa kahdeksaluokkalaisista osallistui teoksen tekemiseen.

Google for Education -projektin puitteissa 7D-luokka sai käyttöönsä Chromebookit neljännen jakson ajaksi. Allekirjoittanut ja Juha Wedman osallistuivat koulutukseen, ja suunnittelimme kuvataiteen ja biologian yhteistyöprojektin. Biologiassa teemana oli vesiekosysteemi, ja otimme sen aiheeksi myös kuvataiteen oppitunneille. Valmistimme itse pH-indikaattoripaperia punakaalella ja teimme kekeluja sekä maalauksenkin käyttäen maaliaineina esimerkiksi ruokasoodaa, teetä, sitruunaa ja maitoa. Lisäksi kaiversimme kipsiin jonkin vesieliön ja valoimme sen tinalla. Oppilaat kuvasivat teoksiaan Chromebookilla ja kirjoittivat oppimispäiväkirjaa. Kaikki kurssimateriaali ja tehtävät oli löydettävissä Classroomista, jossa olimme molemmat opettajina.

Alkuvuoden kovat yli kolmenkymmenen asteen pakkaset innoittivat meidät kokeilemaan myös jääveistosten tekoa 8A-luokan kanssa. Ryhmien tuotokset ripustettiin jalkapallokentän aitaan kaatoamaan luonnollisesti kevään edistyessä. Heidän kanssaan pohdimme myös vallan ilmenemistä yhteiskunnassa ja ihmisten keskinäistä vallan käyttöä kuvallisin keinoin.

Yläkoulun luokat ovat myös vierailleet taidemuseossa, ja tilkutaiteen menetelmät siirtyivät 8C-luokalla kollaasinomaisiin suurkaupunkeihin.

Yläluokkien oppilaat osallistuivat loppusyksystä Valoa Oulu -tapahtuman Robotus-yhteisötaideteoksen Kiikeliinsaaressa.

Kokeilimme myös stencil-maalausta vaneripohjalle sprayvärein, joka oli motivoiva tekniikka suurimmalle osalle oppilaista.

Saimme koulun ruokasaliin syksyllä uuden seinämaalauksen, kun 8D-luokan taitavat ja innokkaat oppilaat tarttuivat toimeen. Jokainen teki ehdotuksen seinämaalaukseksi, ja oppilaat äänestivät luokasta yhden toteutettavan teoksen. Viivi Uharin ehdotus toteutettiin useamman metrin kokoisena kovalevyllä. Paljon uutta opittavaa syntyi työskennellessä isolla porukalla saman maalauksen äärellä. Teos julkistettiin itsenäisyyspäivänä, ja bändikin soitti tuolloin ruokasalissa.

Valinnaisen valokuvauksen kurssilla oli jopa 18 oppilasta yhdeksänsiltä luokilta. Vierailimme heidän kanssaan Oulun taiteiden yössä tutustumassa laajaan näyttely- ja työpajatarjontaan. Saimme myös mahdollisuuden käydä kuvaamassa Ainolanpuiston

vanhassa rapumajassa, joka oli muutettu suureksi camera obscuraksi. Jokainen sai ottaa omia kuviaan kameran sisällä, kun taas toiset etsivät sillä aikaa liikkuvaa vettä pitkällä valotusajalla otettaviin kuviinsa puistossa.

Myös lukiolaisista löytyi innokkaita valokuvajia työpajakurssille. Heidän kanssaan perehdyimme perustekniikoiden lisäksi myös studiokuvaukseen, laserkaivertimen käyttöön valokuvissa ja stop motiion -videoiden tekoon.

Kevään lopussa löytyy kuviluokasta paljon teoksia ja projekteja kuten varmasti myös siivottavaa ja järjesteltävää kaiken toiminnan jäljiltä!

Laura Lampinen, kuvataiteen opettaja

3. Lukio

Sähköinen lukuvuosi

Koulu alkoi sähköisesti ainakin uusien lukiolaisten kosalta teholeirin merkeissä. Kolmen ensimmäisen koulupäivän aikana tutustuttiin omaan ryhmään, kouluun ja opettajiin sekä perehdyttiin opiskelutaitoihin ja iPadin käyttöön. Muiden lukiolaisten koulun aloitus oli paljon rauhallisempi.

Sähköä työntäyteiseen lukuvuoteen ovat tuoneet uusien opetussuunnitelmien laatiminen sekä valmistautuminen sähköisiin ylioppilaskokeisiin. Lukion opetussuunnitelman perusteet julkaistiin lokakuun loppupuolella. Muutokset lukion tuntijakoon ja opetussuunnitelman perusteisiin olivat ennakoitua pienempiä, ja useissa yhteyksissä puhuttiinkin opetussuunnitelman päivittämisestä. Oulun normaalikoulun lukio on yhdessä muiden normaalikoulujen lukioiden sekä aluehallintoviraston kanssa järjestänyt uuteen opetussuunnitelmaan liittyvää koulutusta.

Opetussuunnitelmatyön lähtölaukaus ammuttiin jo syyskuussa, kun koulun teso-päivän yhteydessä osa opettajista pohti koulun arvopohjaa ja toimintakulttuuria. Työ jatkui taksvärkkipäivänä lokakuussa ja teemaopintojen iltapäivänä joulukuussa. OPS-työryhmä on työskennellyt ahkerasti, ja aineryhmät ovat laatineet omat osuutensa perusteiden pohjalta kevään aikana. Opetussuunnitelma on laadittu Peda.net-ympäristöön, jossa sitä on ollut helppo muokata ja kommentoida. Toukokuun loppupuolella uuden opetussuunnitelman tulee olla valmis.

Sähköisiä ylioppilaskirjoituksia varten on valmistauduttu jo pitkään. Keväällä 2015 rakennettu Abitti-luokka on ollut koko lukuvuoden käytössä, ja monet opettajat ovat tarttuneet rohkeasti haasteeseen ja tehneet kurssi- tai osakokeita sähköisesti. Myös suuri joukko opetusharjoittelijoita on päässyt mukaan tutustumaan uuteen koeympäristöön. Lisäksi on opeteltu käyttämään muitakin sähköisiä koeympäristöjä.

Lukiosiiven alakäytävä sai viime syksynä uuden ilmeen. Käytävälle hankittiin uudet kalusteet ja kahviautomaatti. Toivottavasti nämä hankinnat ovat lisänneet lukiolaisten kouluviihtyvyyttä.

Syksyn ylioppilaskirjoitukset alkoivat syyskuun alussa perinteisesti kuuntelukokeilla, ja kokeet jatkuivat syyskuun loppupuolelle saakka. Joulukuun alussa vietetyssä ylioppilaskokouksessa valkolakin sai neljä uutta ylioppilasta.

Kevään ylioppilaskirjoitukset alkoivat helmi-

kuun 12. päivänä äidinkielen tekstitaidon kokeella, jota seurasivat kielten kuuntelukokeet. Kuunteluiden jälkeen vietettiin potkiaisia, jotka kakkosvuosikurssi suunnitteli. Penkkaripäivä oli mieleenpainuva, ja abigaalan ohjelma oli suunniteltu todella hyvällä maulla. Vanhojen tansseissa saimme ihailla kauniita pukuja ja sulavia tansseja. Kaikista näistä tapahtumista näkyi, että opiskelijat ja opettajat olivat valmistelleet ne vaivojaan säästämättä. Kevään lakkiaisjuhla on tätä kirjoittaessani vielä edessäpäin, ja ylioppilaskirjoitusten tuloksia odotellaan toukokuun puolivälin jälkeen.

Yhteistyö kasvatustieteiden tiedekunnan ja siellä erityisesti Oppimisen ja koulutusteknologian tutkimusyksikön kanssa on jatkunut. Kaksi fysiikan kurssin FY3-ryhmää on osallistunut SLAM- projektiin. (SLAM tulee sanoista Strategic regulation of learning through Learning Analytics and Mobile clouds for individual and collaborative learning success). Tutkimusta on tehty koulussa oppitunneilla, ja muutaman kerran ryhmät ovat työskennelleet yliopiston tiloissa. Jäämme mielenkiinnolla odottelemaan tutkimuksen tuloksia.

Me kaikki odotamme Norssiyötä, joka on tätä kirjoitettaessa vielä edessäpäin. Sen verran rehtori on kuullut huhuja, että ohjelmassa on stand up -komiikkaa ja Amazing Race -tyylinen rata. Opiskelijakunnan hallitus ohjaajineen on suunnitellut ohjelmaa jo pitkään, ja illasta tulee varmaan ikimuis-toinen. Opiskelijakunnan hallituksen toiminta on ollut muutoinkin tänä vuonna erittäin aktiivista, sillä hallitus on järjestänyt tempauksia ja ottanut kantaa

moniin asioihin.

Vuosi on ollut työntäyteinen. Opettajat ovat tehneet muiden tehtävien ohella rinnakkain sekä perusasteen että lukion opetussuunnitelmia. Myös sähköisiin kirjoituksiin on valmistauduttu. Nämä tehtävät on hoidettu todella mallikkaasti, ja kaikki opettajat ovat ansainneet suurkiitoksen. Erityisesti kuitenkin haluan kiittää opetusharjoittelun koordinaattoreita Sari Eskola ja Hellevi Kupilaa, jotka jät-

tävät tehtävän tämän lukuvuoden jälkeen. He ovat hoitaneet tehtävää pitkään ansiokkaasti ja ammattitaitoisesti.

Rentouttavaa kesälomaa kaikille!

Eija Kumpulainen

Lukion rehtori

Lukion opiskelijakunnan hallituksen toimintakatsaus

Kesäloman loputtua aivan liian nopeasti oli jälleen aika palata kouluun. Norssissa oli pitkästä aikaa kunnan hälinä, kun uudet lukiolaiset valtasivat käytävät. Hallituksen toiminta aloitettiin jokavuotiseen tapaan uusien lukiolaisten ryhmäytämällä. Ykköset viettivät johdollamme hauskan päivän, jossa leikittiin, pelattiin ja tutustuttiin. Pääsimme myös nauttimaan elokuun auringosta, joka mahdollisti leikkien pitämisen ulkona. Pitkän talven aikana aurinkoa tulisi vielä kaipaamaan.

Syksyn aikana hallitus järjesti lukiossa muutama teemapäivän, joihin osallistumisesta sai palkinnoksi herkkuja. Lisäksi näytimme halloweenina teemaan sopivia lyhytelokuvia auditoriossa ja tarjosimme ohessa popcornia. Tulevaisuuden varalle kysyimme myös koko opiskelijakunnalta ideoita teemapäiviin ja saimmekin hyviä ehdotuksia. Syksyn suurin saavutuksemme oli kuitenkin lukiossien alakerran kalusteudistus, jossa koko kerros sai uuden ilmeen värikkäiden sohvien ja tuolien myötä. Samalla kertaa lukioomme tuli myös paljon toivottu kahviautomaatti, jonka sisältö auttoi opiskelijoitamme selviämään pitkistä koulupäivistä.

Syksyn vaihtuessa talveksi oli myös aika vaihtaa hallituksemme kokoonpanoa. Pidimme kaikille hakijoille haastattelut, joissa he saivat kertoa, miksi he halusivat hallitukseemme. Valinta oli luonnollisesti vaikea, mutta äänestämisen jälkeen saimme uudet jäsenet valittua. Päätimme vuoden 2015 käymällä syömässä uuden hallituksen kanssa.

Tammikuussa uusi hallitus aloitti toimintansa. Ensimmäisessä kokouksessa päätettiin rooleista. Puheenjohtajaksi valittiin Juho Lahtinen ja varapuheenjohtajaksi Emma Ryhänen. Ossi Sutinen valittiin sihteeriksi ja Meeri Herajärvi rahastonhoitajaksi. Lopun hallituksesta muodostavat tapahtu-

mavastaavat Juho Kuusikko ja Kerttu Mustajärvi sekä tiedotusvastaavat Petteri Strömberg ja Hanna Ollikainen. Vuosi käynnistyi hyvin onnistuneella villapaitapäivällä, jossa hallitus tarjosi kaikille villapaitaa pitävälle suklaata. Vielä suuremmaksi hitiksi nousi jo perinteeksi muodostunut laskiaispullatarjoilu, jossa hallitus tarjosi itse tekemiään laskiaispullia kaikille lukiolaisille.

Hallitus jatkoi tapahtumien järjestämistä pääsiäisviikolla, jolloin järjestettiin Norssin ensimmäisen munajahti. Ympäri koulua piilotettujen kuvien löytäjälle tarjottiin herkullisia suklaamunia. Kuten arvata saattaa, kuvat löydettiin varsin nopeasti, ja kaikki saivat suut makeaksi.

Tätä kirjoittaessani hallitus valmistele kuumaisesti Norssiyötä. Toisin kuin viime vuonna päätimme jäädä koululle. Illasta on tulossa mahtava speaktaakeli, johon kuuluu koomikon vierailu, tv:stä tuttu Amazing Race ja hengailua koululla. Norssiyön jälkeen onkin hyvä jäädä kesälomalle ja nauttia auringosta. Opiskelu ja hallituksen toiminta jatkuu taas elokuussa. Nähdään silloin.

Juho Lahtinen, opiskelijakunnan pj.

TOMAS-hanke Oulun normaalikoulun lukiossa

Suomen normaalikoulujen yhteinen LUTO-hanke sai jatkoa TOMAS-hankkeena. Turun normaalikoulu säilyi hanketta koordinoivana kouluna. TOMAS-hankkeen tavoitteena on kehittää harjoittelukoulujen lukioissa digitaalisessa toimintaympäristössä tapahtuvaa yhteisöllistä, entistä vuorovaikutteisempaa yhdessä tekemisen ja oman osaamisen jakamisen kulttuuria. Hankkeessa kokeillaan uuden LOPSin teemaopintoja ja aihekokonaisuuksia. Myös arviointia uudistetaan ja kehitetään sähköisenä sekä formatiivisella oppimisen prosessia tukevalla tasol-

la että summatiivisella tuloksia arvioivalla tasolla. Opettajajohtoisen ja kontrolloivan arviointiin tilalle tuodaan monipuolisia arviointikäytäntöjä, joissa opiskelija on itse aktiivinen toimija.

Hankkeella on oma blogi osoitteessa tomashanke.net. Oulun normaalikoulun lukion ensimmäisistä kokeiluista raportoivat Eija Paasi (bi, ge), Markku Kuorilehto (ue, yh, hi) ja Tytti Haapamäki (kä, ku) hankkeen blogiin.

Merja Marjakangas ja Katja Leinonen

Virtaa ylioppilaskokeeseen ja lukio-opiskeluun

Ensi syksynä ylioppilaskokeet tehdään sähköisesti tieto- ja viestintätekniikkaa hyödyntäen fil osoifiassa, saksan kielessä ja maantieteessä. Sähköinen ylioppilaskoe laajentuu asteittain kattamaan kaikki ylioppilastutkintoon kuuluvat oppiaineet. Keväällä 2019 papereita ei enää käytetä minkään oppiaineen ylioppilaskoevastauksissa.

Lukiossamme on valmistauduttu sähköiseen ylioppilaskokeeseen jo parin vuoden ajan. Ylioppilastutkintolautakunta on ohjeistanut kouluja asioista, joita tulee huomioida, jotta sähköinen ylioppilaskoe saadaan toteutettua onnistuneesti. Sähköiseen kokeeseen tutustumista varten kouluumme on rakennettu erillinen Abitti-luokka. Tilassa on tehty

harjoitus- ja kurssikokeita samalla koejärjestelmällä, jolla varsinaiset sähköiset ylioppilaskirjoituksetkin tehdään.

Koulumme opettajia on koulutettu suunnittelemaan ja arvioimaan sähköisiä kokeita. Olemme varautuneet tilanteisiin, joissa jokin mahdollinen vika, kuten sähkökatko, saattaisi vaatia erityistoimia ylioppilaskokeen jatkamiseksi. Lukiossamme toteutettiin maaliskuussa 2016 ylioppilaskokeen katastrofiharjoitus, jossa testattiin toistakymmentä mahdollista vikatilannetta koetilanteessa ja sitä, miten ongelmat ratkaistaan. Syksyn 2016 ylioppilaskirjoitusten kenraaliharjoitus vietiin läpi keväällä täysin samoin järjestelyin kuin tulevan syksyn yliop-

pilaskirjoituksetkin toteutetaan.

Valmistautuminen sähköiseen ylioppilaskokeeseen koulussamme jatkuu. Abitti-luokan sijaan varsinaisia ylioppilaskokeita varten rakennetaan kullekin tutkintokerralle oma koetilansa. Tavoitteemme on, että sähköiset ylioppilaskokeet suoritetaan koulun laitteilla. Ennen ylioppilaskoetta kokeilaat saavat harjoitella ylioppilaskokeessa käytettäviä Linux-pohjaisia sovelluksia Abitti-luokassa pidettävissä harjoituksissa.

Lukion opetuksessa käytetään yhä enemmän sähköisiä opiskelun apuvälineitä. Kaikilla lukiolaisillamme on koulun heidän käyttöönsä hankkimat iPadit. Tavoitteena on lisätä sähköisten oppimateriaalien käyttöä yhä useammassa oppiaineissa. Lukion käyttöön on hankittu Peda.net-opiskeluympäristö, joka on laiteriippumaton eli sitä voi hyvin käyttää niin tietokoneella, iPadilla kuin älypuhelimellakin. Peda.net on laajalti käytössä oleva opiskeluympäristö Suomen oppilaitoksissa.

Peda.netissä voidaan opiskelussa ja opetuksessa hyödyntää kustantajien tuottamia sähköisiä oppimateriaaleja. Opettajat voivat luoda itsekin Peda.netiin omia kurssejaan ja hyödyntää siten itse laati-

maansa oppimateriaalia. Peda.netiä on mahdollista käyttää yhdessä oppitunneilla. Opiskelija voi myös omana aikanaan suorittaa opettajan Peda.netiin laatimia tehtäviä ja palauttaa ne arvioitavaksi sekä kommentoida myös toisten opiskelijoiden töitä. Myös ryhmässä opiskelu on mahdollista Peda.netissä.

Koulumme opettajat ovat laatineet Peda.net-opiskeluympäristöön lukuvuoden 2015–2016 aikana lukion uuden opetussuunnitelman. Lukion sivut ja opetussuunnitelma ovat Peda.netissä kaikkien nähtävillä. Varsinainen opiskelu Peda.netissä tapahtuu käyttäjätunnuksin, joten sinne laaditut oppimateriaalit ja tuotokset ovat vain opettajan, opiskelijoiden ja opetusharjoittelijoiden tarkasteltavissa. Opettajia on koulutettu Peda.netin käyttöön kevään aikana, ja varsinainen opetus- ja opiskelukäyttö alkaa syksyllä 2016.

Jari Honkanen

Lukion vararehtori

Ranskalainen viikko

Kun Euroopan parlamentti kokoontuu joka kuukausi yhdeksi viikoksi Strasburgissa, on viikon kesto noin neljä ja puoli päivää eli kyseessä on ”ranskalainen viikko”. Kun Poitiers kutsuu Oulun norssilaisia, on viikon työaika 24/7, tällä kertaa vieläpä hiihtolomalla. Luvassa on työtä vuorotta ja sukellus keskelle ranskalaisuutta höystettynä monen eurooppalaisen maan mausteilla.

Lycée Pilote Innovant International järjesti kymmenentenä peräkkäisenä vuotena kansainvälisyysviikon, jonka ohjelma oli tänä vuonna pitkälti opiskelijoiden suunnittelema. Viikolle osallistui opiskelijadelegaatioita opettajineen Euroopan eri maista: Saksasta, Unkarista, Espanjasta, Romaniasta, Italiasta, Venäjältä, Ruotsista ja tietenkin Suomesta. Oulun norssista matkaan lähti kuusi lukiolaista, kaksi 9. luokan oppilasta ja kaksi opettajaa. Perhemajoitus takasi sen, että jokainen pääsi harjoittelemaan suullista kielitaitoaan ja tutustui siihen, miten tavalliset perheet elävät ja mitä he syövät.

Lensimme Pariisiin ja siirryimme bussilla Montparnassen rautatieasemalle, jossa jouduimme odottelemaan junaan muutaman tunnin. Parin tunnin matkan jälkeen saavuimme illansuussa Poitiers'hen,

jossa osa isäntäperheistä jo odotteli asemalaiturilla valmiina kantamaan matkalaukut asemalle ja autoihin. Ranskalaisten vanhempien puheesta saimme toin tuskin selvää, sillä ranskan kieli tunki vahvasti englannista läpi. Sitten koteihin tutustumaan! Ja aamulla kouluun kello kahdeksaksi, kuten joka aamu lauantaita myöten.

Futuristinen koulurakennus vieressä sijaitsevina tähtitorneineen kätkee sisälleen monenlaisia mielenkiintoisia tilaratkaisuja. Yllättävä havainto oli, että tupakointi on koulussakin enemmän kuin maan tapa. Oppitunnit päättyvät puoli kuuden maissa, mutta päivään kuuluu myös vapaata oleskelua ja seurustelua. LP2i on haluttu koulu, jonne opiskelijat valitaan haastattelujen perusteella. Hakijoita on aina monta kertaa enemmän kuin sisäänotto on. Tähän julkiseen kouluun tullaan pitkienkin matkojen vuoksi, joten sen yhteydessä on asuntola, jossa asuville koulu järjestää myös kaikki päivän ateriat.

Olimme paikalla päivää ennen virallisen ohjelman alkua, koska valitsimme edullisimmat lennot, joten ensimmäinen päivä kului isäntien ja opettajien ohjauksessa. Aune oli ystävänsä kautta järjestänyt meille tapaamisen kaupungissa asuvan

Norssin opiskelijat esittelivät Suomea ja Oulua oman esittelypöytänsä ääressä.

suomalaisen, ranskan opettajaksi auskultoineen naisen kanssa. Hän kertoi meille, millaista on elää perhe-elämää Ranskassa, ja esitteli kaupungin keskustaa. Viikon ohjelmaan kuului oppituntien lisäksi lento- ja käsipallo-ottelun seuraamista, konsertteja, tanssiaiset, talent-kisa, projektipäivä kansainvälisissä ryhmissä ja päivä Futuroscopessa, joka on koulun vieressä sijaitseva huvipuistoalue.

Lauantaina koulussa pidettiin avoimien ovien päivä, jonka aikana vanhemmat, sisarukset ja kouluun pyrkivät perheineen pääsivät tutustumaan kouluun opiskelijat oppinaan. Päivän aikana luokissa esiteltiin vuoden aikana toteutettuja projekteja ja erilaisia kursseja, joista minulle jäivät mieleen erityisesti roolipelikurssi, tasa-arvoprojekti sekä moniaineinen pyöräilykurssi. Jokaisella maalla oli käytössään esittelystandit ja -pöydät. Meitä suomalaisia kiitettiin erityisesti siitä, että opiskelijamme käyttäytyivät kohteliaasti, puhuivat hyvää englantia ja esittelivät innokkaasti omaa kotipaikkaansa. Moni ranskalainen pysähtyi juttelemaan ja kyselemään lisää Suomesta.

Sunnuntai oli pyhitetty perheiden järjestämälle ohjelmalle ja syystäkin, sillä kaikki kaupat ja lähes kaikki ravintolat olivat kiinni. Maanantaiaamuna kaikilla oli junaan noustessaan mukanaan perheiden pakkaamat isot eväskassit. Tuliaisiakin isännät olivat

laittaneet mukaan, erälle jopa design-kaupasta ostetun ruokailuastiaston. Matkan aikana solmittiin ystävyyssuhteita, ja muutama ranskalainen opiskelija on aikeissa tulla kesällä Suomeen.

Mukana matkalla olivat Jenna Juntunen 2015A, Annika Kainuharju 2015C, Annastiina Leinonen 2015B, Anni Paakkari 2015A, Johanna Paakkari 2015B, Iina Pelttari 2015A, Jenna Salmela 9C ja Tina Yang 9C sekä opettajat Aune Lassila ja Katrimaija Lehtinen-Itälä.

Katrimaija Lehtinen-Itälä

Antiikkikurssi siirtyy historiaan

Oulun norssin lukioon on kuulunut 2000-luvulla aivan olennaisena osana ja imagotekijänä soveltava kurssi nimeltä Antiikkikurssi. Siihen liittynyt opintomatka on suunnattu vuorovuosina Ateenaan ja Roomaan. Tänä keväänä vielä kaksi ryhmää suuntaa Ateenaan, ja se on sitten siinä. Kurssi on ollut erittäin suosittu, ja olemme johdatelleet antiikin ihmeisiin peräti 23 opiskelijaryhmää ja liki 550 lukiolaista. Saattaapa olla Suomen ennätys!

Antiikkikurssi sai alkunsa oikeastaan jo vuonna 1991, jolloin allekirjoittaneista Matti Ojakoski niin sanotulla sapatilulukukaudella ollessaan järjesti lehtori Antero Tenhusen kanssa sapatillkollegoilleen opintomatkan Ateenaan. Koko viikoksi oppaaksemme suostunut Suomen Ateenan-instituutin silloinen johtaja professori Jaakko Frösen teki meihin kaikkiin suuren vaikutukseen antiikkitietämyksellään ja loistavalla esiintymistaidollaan. Myöhemmin sapatilla tuli tutuksi Helsingin ykkösnorssin latinan opettaja Matti Oja, joka kertoi tehneensä opiskelijoidensa kanssa onnistuneita opintomatkvoja Roomaan. Hän myös esitteli auliisti matkaohjelmaansa. Sekä Frösen että Oja kannustivat kovasti järjestämään opintomatkvoja lukiolaisille. Ennen kuin sinne asti päästiin, piti vielä käydä opiskelemissa paikkoja ihan erikseen sekä Ateenassa että Roomassa, molemmissa kaksi kertaa. Rooman Villa Lantessa vierähti toisella kertaa yli kolme viikkoa!

Ensimmäinen antiikkikurssimme pito tapahtui ilman opintomatkaa, mutta pian kävi selväksi, ettei sellainen toimi. Niinpä 2003 rakensimme rohkeasti antiikkikurssin yhteyteen opintomatkan Roomaan. Ällistyksemme oli suuri, kun kurssille ilmoittautui peräti 40 lukiolaista! Ei muuta kuin seikkailumielellä kohti Roomaa! Teimme jo silloin kurssin vetämisessä monia erilaisia kokeiluluonteisia virityksiä – toimivat jutut otimme käyttöön, huonot hylkäsimme. Esimerkiksi 40 lukiolaista ja kaksi hotellia eri puolella kaupunkia oli kokemus, joka ei ollut toimiva Rooman kaltaisessa suurkaupungissa.

Kun saimme formaattimme kuntoon, jaoimme sitä muiden norssien tutuille kollegoille (Markus Jarviselle, Kari Pöntiselle ja Lauri Piilolalle) ja vedimme heidät mukaan toimintaan. Niin sai vuonna 2006 alkunsa antiikkikurssien mittava yhteistyö Oulun, Turun, Jyväskylän ja Tampereen norssien välillä. Siitä lähtien olemme olleet yhtä aikaa liikkeellä ja järjestäneet yhteistä ohjelmaa ja tehneet yhteisiä bussimatkoja Delfoihin, Peloponnesokselle ja Osti-

aan sekä laivamatkoja Aiginan saarelle. Muutenkin formaattimme on herättänyt laajalti kiinnostusta, ja olemme jakaneet sitä kaikille halukkaille opettajille ja tietysti opetusharjoittelijoille, joita on ollut mukana ainakin jostakin norssista joka kursilla vuodesta 2006 alkaen.

Olemme alusta alkaen pyrkineet laaja-alaiseen opetukseen, jossa eri alojen tietämys on pantu palvelemaan ”ilmiötä” – antiikkia. Omien aineidemme (historia-aineet, yhteiskunnalliset aineet, uskonto, psykologia ja filosofia) lisäksi pyysimme kuusi vuotta sitten mukaan biologian ja maantieteen edustajiksi koulumme näiden aineiden opettajat Eija Paasin ja Esko Kempvaisen, ja niin kaikki vanhat kohteet saivat aivan uusia ulottuvuuksia heidän innostuneesta ja asiantuntevasta opetuksestaan. Kiitokset teille, Eija ja Esko! Mielestämme olemme teidän kanssanne pystyneet vastaamaan haasteeseen, joka uudessa Lukion opetussuunnitelman perusteissa 2015 (sic!) sivulla 34 ilmaistaan näin: *Lukioaikana opiskelija saa monipuolisia kokemuksia uuden tiedon ja osaamisen rakentamisesta myös oppiainerajat ylittäen.*

Matkamme ovat saaneet aina koulun rehtoreiden hyväksymisen, mistä kiitos kaikille teille, sillä tukenne on ollut tärkeä. Korvaamatonta apua olemme saaneet joka reissulle mukaan lähteneiltä opettajilta ja muun henkilökunnan edustajilta, joita on kursseille osallistunut vuosien mittaan reilut 20. Kiitos myös teille kaikille.

Jättikiitokset teille kaikille 550 oppilaalle, sillä te olette olleet näiden kurssien sankareita – ilman teitä ei kurssija olisi ollutkaan! Jokainen teistä on tutustunut syvällisesti johonkin tiettyyn antiikin kohteeseen, laatinut siitä esittelyn matkaoppaaseen ja esittänyt sen muille paikan päällä. Jokainen on osallistunut antiikkiaiheisten näytelmien esittämiseen muiden norssien opiskelijoiden kanssa Muusain kukkulalla, Epidauroksen teatterissa, Gianicolo-kukulalla tai joskus jossain muussakin paikassa. Jokainen on joutunut tallustelemaan niin helteessä kuin sateessa allekirjoittaneiden perässä viikon ympäri Ateenaa ja Roomaa ja niiden lähiseutuja. Jokainen on joutunut kuuntelemaan tuntikausia puujalkavitsein höystettyjä antiikkijuttuja, joita kahdelta asiaan höyrähtäneeltä äijältä on tullut kuin tahnaa putkiloista. Samoin Eskon ja Eijan lukemattomat botaniikan tietoiskut ovat varmaan olleet mielikuvitusta stimuloivia kokemuksia. Näitä juttuja ei voi katsoa iPadista! Olemme olleet teihin tyytyväisiä – ja on

KP ja MOJ ovat säännöllisesti käyneet testaamassa juttujensa paikkansapitävyyden Totuuden suulla Roomassa. Sormia puuttuu molemmilta ... Kuva Matti Ojakoski

ihme, että olette jaksaneet meitä!

Rakkaus antiikkiin ei ole meiltä hävinnyt, mutta nuoruus on. Ei liene tarkoitus, että kaksi osatyökyvyttömyyseläkeläistä yrittää esittää terveempää kuin onkaan ja roikkua lukiolaisten mukana Välimeren maisemissa. Roolit ovat vaihtumassa: ennen me huolehdimme virkavastuulla opiskelijoista, pian he

joutuvat huolehtimaan meistä. On siis aika lopettaa. Toivomme kuitenkin, että klassinen sivistys elähdyttäisi myös Oulun norssin tulevia sukupolvia. Acta est fabula, plaudite!

Matti Ojakoski ja Kari-Pekka Lapinoja

Lukion SLAM-projekti

Lukion ensimmäisen vuoden fysiikan opiskelijat osallistuvat kevään 2016 aikana kasvatustieteellisen tiedekunnan koulutusteknologian yksikön SLAM-tutkimukseen. SLAM tulee sanoista Strategic regulation of learning through Learning Analytics and Mobile clouds for individual and collaborative learning success. SLAM-projektissa tutkitaan erilaisia oppimisen strategioita. Tutkimuksessa fysiikan (FY3 Aallot) opiskelijat keskittyivät ennen kaikkea ryhmätyöstrategioiden käyttöön.

Kurssi toteutettiin käyttämällä sähköistä avointa EdX-opiskeluympäristöä, jonne fysiikan tunnit suun-

niteltiin etukäteen koulumme fysiikan opettajien Eero Ijäksen ja Matti Hasarin sekä SLAM-tiimin toimesta. Tutkimukseen osallistui kaikkiaan 43 opiskelijaa, ja osa tunneista pidettiin kasvatustieteellisen tiedekunnan tutkimuslaboratoriossa LeaForumissa, jossa heistä koottiin videomuotoista tietoa. Lisäksi opiskelijoilla oli ranteissaan Empatica-sensorit, jotka keräsivät fysiologista tietoa heidän opiskelunsa aikana.

Matti Hasari ja Eero Ijäs

Mielestäni kurssi oli onnistunut kokeilu, ja voisin käydä samanlaisen kurssin mielelläni uudestaan. Plusia olivat yhteistyö ja ryhmätyöt, joiden avulla pystyi hahmottamaan asiaa paremmin, kun kysyi kaverilta hieman neuvoa ja kun hommat pyrittiin tekemään käytännössä. Läpi kurssin oli aktiivista työtä, joka oli mukavaa ja piristävää. Miinusta voisin antaa teknisestä puolesta. Oppimisympäristö oli puutteellinen

monella tapaa. Eniten häiritsi, kun oppimisympäristö ei hyväksynyt vastauksia tai kun tehtävänanto oli kirjoitettu todella epäselvästi ja vaikeasti ymmärrettävästi. Mutta yleisesti ottaen kurssi oli mielestäni onnistunut ja näin sen itseäni sekä muita oppilaita hyödyttävänä opintojen kannalta.

Simon Savukoski, 2015B

4. Oppilas- ja opetusharjoittelijaluettelot

Perusasteen vuosiluokkien 1–6, Koskela oppilaat 2015–2016

1a lv. Kerttuli Saajoranta

Aaltonen Eelis
Bobrenko Alisa
Ekdahl Manna
Halonen Aino-Emilia
Homanen Vinski
Ishaya Anhidona
Järvinen Jimi
Kajaus Jere
Kareinen Jalmary
Karppinen Helmi 1)
Koskelo Alli
Kögler Julia
Launonen Ilari
Lindfors Juuli
Lyytikäinen Ella
Mustalahti Eino
Plekh Katrina
Soininen Joona
Sorvoja Ilona
Torppa Lotta
1) tullut 25.4.2016

1b lv. Elina Laine-Leiviskä

Aaltonen Sara
Annunen Myy
Findlay Alvar
Huotari Yasmin
Junttila Riina
Järvenpää Veera
Kokko Ilona
Kukkonen Julia
Kuokkanen Aava
Lehtola Neve
Miinalainen Jenni
Murtoniemi Jutta
Mäntylä Aate 1)
Posio Erika
Rautio Riki
Sanmori Letizia
Simola Emil
Tauriainen Joni
Värrälä Vilmaliina
Väänänen Sevastjan
1) eronnut 7.1.2016

1c lv. Marianne Tallqvist

Hämäläinen Milla
Juusti Lea
Karvonen Leo
Kokko Viljami
Pelkonen Eetu
Pöykö Senni
Ryytty Eino
Saarela Mona
Takkula Aliina
Tuovinen Helmi
Tuovinen Väinö
Uusitalo Eetu
Ylinärä Olli

2a lv. Outi Takalo

Alalauri Santeri
Archer Nikolas
Hautala Milla
Isola Iida
Jalava Ella
Juola Eetu

Juppi Lauri
Kajaus Jonna
Karppinen Nina
Kellokumpu Anni
Keränen Ella
Kinnunen Maiju
Kokko Ukko
Kärki Kaisa
Kärkkäinen Aatu
Lehtola Nette
Masud Wardhere Sabirin
Pelkonen Sini
Pellikka Tiia
Tauriainen Jere
Ukkonen Mira
Vuoppola Juho

2b lv. Anitta Oinas

Annunen Aapo
Blom Touko
Haimi Joni
Hopeevaara Darin 1)
Impiö Aarni
Jokelainen Oskari
Juusti Luukas
Järvenpää Kalle
Kaski Sauli
Kemi Ella
Kiuru Juhana
Malm Sylvia
Masud Wardhere Abdirisak
Mertaniemi Topias
Mustalahti Onni
Myllylä Anna
Nevalainen Silja
Othman Arin
Pesämaa Sara 2)
Pisilä Emma
Pisilä Inka
Suvinen Sara-Sofia
Tirilä Inka
Vierelä Aada
1) tullut 29.9.2015
2) eronnut 18.9.2015

3a lv. Jani Polvinen

Aaltonen Joonas
Aho Antti
Ekdahl Nelma
Jokipii Oliver
Kareinen Verneri
Kedi Woljan
Krylova Daria
Kuokkanen Ilmari
Nevalainen Sara
Paaso Joona
Plekh Vera
Seppänen Niilo
Siuvatti Jenny
Sorvoja Oskari
Sotkasiira Emilia
Tikkanen Vilma
Vesivuori Luca

3b lv. Marianna Junes

Al-Shammary Lina 1)
Findlay Ellinora
Heikkinen Veera
Ikonen Väinö
Jokela Jessica

Junttila Roni
Karhu Iita 2)
Korpela Kalle
Kukkonen Eelis
Lindvall Iida
Lukkari Unna
Masud Wardhere Haashim
Mensonen Jere
Mäntylä Alva 3)
Ruokamo Nea
Sham Atriina
Suhonen Anssi
Suominen Veeti
Taweepayoon Jiratchaya
Trieu Tran
1) eronnut 24.3.2016
2) tullut 2.11.2015
3) eronnut 7.1.2016

4a lv. Anu Malm

Archer Evelina
Blom Anna
Hukkanen Jonna
Keränen Erika
Kinnunen Pekka
Kiuru Viljami
Lammassaari Robbie
Lehtola Nella
Lääkkö Oskari
Masud Wardhere Abdullahi
Pirttialo Markus
Puumalainen Jenni
Rousu Aku
Räty Jere
Sham Itania
Soppela Emma
Suvinen Kristian
Takkula Kalle
Waulu Henri

4b lv. Markku Juopperi

Alalauri Aaro
Alstela Elviira
Bobrenko Matvei
Haapaniemi Onni
Heikkinen Siiri
Kankaanpää Ilari
Kankkunen Stenna
Karhu Eelis
Karjalainen Petra
Koljonen Ella
Korpi Aino
Levoeva Kristina 1)
Luosujärvi Anton
Malm Helmi
Mitso Nikolettta
Myllylä Auri
Määttä Sampo
Othman Azad
Saukko Olli
Suo Eeva
Uusitalo Peppiina
Waulu Topias
Yrttiahho Taavi
1) tullut 21.3.2016

5a lv. Marja Koskivirta

Aalto Aleks
Aaltonen Juho
Airaksinen Veeti-Kalle

Harju Jaakko
Hiltunen Senni
Hyvärinen Sakke
Juppi Valtteri
Karjalainen Jonne
Kemi Sofia
Korpela Venla
Lappalainen Iivi
Liikanen Vilma
Mertala Mette
Määttä Saku
Piirainen Justus 1)
Raappana Amalia
Rajasaari Matilda
Seppänen Sara
Vidgren Milla 2)
Väyrynen Jaakko
Ylikorkala Fanny
1) tullut 1.3.2016
2) tullut 31.8.2016

5b Iv. Mika Ruikka

Auvinen Alisa
Homanen Hertta
Hommy Marko
Jaara Emilia
Juntunen Venla
Kiuru Kaija
Miinalainen Hugo
Moilanen Konsta
Mäntylä Otto 1)
Othman Ronia
Ovaska Amanda
Sarre Venla

Sauvola Saga
Sauvola Valtteri
Seppänen Vilho
Tabell Katri
Tossavainen Ilari
Ylimaunu Peppi
1) eronnut 7.1.2016

6a Iv. Terho Granlund

Alstela Taavi
Aula Pyry-Pekka
Hommy Marino
Juntunen Riikka
Kankkunen Kasper
Kedi Kiden
Keinänen Samuli
Kähkönen Toivo
Lantto Juhon
Launonen Sanni
Marttinen Noora
Pelkonen Henrik
Pihlajamaa Topi-Taneli
Räisänen Miisa
Salonkari Venla
Sanmori Maria Chiara

6b Iv. Matti Mikkonen

Anjas Inka
Autio Hemmo
Masud Wardhere Abdikamal
Mensonen Juhon
Nguyen Jet-Li

Nguyen Vy
Ollikainen Aino
Pajunpää Oskari
Pekkala Oona
Poropudas Jenna
Prinkkala Vili
Saastamoinen Kimmo
Seppänen Tomi
Sham Ornina
Shwe Akito
Tauriainen Sofia
Vaaramaa Tuomas
Y May
Yrttiaho Teemu

VALO-luokka Iv. Outi Laitinen

Ali Sakariye 1)
Bayiringire Jonas
Fahad Ahmad Hamdan 2)
Haradinaj Arta
Jaber Derian 3)
Köiv Kairit
Levoeva Kristina 4)
Quargnali Dalila 4)
Quargnali Geremia 4)
Robas Armin
Semenchukov Ivan
Semenchukov Nikita
Teplova Alena
1) tullut 4.2.2016
2) eronnut 24.8.2015
3) eronnut 25.9.2015
4) eronnut 18.3.2016

Perusasteen vuosiluokkien 1–6, Linnanmaa oppilaat 2015–2016

1-2a Iv. sl. Merja Kivelä kl. Outi Tiainen

1. Nissinen Veeti 1)
Pohjonen Juhon
Räsänen Laura
Tuomaala Veera
Virtanen Roope
Väisänen Waltteri
2. Berg Toni
Bui Lan
Haapaporras Atte
Jumisko Rasmus
Korolainen Hugo
Lepistö Ella
Lolax Karelia 2)
Metsometsä Eevi
Pitkänen Suvi
Puolakanaho Jessica 3)
Sarviaho Leevi
Teryaev Artem
Ukkola Viivi
Vatanen Samu
1) tullut 27.10.2015
2) eronnut 19.12.2015
3) tullut 27.10.2015

1-2b Iv. Kaisu Kangas

1. Ek Tatu
Halla-aho Sanni

Heikkinen Jere
Honkanen Niila
Järvelä Ella-Noora
Kangas Nooa
Koivumaa Salla
Moilanen Hanna
Moilanen Olli
Niva Eemeli
Räisänen Tiia
Siira Ronja 1)

2. Al-Rubaye Bahaa
Andersin Sara
Haaraniemi Eevert
Myllymäki Tuukka
Rusanen Aaro
Saviaro Teppo
Tahkokorpi Sampo
1) tullut 5.10.2015

1a Iv. Vuokko Kangas

Abrosimov Matias
Ahonen Taavi
Auno Mette
Doroci Veera
Hallikainen Luukas
Hyrkäs Luka
Itälahti Minttu
Kangasniemi Niko
Klemetti Ava
Lahti Kerttu
Leinonen Miisa
Marttila Melissa

Nevala Aatos
Pattison June
Peurasaari Veera
Polso Iiro
Pussinen Otto
Raappana Toivo
Rastas Matias
Suliman Marwa
Tolonen Antti
Väisänen Venla
Väyrynen Odessa

1b Iv. Sanna Kaijalainen

Dang Le Vinhson
Ferraro Nicolò
Hama Nehal
Heikkilä Helmi
Heinonen Eemi
Heinonen Jimi
Heinonen Onni
Janhunen Laura
Joensuu Joona
Karjalainen Anniina
Kettunen Aatu
Kurki Iisa
Kuusipalo Hermann
Laitinen Olavi
Malila Niilo
Partanen Elia
Raustia Juha
Riekkö Olivia
Siivikko Oliver
Strömberg Sanni
Tuohimaa Samuel
Väisänen Aino

2ab
Iv. Aila Hartikainen
& Auli Siitonen

Aikio Juho
Aro Eetu 1)
Bui Ha Lan
Haapakoski Miro
Herrala Eevi
Hyyryläinen Niko
Isokangas Konsta
Kangas Ella
Kangas Jarno
Kanninen Onna
Karjalainen Kia
Kropsu Tomi
Kyllönen Brita-Lisa
Leskelä Veikka
Lohilahti Pirta
Madetoja Lumina
Mahdi Mutez
Manninen Roosa
Mellanen Juho-Tuomas
Mikkonen Taika
Mäkivierikko Peppi
Männikkö Vertti
Mäntylä Ella
Niskala Emmi
Niskanen Pihla
Orre Ninni
Pagani Pietro
Paimen Heikki 2)
Pakarinen Stella
Pattison Helga
Peteri Lucas
Rasinkangas Eetu
Rasinkangas Lassi
Rikberg Unna
Saastamoinen Inka
Savelyev Alexey
Seppä Josefia
Siirtola Minttu
Siltakoski Juho
Stenroth Touko
Su Yun
Taipale Neea
Tohmola Sasu
Tuorila Neea
Ukura Sebastian
Yli-Pyky Jali
Äström Milja 3)
1) eronnut 14.3.2016
2) tullut 1.12.2015
3) eronnut 28.9.2015

3-4
Iv. Marjatta Kaikkonen,
1.12.2015 alkaen Maija Kallio

3.
Ahonen Taika
Huhtanen Oliver
Kangas Milla
Kantola Sade
Koivumaa Mari
Leinonen Linnea
Marolli Edona
Mäkivierikko Ronja
Nieminen Pyry 1)

4.
Honkanen Ella
Isokangas Perttu
Kolmonen Saana
Kropsu Aleks
Niskanen Ossi
Ojala Tomi
Pietilä Elias 2)
Puranen Luukas

Puumalainen Taru
Rusanen Atte
Tikkanen Tiila
Väyrynen Albert
1) eronnut 19.12.2015
2) eronnut 14.3.2016

3a
Iv. Mervi Kempainen

Bruun Elias
Chananakhon Phonathip
Doroci Anton
Ferraro Emma
Halla-aho Noora
Heinonen Julia
Helander Anni
Helander Ida
Hylkilä Aada
Jounila Isla
Julin Jesper
Kettunen Aku
Koivumaa Asla
Krankkala Enni
Kuurluntti Veeti
Last Jimmy
Malila Veikko
Matkaselkä Olli
Mehtonen Emmi
Pohjolainen Maija
Pääkkönen Ella
Saukkola Sofia
Saukkonen Miljabella
Ukkola Mianna

3b
Iv. sl. Markku Veteläinen
kl. Merja Kivelä

Gehör Sara
Granat Robert
Heikkilä Irina
Hietalahti Onni
Honkanen Hanna
Huttunen Ella
Hyrkäs Lumi
Höyhtyä Milja
Keränen Jori
Keskinarkaus Silja
Kirves Sanni
Koppelo Ellen
Kukkonen Eetu
Kämäräinen Nea
Lahti Vertti
Madetoja Milana
Moilanen Lumi
Pakarinen Beata
Raittimo Matias
Ryhänen Iida
Schroderus Matilda
Suliman Ayman
Toivonen Artturi
Vähäkuopus Veeti

4a
Iv. Laura Salmela

Ahonen Onni
Heikkinen Ronja
Huhtanen Wilmer 1)
Karvonen Ada
Kayo Mary-Ann
Keskitalo Konsta
Konttiokari Oskar
Lukinmaa Miku
Luoma Moona
Mehtonen Juuso
Mellanen Lauri
Mikkonen Benjamin

Nguyen Quang
Nissinen Alisa
Ojuva Kalle
Paimen Niila
Sillankorva Ville
Taipale Minttu
Tohmola Senni
Turunen Antti
Vatanen Henna
Vuoristo Mandi
1) tullut 26.10.2015

4b
Iv. Raija Kärkkäinen

Anttonen Hugo
Ek Kerttu
Hopia Elisabet
Junttila Elina
Kaikkonen Eeva-Liisa
Kellokumpu Ville
Koivumaa Markku
Koppelo Juho
Kotajärvi Milla
Kurki Sini
Latif Erian
Mahdi Mazin
Mäenpää Asseri
Nissinen Juuso
Ohlmeier Siri
Putaalala Nico 1)
Rautio Miikka
Seppä Jenniina
Sutinen Laura
Tarasova Lelia
Viide Krista
Äström Joonas 2)
1) tullut 29.3.2016
2) eronnut 28.9.2015

5-6
Iv. Pasi Kurttila

5.
Heikkinen Julia
Heinonen Hilla
Huttunen Johannes
Karjalainen Konsta
Myllymäki Matias
Ukkola Mimosa

6.
Ahonen Leevi
Bruun Saga
Heikkinen Joni
Hyvönen Aapo
Leiviskä Laura
Paimen Niklas
Ronkainen Veera
Saariniemi Mikko
Salminen Eetu
Saukkonen Huugo-Uljas
Toivonen Ukko
Uusitalo Tanja 1)
Väyrynen Edith
1) tullut 7.1.2016

5a
Iv. Kirsti Karhumaa

Bäck Mimosa
Ferraro Francesco
Fuad Ottman Mohammed
Haaraniemi Oliver
Herajärvi Antti
Hulkkonen Niklas
Kirves Hanna
Konola Aarni
Makkonen Milla

Marolli Nazife
Määttä Julia
Parkkila Otto
Rasi Ville
Suliman Alamin
Sundaramoorthy Aaranie
Suokas Selena
Tirola Adalmiina
Tuorila Nanna
Voutilainen Anniina

5b **Iv. Pekka Tokola**

Dang Le Phong
Dia Cira
Hallikainen Paulus
Hentilä Juuso
Kanniainen Enni
Karjalainen Emil
Kinnunen Miko
Kortejärvi Mikael
Kämäräinen Jonna
Latif Elina
Leskelä Maiju
Merenlahti Jesse
Merenlahti Juho
Niskala Nea
Peltoniemi Silvana
Pham Kim Yen
Romakkaniemi Anni
Räisänen Akseli
Saine Eemil
Tirola Josefiina
Tolonen Senni

5c **Iv. Heikki Kontturi**

Ahola Luukas
Huttunen Leeni
Keränen Jyri
Kilpeläinen Eetu
Krankkala Elias
Kvist Oskari
Laitinen Eveliina
Lehtonen Sami
Lolax Saga 1)
Mironov Andrey
Nevala Heta
Pohjolainen Veeti
Rantsi Helmi-Nella
Räisänen Tomi
Slewa Gabriella
Strandman Mici
Tervo Enni
Tuohimaa Mikael
1) eronnut 19.12.2015

6a **Iv. Erkki Pekkala**

Ahlholm Aino
Anttila Henna
Anttila Pauliina
Blomster Erno
Duan Tiina
Einonen Jessica
Granat Alex
Hakanen Tomi
Huttunen Leevi
Järvelä Joona
Karjalainen Axel
Kukkonen Tomi

Mäenpää Kaisa
Määttä Anni-Julia
Nguyen Thao Nhi
Palovaara Topias
Puranen Juliaana
Schroderus Matias
Seppä Anna-Julia
Severinkangas Laura
Sillankorva Jaakko
Slewa Gabrina

6b **Iv. Kaisa Marjamaa**

Aikio Aino
Haataja Toni
Hallikainen Mikael
Harja Tiina
Hiitola Valtteri
Honkanen Aatu
Joensuu Alina
Karjalainen Eemeli
Kuusipalo Emmakreetta
Lämsä Tuomo
Mykrä Otto
Ojala Emilia
Ojuva Kasper
Orava Atte
Pekkala Jemina
Piippo Iivari
Rautio Joni
Sinisammal Simo
Sääskilähti Reeta
Tikkanen Eemil
Tyynelä Vilja
Vallström Ilmari
Vähäkuopus Nea

Perusasteen vuosiluokkien 7–9 oppilaat 2015–2016

7A **Iv. Terhi Ylöniemi**

Anttila Valtteri
Baringi Manar
Einonen Jenna
Ferraro Elia
Gehör Sofia
Hietaniemi Salla
Horko Tuomas
Huttunen Lassi
Keränen Linnea
Kinnunen Anette
Kujala Anni
Lahti Markus
Laine Jaakko
Lankinen Viivi
Lehtinen Roosa
Nguyen Anh Thu
Pikkarainen Anni
Ruotsalainen Olli
Tiainen Milla
Vanninen Saku
Virta Kaisla
Väisänen Viivi

7B **Iv. Laura Lampinen**

Alatorvinen Atte
Auvinen Aniko
Bandi David
Junttila Matias
Kaikkonen Viivi

Karvonen Milka
Kerttula Sanni
Kerttula Siiri
Kilpeläinen Verna
Kuorilehto Valtteri
Kuvaja Kiia
Leinonen Lotta
Leppänen Mette
Maloku Aurora
Murtovaara Viivi
Mäki Iiris
Nguyen Jerry
Osadchaya Maria
Pesonen Sara
Repo Antti
Saine Sofia
Sanmori Francesco
Väyrynen Viola

7C **Iv. Harri Lehtola**

Halonen Henna
Hirvonen Oona
Honkanen Olli
Huttunen Luukas
Kananen Eveliina (1
Keränen Kaisa
Kettunen Kasper
Ounasti Vilja-Maria
Peltoniemi Sami
Rantala Reetta
Rantala Senni
Ruhkala likka

Sederholm Leo
Suhonen Ville
Turunen Anni
Viide Netta
Viitala Tommi
1) tullut 10.9.2015

7D **Iv. Tuomo Talala**

Alasaarela Carla
Hannola Tane (1
Hietakangas Eemil
Kolmonen Samu-Ville
Kontiokari Akseli
Kortejärvi Nico
Koskela Arttu
Kuisma Saku
Nevala Alma
Nisumaa Jesse
Orava Emilia
Parkkila Santeri
Pietarila Aino-Kaisa
Pietilä Aleksii
Rahko Rauna
Räisänen Tuomas
Tajakka Jere
Tolonen Jenny
Turunen Sonja
1) eronnut 26.2.2016

8A
Iv. Sari Eskola

Alatalo Jenni
Dia Alioune
Einonen Jere
Haaraniemi Aada
Heikura Sara
Herajärvi Eetu
Jacklin Jaakko
Jurmu Silja
Konola Kerikko
Kotajärvi Santeri
Leinonen Henna
Leskelä Marjukka
Lämsä Susanna
Manninen Kiia
Ronkainen Lasse
Ruotsalainen Anssi
Siekinen Helmi
Strömberg Elli
Sutinen Elina
Tervahauta Topias
Tikkanen Eelis
Widgren Lassi

8B
Iv. Merja Marjakangas / Tytti Haapamäki

Al-Rubaye Hussain
Anttila Arttu
Chowdhury Basil (1
Illikainen Linnea
Karvo Max
Kotajärvi Ninja
Liinanki Lauri
Luoma Vilma
Marolli Florijan
Meriläinen Roosa
Nguyen Hung
Paakkari Laura
Pekkala Joni
Pietikäinen Petra
Rintala Kasper
Saeng-arunrat Getti
Schroderus Sofia
Seppälä Kalle
Usoskin Sasha
Veijola Julia
Viirret Mika
Väyrynen Veera
Zhu Heng-Tao
1) eronnut 2.11.2015

8C
Iv. Erkki Matala-aho

Aironpää Miro
Hallikainen Emil
Heimonen Emilia
Hentilä Emma (1
Hopia Tuomas
Huttunen Jimi
Jokilahti Patrik
Jounila Riku
Kolmonen Jesse
Kääriäinen Kalle
Lempinen Ella
Niemi Jesse
Nissinen Hanna
Oljakka Verner
Pohjolainen Joona
Rautiainen Niko
Räisänen Aapo
Saarela Pinja
Saarinen Niko
Vähäsarja Miia
1) tullut 26.4.2016

8D
Iv. Kirsi Peltonen

Alajoutsijärvi Taru
Heino Evita
Hurnanen Janne
Illikainen Joonas
Ilola Valtteri
Jokela Ida
Jokelainen Jessi
Järviluoma Tuukka
Kinnunen Joel
Koskela Aino
Lunkka Johannes
Löthman Mikael
Makkonen Jarkko
Pyttyinen Eveliina (1
Rytivaara Lauri
Saariniemi Jussi
Salonen Nea
Salonurmi Iida
Seppälä Manta
Sulkala Marika
Tefke Kiia
Uhari Viivi
1) eronnut 1.12.2015

9A
Iv. Markku Kuorilehto

Ahonen Johanna
Anttinen Timi
Aromaa Henriika
Inkala Larissa
Jalonen Tuomas
Karvonen Valtteri
Kinnunen Nuutti
Kurronen Otto
Mannila Nico
Mettovaara Tinja
Naarala Kalle
Paakkola Akseli
Pakarinen Jenni
Puumalainen Pyry
Tyynelä Melina

9B
Iv. Hellevi Kupila

Häyrynen Eemeli
Jounila Aada
Junttila Jaakko
Karjalainen Joona
Komulainen Annika
Koskelainen Venla
Lohvansuu Paulus
Myllylä Nea
Myllylä Pietari
Niemelä Matias
Niskanen Eero
Rantsi Kasper
Saukkonen Beata
Taskinen Janne
Telin Tessa
Tervahauta Tuomas
Vilmi Jenna

9C
Iv. Hanna Mansikka

Alanissi Iina
Ala-Rämi Venla
Bandi Lavina
Dia Mamaoudou
Huttunen Santeri
Janhunen Krista
Kempainen Lotta
Kerola Liisa
Kivikunnas Venla

Nguyen Tai
Nguyen Tony
Pikkarainen Lasse
Salmela Jenna
Sieppi Suvi
Sundaramoorthy Sulvijan
Väyrynen Eveliina
Yang Tina

9D
Iv. Juha Wedman

Agava Daniel
Ahonen Joonatan
Ferraro Samuele
Haapsamo Aapeli
Helin Seela
Hernesniemi Marko
Järvelaid Helena
Lahti Mikko
Lähteenkorva Ville
Puurunen Mikael
Rintala Rosa
Sanmori Anna
Sjögren Krista
Slewa Georges
Suokas Jenina
Tuohimaa Joel
Väärälä Aleks

Lukion opiskelijat 2015–2016

2015A ro. Pekka Vaaraniemi

Aaramaa Saana
Hahto Nadja
Harja Teemu
Hekkala Mikael
Hyvärinen Sampo
Juntunen Jenna
Juutinen Tatu
Kalliorinne Kerttu
Koskela Atte
Kyröläinen Henna-Maarit
Latva Roni
Lehtinen Tuua
Leinonen Daniel
Lämsä Tommi
Miesmaa Otto
Nikula Helmi
Nissinen Matias
Orava Santtu
Paakkari Anni
Pelander Iina
Pilto Reetta
Ruuska Joonas
Strömberg Petteri
Tamminen Tiia
Turunen Miia
Uhari Ville
Vikeväinen Essi

2015B ro. Jyrki Kauppinen

Björnholm Anniina
Collan Jan-Christian
Heino Julius
Heikkinen Annika (1)
Holappa Joonas
Juntunen Arttu
Kaarakainen Siiri
Klasila Roosa
Korhonen Tuomas
Känsäkoski Niko
Laine Anna
Lehto Joonas
Leinonen Annastiina
Leukkunen Jere
Merikanto Joel
Nieminen Antti
Nygård Oona (2)
Ohlmeier Paul
Paakkari Johanna
Pelttari Sara
Pälve Toni
Savolainen Jenni
Savukoski Simon
Tossavainen Iida
Tuomaala Valter
Vainio Sara
Vikeväinen Lauri
Vitikka Annika
1) eronnut 4.3.2016
2) eronnut 14.3.2016

2015C ro. Lasse Kempainen

Ailovuo Aleks
Bui Oanh
Heikkinen Artturi
Heinonen Teresa
Helakorpi Otto
Hyvärinen Tatu

Kainuharju Annika
Kinnunen Aleks
Koskela Roni
Kyllönen Kasper
Lautala Elmo
Lauttanen Milja
Leskelä Joonas
Manninen Niko
Mehtälä Roosa
Mustonen Taneli
Nykänen Topias
Ollikainen Hanna
Oraviita Kai
Pietarila Mikael
Saastamoinen Casimir
Spärman Sonja
Tervo Juuso
Turpeinen Taru
Vanninen Henna
Viitasaari Juuso
Ågren Janina

2014A ro. Ari Heimonen

Abebe Johannes
Ainonen Alisa
Anttila Anni
Autio Juho
Ferraro Sofia
Haaraniemi Aino
Hanhela Jani
Heikkala Eveliina
Hälinen Kaarin
Iisakka Santeri
Karjalainen Elina
Korhonen Jenni
Kudjoi Tuomas
Kylmänen Tiia
Lahdenperä Ville
Laitinen Tuomas
Lehtihalmes Iina
Merkkiniemi Jenna
Moilanen Salla
Mustajärvi Kerttu
Nevanperä Joonas
Niemelä Maiju
Palukka Senni
Pussinen Jyri
Sanmori Davide
Sääskilahti Auri
Talvila Perttu

2014B ro. Kari Pekka Lapinoja

Alenius Kerttu
Al-Sanati Johan
Haapalainen Jesse
Hanhela Inka
Heikkilä Iida-Liisa
Heinonen Vertti
Herzig Aleksis
Joensuu Veeti
Jyrkkä Jaakko
Koret Niklas
Kosamo Josefiina
Kukkola Sami
Könönen Anni
Lahtinen Juho
Liias Lauri
Metsävainio Sofia
Moilanen Venla
Mätäsaho Emilia

Nikula Hanna
Paakkola Pauli
Piippo Iina
Rantala Elias
Remes Anna
Savolainen Jesse
Tervahauta Aleks
Tiiro Janika
Tolonen Tuomas
Vainikka Elisa

2014C ro. Katrimaija Lehtinen-Itälä

Anttila Eero
Ferraro Anna
Halonen Tommi
Hannuniemi Emma
Herajärvi Meeri
Hyvärinen Tero
Jääski Jonna
Komulainen Iida
Koskelainen Konsta
Kostiniuk Daria
Kuusikko Juho
Laitinen Heikki
Latva-aho Jenni
Miettunen Jasmin (1)
Morina Kristina
Nakamura Meyu
Niva Veera
Paasila Janina (2)
Pesonen Nico
Pyttyinen Lotta
Ryhänen Emma
Räisänen Alina
Salmi Mirko
Sutinen Ossi
Taskinen Vili
Tikkanen Johannes
Tomberg Venla
Välimäki Milla
1) eronnut 21.9.2015
2) tullut 24.9.2015

2013A ro. Matti Ojakoski

Alavuotunki Milla
Alin Kalle
Auno Marjut
Haapasalo Simo
Hautamäki Jenni
Haverinen Tuomas
Hiitola Santeri
Isoaho Ninni
Jääskeläinen Sonja
Karjalainen Roope
Karppinen Katariina
Kuivamäki Katariina
Kynsilehto Tatu
Launimaa Petri (1)
Lehtonen Aleks
Lilius Väinö
Lukkari Susanna
Nissinen Minna
Nykänen Tatu
Pitkänen Teemu
Rajala Joonas
Sipilä Reeta
Sun Jialiang
Tihinen Henna
Tirkkonen Juuso
Viitala Emmi

Väyrynen Ville
1) eronnut 21.9.2015

**2013B
ro. Juha Santalo**

Asiala Simo
Autio Jenna
Haapala Sonja
Heikkinen Aleksanteri
Hietaniemi Elias
Huttunen Jesse
Juntunen Veera
Kallio Emma
Keränen Sampo
Kestilä Olli
Kylmänen Aure
Lapinkangas Jaakko
Leinonen Ville
Lind Väinö
Mahlakaarto Emilia
Piukkula Topias
Pospiech Teea
Remes Sampo
Riipinen Anna
Sainio Jenna
Spets Hanna
Suuronen Sakari

Toivonen Heini
Tolonen Aleks
Väisänen Marikki

**2013C
ro. Sirkku Leppilahti**

Backman Saana
Eilola Panu
Harja Niina
Hautajärvi Joel
Ikäheimo Jenna-Reetta
Järveläid Kristiina
Järvelä Jonne
Kandelberg Veera
Kesti Jan
Knuutinen Julia
Korhonen Karri
Lauri Topias 1)
Liedes Jarkko
Loukkola Joel
Pekkala Voitto
Punkerit Laura
Punkerit Noora
Routavaara Niina
Röning Janne
Suhonen Emilia
Tuominen Erika

Uhlgren Tommi
Uusitalo Julia
Väisänen Aki
Wärme Laura
1) vaihdossa

Lukuvuoden aikana seuraavat opiskelijat suorittivat luokanopettajan tutkintoon vaadittavan opetusharjoittelun:

Ahava Paula
Ahonen Mona
Alasalmi Satu
Anttila Iida
Arvo Hanna
Autio Tiia
Dahlström Jonas
Ervasti Olli-Pekka
Haapaniemi Matias
Hahtonen Anna-Leena
Halonen Jenni
Hand Henri
Hautasaari Tiia
Haverinen Moona
Heiska Suvi
Hetesuo Anniina
Hetta Elli-Marja
Hiltunen Mauno
Hirvelä Nina
Honkala Tommi
Huhta Emma
Huovinen Johanna
Hurskainen Mari
Hyvönen Anu
Hämeenaho Marko
Hämäläinen Anni
Hämäläinen Susanna
Härkönen Sanna
Ilmola Henna-Riikka
Impola Erno
Isteri Riikka
Izadi Linda
Jaakkola Iina
Jokela Heidi
Jokiniemi Tiina
Junttila Joonas
Juusola Minna
Järvelä Jussi
Järvitalo Marjo
Kalaoja Laura

Kallioranta Sanna
Karppinen Karoliina
Karttunen Sara
Kaski Inkeri
Kauppi Veli-Mikko
Kempainen Niina
Kiurujoiki Katja
Kivari Maria
Kiviniemi Katja
Klemetilä Panu
Koivusaari Kirsi
Kokko Henry
Kortelainen Katri
Kurttila Leena
Kärkkäinen Niklas
Lahti Jenna
Laukka Pasi
Laurila Maija
Laurila Minna
Lehtonen Ella
Leiviskä-Pehkonen Raija
Leppänen Heidi
Liukkonen Timo
Longi Juho
Manninen Katriina
Martikainen Jenna
Martikainen Taru
Mattanen Piia-Maria
Melvaskoski Ville
Mentilä Sanna
Metsäpelto Samu
Mettovaara Miikka
Mikkola Markus
Mäcklin Riina -Annika
Mäenpää Veera
Mämmelä Noora
Määttä Hanna
Nauha Karoliina
Naumanen Jenni
Nevanperä Elina

Nieminen Jani
Nikkilä Suvi
Niskanen Marianne
Nousiainen Tanja
Nurmivuori Antti-Sakari
Oikarinen Antti
Oikkonen Tuuli
Oksa Ville
Ontronen Noora
Paakki Tero
Palosaari Aleks
Pasula Matti
Petäjäniemi Maria
Peurasaari Salla-Mari
Pieskä Iida
Pirhonen Jatta-Lotta
Pirkola Jenna
Pitkänen Sanna
Poutanen Samuli
Punkerit Anne
Puputti Jonna
Pursiainen Riina
Pyhtilä Heidi
Pyykkönen Alisa
Radwan Noora
Rahkola Mikko
Rannanpää Heidi
Rantala Pihla
Rasinkangas Jenni
Rautiainen Teija
Riitijoki Lisa-Marie
Ristola Matilda
Roukala Essi-Maaret
Ruotsalainen Hannu
Rönty Tuomas
Saapunki Rebecka
Sakko Anni
Salo Sonja
Sangi Jenna
Seikkula Marko

Seppäläinen Saara
Sillanpää Tiia
Sipola Risto
Sivonen Aino
Sonntag Kaisa
Sulasalmi Olli
Suomi Miira
Suontakanen Tiia
Suviaro Eemil

Takala Antti
Tollman Timo
Toppinen Päivi
Tuikkala Ilpo
Tuomikoski Veera
Törmänen Minna
Wakaume Ken
Valkama Ville
Veteläinen Ellimajja

Veteläinen Vilma
Vihla Ville
Vikman Sanna
Viuhkola Jaana
Vuollo Eevamajja
Ylikotila Anna
Ylinen Senja
Öster Aino

Opetusharjoittelijat 2015–2016

Syventävä harjoittelu

Biologia

Haapakoski Joni
Hannila Antti
Husso Alekski
Karikko Noora
Kotka Sara
Leinonen Sanna
Rinta-Runsala Leena
Wilenius Emmi

Englanti

Heikura Juuso
Karjala Matti
Kämäräinen Laura
Lehtelä Elisa
Manninen Heli
Metsäperä Heli
Parviainen Kalle
Roivainen Jenni
Romppainen Joel
Saastamoinen Heikki
Savilampi Henri
Snåre Jenni
Tornberg Ossi
Tuomaala Katri

Historia ja yhteiskuntaoppi

Hautamäki Riitta
Hilke Hannes
Laakso Emmi
Lukkarinen Elina
Mikkonen Juha
Oikarinen Iiro
Oja Tuulikki
Raudaskoski Heikki
Rissanen Joni
Räsänen Minna
Rönkkö Sami
Simi Theresia
Tapaninen Miika
Tuovinen Ossi
Yliranta Ukko-Pekka

Maantiede

Nikulainen Katri
Nivakoski Annika
Karhu Tulina
Seppänen Marjo
Similä Kirsi
Simonen Mari
Snåre Henna
Tiiri Anika
Tolvanen Tiina

Matemaattiset aineet

Alaräsänen Johanna
Alve Maria

Asilainen Tero
Eklund Petri
Eskola Jimi
Filppa Heidi
Grekula Senni
Hallikainen Heidi
Heikka Anna
Hietämäki Anna-Helena
Huuha Matti
Häkli Riku
Hänninen Juuso
Joki-Erkkilä Jenna
Kempainen Sanna
Kemppe Tommi
Klemola Janne
Korpi Maarit
Kytömaa Karri
Laakso Oona
Liljebblad Mia
Narkilahti Janne
Peräkylä Mikael
Pohjola Markku
Siljander Jarna
Stenudd Johanna
Säkkinen Tero
Vainio Mikko
Veres Reka

Musiikki

Kalermo Juho
Koivisto Salla-Mari
Komulainen Saara
Kukkonen Eeva
Lukkari Sanni
Luukkonen Jaakko
Moilanen Tuukka
Piirainen Pilviilina
Puputti Salla
Sihvola Miia

Ruotsi

Ervasti Maarit
Huhtalo Maria
Katajikko Suvi
Laukkanen Nina
Niva Maija
Rautio Mia
Salonurmi Laura
Rantala Annukka
Sissala Virpi

Saame

Lehtola Henna
Magga Solja
Mustonen Risten

Saksa

Pelo Aino-Maija
Meskus Elina
Peitso Miika

Äidinkieli ja kirjallisuus

Arstio Sonja
Hautala Anniina
Henttunen Jenni
Hurskainen Kati
Korpjärvi Helka-Maaria
Korri Riikka
Lassila Alekski
Juntunen Anne-Marie
Liiti Annika
Läspä Marika
Meriläinen Johanna
Norrbäck Anna
Piri Olli-Juhani
Pohjola Eeva
Säärelä Jenna
Tiiri Noora
Vanhasalmi Hanna-Mari

Perusharjoittelu

Biologia

Hannuksela Pauliina
Hämäläinen Saara
Höyhtyä Iida
Kilponen Aino
Kivipelto Neea
Koivunen Iina
Kortetjärvi Jenna
Kumpula Timo
Lampinen Eveliina
Rautakivi Kia

Englanti

Aikio Jukka
Kynkäänniemi Risto
Luomajoki Juuso
Lyytinen Asta
Mamane Michelle
Markkula Antti
Nivala Henri
Pelttari Joonas
Pyhäjärvi Riikka
Päivike Pia
Sepp Elari
Sirén Tea
Syrjä Eero
Tikkanen Tapio
Timonen Minna
Ward Joshua

Historia ja yhteiskuntaoppi

Johansson Laura
Matala Olli
Niinikoski Tuomas
Nykänen Lauri
Oikarinen Tiina
Rautio Ville
Riekkä Jari
Röntynen Peetu

Sihvonen Taneli
Silvennoinen Lotta
Tienhaara Juha-Pekka
Tuikkala Tuomas
Ylikangas Jaakko
Yliuoma Paavo

Maantiede

Aho Juhani
Heikkilä Auli
Honkala Venla
Huurtelä Tua-Juulia
Löfhjelm Jonna
Ollikainen Salla
Tagel Kristel
Virkkala-Uusipaikka Outi

Matemaattiset aineet

Filppa Ville
Holma Hanna
Holma Tuomo
Huhtaniska Riku
Isokungas Joel
Janné Laura
Johansson Ari
Julmala Ella
Karjalainen Jari
Karjalainen Tarja
Kempainen Henna
Kolehmainen Anna
Kyllönen Merja
Lapinoja Jenni
Leinonen Anni
Majala Alli
Mankinen Tuukka
Niskanen Mikko
Ollila Susanna
Sairanen Kaisa

Salo Jesse
Suvela Ronja
Suviaro Topi
Taivalsaari Eva
Tikkanen Tuomas
Toivanen Arto
Tuovinen Teemu
Turkki Anni
Tyrväinen Ville
Vatjus Joonas
Veijola Sofia
Väyrynen Anniina

Musiikki

Ahveninen Juho
Hiltunen Laura
Jylhä Miia
Konttiainen Riku
Kurkinen Emma
Kälkäjä Anna
Keskinen Mikko
Launonen Jukka
Mankinen Esa
Myrskog Meri
Palo Tatu
Peltomaa Anna
Pitkänen Roosa
Saarinen Tuuli
Ukkonen Katriina
Ylinen Maiju

Ruotsi

Ahonen Anniina
Jaako Ella
Kiviniemi Susanna
Klapuri Kaisa
Kuosmanen Katri
Pohjola Henna

Saastamoinen Jari
Sarsila Hanna-Kerttu
Skarevik Henrik
Sonkamuotka Katja
Sundberg Annastina
Suni Josefiina

Saame

Satokangas Gabriela

Saksa

Hanhela Riitta
Salminen Riina

Äidinkieli ja kirjallisuus

Haapajoki Jasmiini
Hallikainen, Topi
Huttu-Hiltunen Maija
Kaartinen Jenni
Kauppinen Kati
Kokko Tiia
Lampela Riikka
Meriläinen Jussi
Moilanen Jali
Nivala Elisa
Ojala Krista
Pikkuaho Iida
Pulkkinen Eeva-Maria
Saajoranta Mikko
Saastamoinen Suvetar
Södö Maria

Stipendit ja hymypatsaat, Koskela

Kirjalahjat 1. luokille ja VALO-luokalle

- 1a Ilona Sorvoja
- 1b Jutta Murtoniemi
- 1c Eino Ryytty
- VALO Arta Haradinaj

Vanhempaintoimikunta Kimpan reilun kaverin stipendit

- 2a Iida Isola
- 2b Anna Myllylä
- 4a Abdullahi Masud Wardhere
- 4b Sampo Määttä
- VALO Sakariye Ali

Koskelan Sirpakoiden stipendit

- 3a Jenny Siuvatti
- 3a Oskari Sorvoja
- 3b Unna Lukkari
- 3b Jere Mensonen

Hymypatsaat

- 5a Milla Vidgren
- 5a Saku Määttä
- 5b Peppi Ylimaunu
- 5b Valtteri Sauvola

Rehtori Erkki Vilpan stipendirahasto

- 6B Sofia Tauriainen

Norssin stipendit

- 1a Juuli Lindfors
- 1b Ilona Kokko
- 1c Olli Ylinäjä
- 2a Nikolas Archer
- 2b Aarni Impiö
- 6a Taavi Alstela
- 6a Toivo Kähkönen
- 6a Juho Lantto
- 6a Venla Salonkari
- 6b Inka Anjas
- 6b Vy Nguyen
- 6b Oskari Pajunpää
- 6b Tomi Seppänen
- VALO Kairit Köiv

Stipendit, Linnanmaa vuosiluokat 1–6

Kirjastipendit

- 1a June Pattison
- 1b Anniina Karjalainen
- 1–2a Rasmus Jumisko
- 1–2b Tuukka Myllymäki
- 2ab Pirta Lohilahti
- 2ab Pietro Pagani
- 3a Miljabella Saukkonen
- 3b Matias Raittimo
- 3–4 Taru Puumalainen
- 4a Moona Luoma
- 4b Erian Latif
- 5a Selena Suokas
- 5b Miko Kinnunen
- 5c Gabriella Slewa
- 5–6 Veera Ronkainen
- 6a Thao Nhi Nguyen
- 6b Emmakreetta Kuusipalo

7. luokalle siirtyvien stipendit

Rehtori Erkki Vilpan stipendirahasto:	Matias Schroderus (6a)
Koulun stipendirahasto:	Laura Leiviskä (5–6)
	Emilia Ojala (6b)

Muut stipendit

Kuoro-stipendi (Kirsti Karhumaan myöntämä)

Gabrina Slewa (6a)
Kaisa Mäenpää (6a)

Stipendi kirjallisuuden harrastamisesta (Anja Lindhin myöntämä)

Gabrina Slewa (6a)

Stipendi luonnontieteiden aktiivisesta harrastamisesta (lehtori Marjatta Kaikkosen ja Pertti Kaikkosen myöntämä)

Saga Bruun (5–6)
Laura Leiviskä (5–6)

Edellä mainitut stipendit olivat tiedossa toimintakertomuksen painoon mennessä.

Vuosiluokkien 7–9 ja lukion stipendit julkistetaan erillisessä liitteessä.

Tiedotuksia

Yhteisvalinnan perusteella lukion 1. vuosiluokalle hyväksytyt saavat tiedon valinnastaan kirjeitse kotiin aikaisintaan 16.6.2016. Lukioon hyväksytyjen opiskelijoiden on vahvistettava lukiopaikan vastaanottaminen jättämällä alkuperäinen peruskoulun päättötodistus lukion kansliaan mahdollisimman pian valintakirjeen saatuaan, kuitenkin viimeistään torstaina 30.6.2016 klo 13.00 mennessä.

Lukion kurssien uusintakuulustelu on maanantaina 15.8.2016 klo 8.15. Korotuskuulustelu on maanantaina 22.8.2016 klo 8.15. Ilmoittautuminen molempiin kuulusteluihin on tehtävä viimeistään kuulustelua edeltävänä keskiviikkona opintotoimistoon.

Syksyn ylioppilastutkintoon on ilmoitauduttava viimeistään ma 23.5.2016 kirjallisesti lukion opintotoimistoon. Perusmaksu on 14 euroa ja koekohtainen maksu 28 euroa. Koemaksuista lähetetään lasku. Ilmoittautuminen on sitova. Jos kokeeseen ei osallistu, tulkitaan koe hylätyksi.

Syksyn 2016 ylioppilastutkinnon koepäivät:

Kuuntelukokeet

ma 12.9. vieras kieli, pitkä oppimäärä

ti 13.9. toinen kotimainen kieli, pitkä ja keskipitkä oppimäärä

ke 14.9. vieras kieli, lyhyt oppimäärä

Kirjalliset kokeet

pe 16.9. äidinkieli, tekstitaidon koe

ma 19.9. uskonto, elämäkatsomustieto, yhteiskuntaoppi, kemia, maantiede (sähköinen koe), terveystieto

ke 21.9. vieras kieli, pitkä oppimäärä

pe 23.9. toinen kotimainen kieli, pitkä ja keskipitkä oppimäärä

ma 26.9. äidinkieli, esseekoe

ke 28.9. matematiikka, pitkä ja lyhyt oppimäärä

pe 30.9. psykologia, filosofia (sähköinen koe), historia, fysiikka, biologia

ma 3.10. vieras kieli, lyhyt oppimäärä

Sähköiset kokeet

Saksan pitkän ja lyhyen oppimäärän koe, maantieteen koe ja filosofian koe suoritetaan sähköisesti. Sähköisessä kielikokeessa ei ole erillistä kuullunymmärtämiskokeen päivää, vaan koko koe suoritetaan yhdellä kertaa (saksan kielen pitkän oppimäärän koe 21.9. ja lyhyen oppimäärän koe 3.10.).

Uusi lukuvuosi 2016–2017 alkaa keskiviikkona 10.8.2016 klo 9.00 perusasteen vuosiluokilla 1–7, 8.–9. luokilla klo 11.00 ja lukiolla klo 10.00, lukion aloittavilla klo 9.30. Lukuvuoden alkaessa jokaisen oppilaan on oltava läsnä. Syysloma pidetään 24. – 28.10.2016, joululoma 22.12.2016 – 8.1.2017 ja talviloma 6.3. – 10.3.2017.

